

**ZPRÁVA
O ČINNOSTI ÚSTAVU
ZA ROK 2002**

Zpracovali:
Petr Drulák, Jiří Šedivý

Jazyková redakce:
Iva Weidenhofferová

Vydal:
Ústav mezinárodních vztahů
Nerudova 3, 118 50 Praha 1
Tel.: 251 108 111
E-mail: umv@iir.cz
www.iir.cz

OBSAH

Úvod	4
I. Základní informace	5
1. Funkce, organizace, řízení	5
2. Výzkumná činnost	9
3. Ediční činnost	11
4. Vzdělávání a osvěta	11
5. Vnější vztahy	11
6. Diplomatická akademie	14
7. Informační oddělení	14
8. Finanční zajištění	15
9. Pracovníci	15
II. Výzkumné projekty	18
III. Hlavní akce	31
IV. Diplomatická akademie	35
V. Ediční činnost	38
VI. Činnost informačního oddělení	45
Přílohy	
Č. 1. Absolventi Diplomatické akademie 2002 a seznam absolventů základní diplomatické přípravy DA1/2002	48
Č. 2. Návštěvy v ÚMV 2002	49
Č. 3. Aktivity pracovníků	50

ÚVOD

Na rozdíl od předcházejících let nepřinesl rok 2002 ve struktuře a fungování ústavu podstatné změny. Mohli jsme se proto plně soustředit na rozvíjení našich hlavních činností a rozšiřování spolupráce v rámci vnějších vztahů ústavu. Z hlediska výzkumných a konferenčních priorit byl minulý rok ve znamení pražského summitu NATO a vyvrcholení předvstupních jednání s EU.

Ústav mezinárodních vztahů a zejména pracovníci Centra bezpečnostních analýz a Centra evropských analýz se výrazným způsobem podíleli na odborných i veřejných debatách souvisejících s těmito prioritami. Dokládá to řada odborných studií i publicistických článků, náš podíl na řešení mezinárodních výzkumných projektů, aktivní účast na debatách a seminářích doma i v zahraničí stejně jako vlastní konferenční činnost ústavu. Rozvojové středisko pokračovalo v úzké spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, a to jak v rovině praktické – ohledně výběru a hodnocení konkrétních projektů rozvojové pomoci, tak v rovině koncepční přípravy strategie rozvojové pomoci ČR.

I nadále stoupal počet mediálních vystoupení našich výzkumníků k nejrůznějším otázkám současných mezinárodních vztahů, čímž se zvýraznila úloha ústavu v procesu tvorby veřejného mínění a kultivace mezinárodněpolitické diskuse v naší zemi. Neopominutelnou roli v tomto směru hrají též periodika a další nakladatelské aktivity edičního oddělení našeho ústavu.

Diplomatická akademie se kromě své základní činnosti stále více podílí na vzdělávání pracovníků státní správy před vstupem do EU. Udrželi jsme vysoký standard služeb a akvizic knihovny ÚMV. Podařilo se nám zprovoznit přístup do jejího katalogu prostřednictvím internetu a zkvalitnit nabídku služeb pomocí elektronických médií.

Zvláštní zmínku si zaslouží vysoké nasazení a kvalita výsledků práce nejmladších členů výzkumného oddělení, kteří k nám v poslední době nastoupili. Mnozí z nich si zároveň zvyšují svou kvalifikaci v rámci doktorandských studií. Neutuchá zájem o studentské stáže v ÚMV, a to nejen ze strany českých, ale též zahraničních studentů.

Děkuji všem svým kolegům a externím spolupracovníkům našeho ústavu za vykonanou práci.

*Jiří Šedivý
ředitel ÚMV*

I. ZÁKLADNÍ INFORMACE

1. FUNKCE, ORGANIZACE, ŘÍZENÍ

Ústav mezinárodních vztahů (dále ÚMV) je podřízenou příspěvkovou organizací v působnosti Ministerstva zahraničních věcí České republiky (dále MZV). Jako příspěvková organizace dostává ústav příspěvek na svou činnost ze státního rozpočtu. Příspěvek je poskytován MZV v rámci jeho rozpočtové kapitoly. V rámci finančních vztahů stanovených ministerstvem ústav rovněž hospodaří s finančními prostředky získanými z vlastní činnosti a účelovými prostředky ze státního rozpočtu na podporu výzkumu, které dostává na řešení grantových projektů. Ústav dále hospodaří s finančními prostředky svých fondů, s prostředky přijatými od grantových agentur, tuzemských a zahraničních nadací, mezinárodních organizací a jiných právnických a fyzických osob.

Hlavní činnosti ÚMV jsou definovány v jeho Statutu, který byl novelizován a společně s Konceptí činnosti Ústavu mezinárodních vztahů schválen dne 1. března 2001 ministrem zahraničních věcí, a to na základě doporučení kolegia ministra.

Základním úkolem ÚMV je výzkum mezinárodních vztahů a české zahraniční politiky. Pracoviště rovněž sleduje světové trendy teoretického myšlení o mezinárodních vztazích, na základě jejich reflexe a interpretace je obohacuje a zároveň je zprostředkovává českému publiku. Ústav poskytuje výsledky své práce MZV a jeho prostřednictvím i dalším orgánům státní moci a správy ČR. ÚMV spolupracuje s akademickou obcí a odbornými institucemi doma i v zahraničí. Ústav přispívá ke komunikaci mezi MZV a dalšími státními orgány, akademickou obcí a odbornou i zájmovou veřejností v problematice mezinárodních vztahů a české zahraniční politiky.

Činnost ÚMV je politicky nezávislá. Navenek posiluje zdůvodnění a propagaci českých zahraničněpolitických priorit a úvah. ÚMV poskytuje podklady a spolupracuje na vypracovávání koncepčních dokumentů, a to zejména v rezortu MZV a Ministerstva obrany České republiky. Od těchto úkolů se odvozuje jeho činnost.

Ústav mezinárodních vztahů kromě své základní výzkumné aktivity rozvíjí další tři nosné činnosti: ediční, informační a knihovní služby a vzdělávání. Vzdělávací činnost je zaměřena především na zajišťování a zvyšování kvalifikace pracovníků zahraniční služby. Uskutečňuje ji Diplomatičká akademie, která je organizační součástí ÚMV.

Výzkumná činnost ÚMV se soustředí na tři základní oblasti: evropská integrace, mezinárodní bezpečnost, rozvojová pomoc. Pro tyto účely založil ústav v roce 1999 Centrum evropských analýz (dále CEA) a Centrum bezpečnostních analýz (dále CBA). V roce 2001 zahájilo svou činnost Rozvojové středisko (RS).

Ediční činnost sleduje dvě hlavní publikační linie: (i) vydávání specializovaných periodik; (ii) publikace výsledků výzkumné činnosti ÚMV a dokumentů k prioritním oblastem výzkumu.

Kromě dlouhodobých nosných činností ediční oddělení zajišťuje publikaci, propagaci a šíření výsledků výzkumných projektů ÚMV (též prostřednictvím internetové stránky ÚMV – www.iir.cz), vydávání tematických edic dokumentů (dokumenty čs. zahraniční politiky, dokumenty k mezinárodní bezpečnosti) a příležitostných publikací domácích i zahraničních autorů.

Informační oddělení zajišťuje knihovnickou, bibliografickou, dokumentografickou, archivní a informační činnost. Akviziční, dokumentační a bibliografická činnost sleduje priority výzkumné činnosti ÚMV.

Základním pilířem vzdělávací činnosti ÚMV jsou aktivity Diplomatičké akademie (dále DA), která je jeho součástí.

Řízení a hodnocení práce ÚMV je založeno na principu transparentnosti a probíhá na třech úrovních: interní (vedení ústavu a jeho Vědecká rada), zřizovatelské (MZV), vládní (Rada vlády pro výzkum a vývoj). Hodnocení práce výzkumných pracovníků a projektových týmů probíhá v rámci hodnotících kritérií, stejně jako prostřednictvím řádných oponentních řízení k výsledkům jednotlivých projektů.

Každoročně vydává ÚMV Zprávu o činnosti, která je zasílána k posouzení vedení MZV, členům Vědecké rady MZV a členům Vědecké rady ÚMV. Zpráva je zároveň veřejně dostupná na internetové stránce ústavu. ÚMV předkládá ministrovi plán činnosti na nový kalendářní rok.

Na základě výročních zpráv vyhodnocuje činnost ústavu Vědecká rada. Tento poradní orgán ředitele ústavu je složen z renomovaných reprezentantů akademické obce ČR a činitelů veřejného života.

Ústav mezinárodních vztahů dodává průběžně data o své činnosti do databází Rady vlády pro výzkum a vývoj (dále RVV). Jde o databáze CEZ (Centrální evidence záměrů), CEP (Centrální evidence projektů) a RIV (Registr informací o výsledcích). S použitím těchto a dalších vyžádaných informací o aktivitách ÚMV hodnotí RVV činnost ÚMV, a to na základě usnesení vlády č. 281 z 22. dubna 1998 a v souladu s Pravidly hodnocení výzkumných záměrů a výsledků organizací pro poskytování institucionální podpory výzkumu a vývoje.

Střednědobý výzkumný záměr ÚMV (do roku 2004) schválila RVV na svém zasedání dne 12. prosince 2000. K předloženým podkladům pro hodnocení činnosti ÚMV v období 1995–1999, stejně jako ke způsobu jejího hodnocení a k výzkumnému záměru samotnému neměla RVV žádné připomínky.

VĚDECKÁ RADA

Vědecká rada je poradním orgánem ředitele ústavu. Je složena z renomovaných reprezentantů akademické obce ČR a významných činitelů veřejného života. Statut vědecké rady stanoví, že členy rady jmenuje ředitel ÚMV. Ministr zahraničních věcí vysílá do rady jednoho reprezentanta MZV. Rada se schází nejméně jednou do roka. Na základě zprávy o činnosti posuzuje výsledky práce ÚMV. Rada dále zaujímá stanovisko ke koncepci činnosti ústavu a předkládá doporučení k ročnímu plánu výzkumného programu. Zpráva o činnosti ÚMV za rok 2001 byla projednána na zasedání Vědecké rady ÚMV dne 12. dubna 2002.

ČLENOVÉ VĚDECKÉ RADY ÚMV K 31. 12. 2002

JUDr. Vladimír Balaš,

ředitel Ústavu státu a práva, Praha

doc. RNDr. Jan Hanousek,

ředitel CERGE, Národohospodářský ústav AV ČR, Praha

Ing. Josef Janošec, CSc.,

ředitel Ústavu strategických studií Vojenské akademie v Brně

prof. Dr. Ferdinand Kinský,

viceprezident, Středisko pro evropská studia Nice, Francie

PhDr. Jan Kohout,

státní tajemník pro evropské záležitosti,

I. náměstek ministra zahraničních věcí, Praha

prof. Dr. Jan Křen, DrSc.,

místopředseda vědecké rady

předseda české části Česko-německé komise historiků,

profesor historie, FSV UK, Praha

prof. JUDr. Jan Musil, CSc.,

prorektor, Policejní akademie ČR, Praha

prof. Dr. Alexandr Ort, DrSc.,

Fakulta mezinárodních vztahů VŠE, Praha

doc. PhDr. František Petrášek,

VŠE Praha

armádní generál Ing. Karel Pezl,

poradce, Kancelář prezidenta republiky, Praha

prof. Dr. Otto Pick,

předseda vědecké rady

velvyslanec se zvláštním posláním, poradce ministra zahraničních věcí,

spolupředseda Koordinační rady Česko-německého diskusního fóra

prof. doc. PhDr. Martin Potůček,

ředitel Institutu sociologických studií FSV UK, Praha

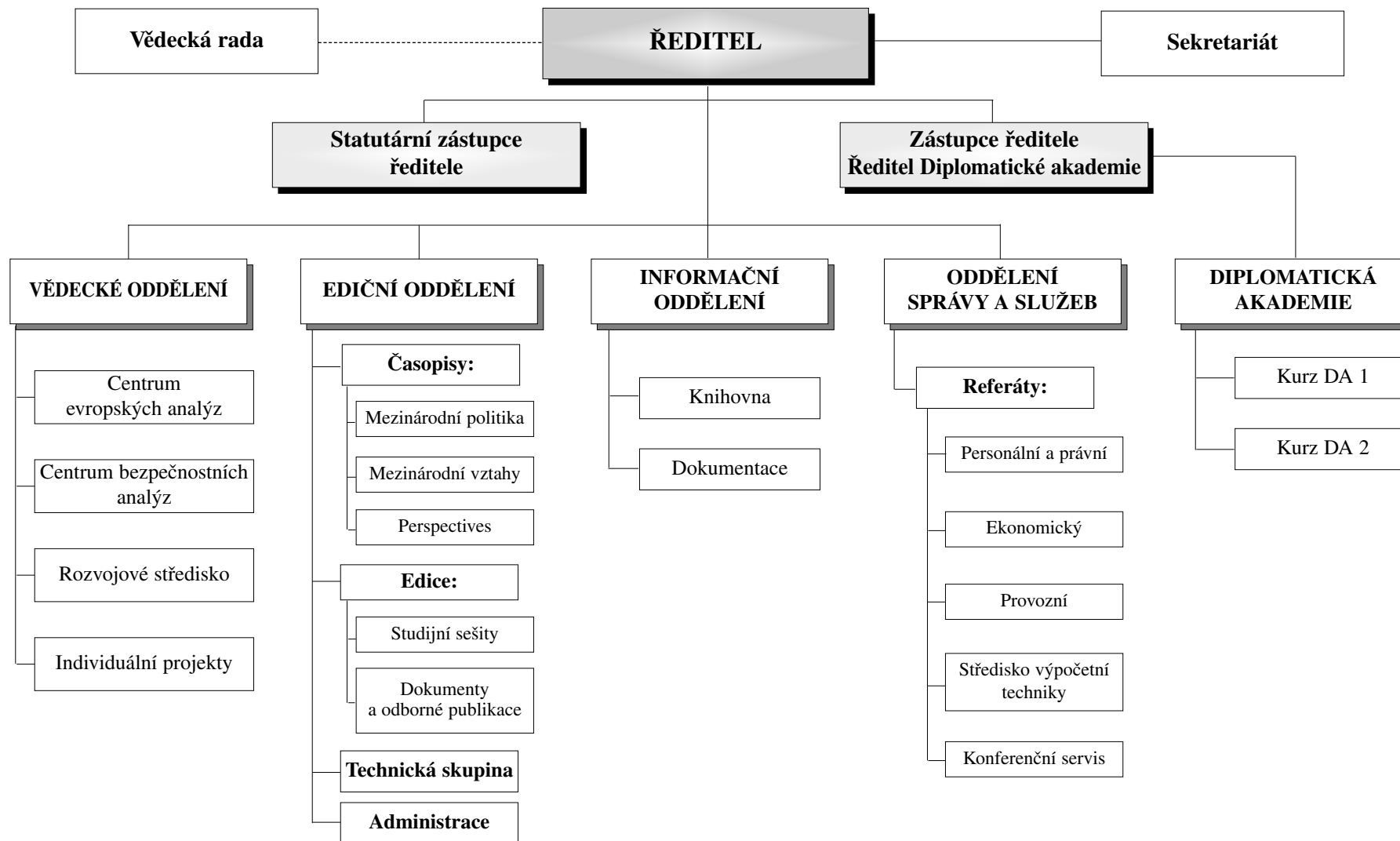
PhDr. Antonín Rašek,

sociolog, Praha

doc. Ing. Judita Štouračová, CSc.,

velvyslankyně ČR ve Svazové republice Jugoslávie

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚSTAVU MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

2. VÝZKUMNÁ ČINNOST

V souladu se svým statutem (jeho aktuální podoba byla schválena ministrem zahraničních věcí dne 1. března 2001) se ÚMV věnuje (současně s jeho dalšími nosnými aktivitami, kterými jsou ediční, informační a vzdělávací činnost – viz dále) výzkumu mezinárodních vztahů a české zahraniční politiky. V tomto obecném rámci byla v roce 2002 (podobně jako v roce 2001) věnována prvořadá pozornost oblasti evropské ekonomické i politické integrace (včetně procesu přípravy ČR a dalších kandidátských zemí na vstup do EU) a oblasti mezinárodní bezpečnosti a roli ČR v mezinárodních bezpečnostních vztazích. Za účelem naplňování uvedených priorit pokračovaly v roce 2002 na půdě výzkumného oddělení ve své činnosti obě analytická centra, a sice *Centrum evropských analýz* (CEA) a *Centrum bezpečnostních analýz* (CBA). Tyto priority jsou ovšem realizovány rovněž prostřednictvím celé škály dalších odborných aktivit pracovníků výzkumného oddělení. Na půdě ústavu působí (od září 2001) rovněž *Rozvojové středisko ÚMV* (RS), které se zaměřuje především na koncepční práci v oblasti české rozvojové pomoci.

Hlavním cílem CEA je prohloubit připravenost představitelů politiky a státní správy a celé odborné veřejnosti na požadavky, které před ČR klade její blížící se vstup do EU. Svého cíle se snaží dosáhnout především na základě těchto aktivit:

- účast na mezinárodním výzkumu prostřednictvím společných projektů se zahraničními výzkumnými institucemi;
- podpora odborné debaty o evropské integraci v ČR, a to zejména prostřednictvím příspěvků v médiích a pořádáním přednášek, kulatých stolů a konferencí;
- předkládání analýz aktuálních problémů, zejména prostřednictvím bulletinu *Evropská témata* (v roce 2002 vyšlo jedno číslo);
- informování o svých aktivitách na internetové stránce ÚMV;
- příspěvek k formulování dlouhodobějších politických strategií ČR, a to především v těchto oblastech:
  - institucionální vývoj,
  - problematika finality integračního procesu z hlediska zájmů ČR,
  - evropské politiky malých států,
  - ekonomické přibližování zemí střední a východní Evropy k EU,
  - politiky EU v rámci prvního pilíře s důrazem na společnou obchodní a měnovou politiku,
  - společná zahraniční a bezpečnostní politika,
  - spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitra.

Hlavním obsahem činnosti CBA je pomoci ČR reagovat na bezpečnostní problémy nové éry. Za tímto účelem CBA studuje nové myšlenky týkající se rozvoje bezpečnostní politiky a působí jako fórum pro debaty o národních, regionálních a mezinárodních bezpečnostních otázkách.

Centrum spolupracuje především s příslušnými ministerstvy, ozbrojenými silami, akademickými institucemi, médii, nevládními organizacemi, výzkumnými ústavy a komerčním sektorem. Jeho hlavním domácím partnerem je Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, který funguje jako rezortní výzkumné pracoviště Ministerstva obrany ČR.

Cílem těchto partnerských vztahů je přispět k vytvoření české bezpečnostní komunity jako určitého stabilního okruhu politiků, úředníků a expertů, kteří se v ČR zabývají oblastí bezpečnosti a obrany. Centrum využívá institucionálních zdrojů ÚMV k vybudování sítě národních a mezinárodních kontaktů pro výzkum, komunikaci a vzdělávání v oblasti bezpečnosti a obrany. Centrum pořádá semináře expertů, specializované konference, publikuje výzkumné zprávy, předkládá analýzy aktuálních problémů, a to především prostřednictvím bulletinu *Bezpečnostní témata* (v roce 2002 vyšla celkem tři čísla), a podporuje dlouhodobé výzkumné projekty. Ve své činnosti se zaměřuje především na tyto problémové okruhy:

- vývoj evropského bezpečnostního systému, a to především vztahu mezi NATO, EU a OBSE;
- budování Společné evropské bezpečnostní a obranné politiky v rámci EU a její budoucnost v kontextu probíhajících reforem EU;

- rozšiřování a reforma NATO;
- budoucnost transatlantických vztahů;
- mezinárodní terorismus;
- kontrola zbrojení a odzbrojení;
- mezinárodní zločin a další nevojenské dimenze bezpečnosti;
- širší souvislosti reformy českých ozbrojených sil, včetně akviziční problematiky;
- mírové operace, a to včetně komplexních misí, které zahrnují zvládání krizí, postkonfliktní stabilizaci a rozvoj;
- vztahy mezi médií a státním sektorem v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky.

Hlavním cílem RS, které zahájilo svou činnost v září 2001, je napomáhat při vytváření kapacit pro efektivní poskytování rozvojové pomoci ČR v souladu s praxí vyspělých zemí EU a OECD.

Středisko navázalo na aktivity realizované v minulých letech na půdě ústavu v rámci projektu UNDP „Posílení národních kapacit pro mezinárodní rozvojovou spolupráci“. Svou činnost zaměřuje především na přípravu koncepčních dokumentů české rozvojové pomoci a koordinaci přípravy, realizaci a hodnocení rozvojových projektů. RS vyvíjí aktivity na podporu lidských zdrojů (stáže do vyspělých zemí, školení, semináře, kulaté stoly) a zvyšování informovanosti veřejnosti o problematice rozvojových zemí a zahraniční pomoci a spolupracuje se širokou škálou zainteresovaných subjektů doma (MZV, realizátoři zahraniční pomoci, další vládní rezorty, nevládní organizace) i v zahraničí. RS napomáhá při vytváření rozvojové konstituce, realizuje hodnocení a analýzy pro potřebu MZV, provádí relevantní výzkumné aktivity a poskytuje konzultační a poradenské služby. Pozornost věnuje rovněž širší analýze vztahů ČR s rozvojovými zeměmi a zabývá se též problematikou vztahu mezi Severem a Jihem a otázkami vývoje a řešení globálních problémů.

Mimo výzkumné práce v rámci výše uvedených center se výzkumná činnost ÚMV zaměřuje prostřednictvím individuálních projektů na následující teritoria a problémové okruhy:

- globalizace a její dopady na ekonomický, sociální a politický vývoj ve světě,
- vnitropolitický vývoj a zahraniční politika klíčových zemí západní Evropy,
- střední a východní Evropa,
- Balkán,
- Středomoří a Blízký východ,
- Dálný východ,
- subsaharská Afrika,
- teorie mezinárodních vztahů,
- mezinárodní právo.

Výsledky výzkumné činnosti ústavu jsou v první řadě určeny k bezplatnému využívání ze strany MZV a jeho prostřednictvím i dalších státních orgánů při formulování české zahraniční politiky a rovněž těch sfér vnitrostátní politiky, které mají úzkou návaznost na vývoj vnějšího prostředí. Část výsledků výzkumné činnosti ÚMV má podobu grantových výzkumných projektů, řešených na základě smluvního zadání. Jedná se přitom jak o domácí grantové projekty (z velké části projekty vyhlášené MZV), tak o projekty mezinárodní (přehledy všech výzkumných projektů v ústavu řešených v roce 2002 a jeho mezinárodních kontaktů jsou uvedeny na jiném místě této zprávy).

Výstupy z výzkumné činnosti pracovníků ÚMV jsou prezentovány publikováním ve vědeckých a odborných časopisech (částečně též ve studijních sešitech ÚMV) a prostřednictvím konferencí a seminářů. Závěry vyplývající z výsledků výzkumné činnosti jsou formulovány do doporučení příslušným státním orgánům. Vybrané výstupy jsou zveřejňovány na internetové stránce ústavu (www.iir.cz). Ústav dodává informace o své výzkumné činnosti rovněž do databází Rady vlády pro výzkum a vývoj.

3. EDIČNÍ ČINNOST

V roce 2002 se ediční činnost Ústavu mezinárodních vztahů soustředila, stejně jako v letech předcházejících, na dva hlavní okruhy. Především se pracovníci edičního oddělení podíleli na přípravě tří odborných časopisů:

- *Mezinárodní politika* (12x ročně, česky)
- *Mezinárodní vztahy* (4x ročně, česky)
- *Perspectives* (2x ročně, anglicky)

V nakladatelské činnosti převládalo téma bezpečnostní (vzhledem k událostem z 11. 9. 2001 v USA a připravovanému pražského summitu NATO). Pro Ministerstvo zahraničních věcí ČR byla opět zpracována *Zpráva o zahraniční politice České republiky* (leden 2001 až prosinec 2001). V rámci výzkumného projektu *Dokumenty československé zahraniční politiky* byl vydán zatím nejsložitější a nejobsáhlejší svazek (732 s.) a konečně byla zkonsolidována přípravná práce na dalších svazcích, které by měly od roku 2003 vycházet čteněji a bez větších problémů. Mimo to vyšly dva studijní sešity, jedno číslo *Evropských témat Centra evropských analýz* a tři čísla *Bezpečnostních témat Centra bezpečnostních analýz*.

Ediční oddělení ÚMV pokračovalo ve spolupráci se svými partnerskými organizacemi, především s vydavatelstvím Univerzity Karlovy Karolinum (přes které je realizována větší část předtiskové přípravy). Důležitým faktorem činnosti edičního oddělení ÚMV byla snaha o co nejefektivnější vynakládání s finančními prostředky (především při závěrečné fázi – při tisku, ale např. i aktualizací výše nákladu u časopisů). Ve zmiňovaném období se ediční oddělení pokoušelo rovněž získat část finančních prostředků potřebných na vydávání některých svých časopisů poskytnutím prostoru pro inzerty.

4. VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA

Ústav mezinárodních vztahů v roce 2002 navázal ve své osvětové a vzdělávací činnosti na úspěšný minulý rok. Celkem bylo uspořádáno 29 akcí. K nejvýznamnějším patří semináře s účastí významných, nejen domácích, ale i zahraničních odborníků. Mezi nimi je třeba zvláště jmenovat seminář *Security Dimensions of EU Enlargement* (8.–9. 3. 2002), seminář *Europeanisation of Public Administration in Central and Eastern Europe. The Case of the Czech Republic* (11. 10. 2002), uspořádaný Ústavem mezinárodních vztahů ve spolupráci s Institut für Europäische Politik a Jean-Monnet-Lehrstuhl für Politikwissenschaft Universität zu Köln, a seminář *The Changing Face of Europe* (6. 12. 2002) pořádaný Ústavem mezinárodních vztahů ve spolupráci s the Center for German and European Studies at Georgetown University a AICGS study group. Ústav dále spolu s Friedrich-Schiller Universität Jena zorganizoval setkání odborníků s postgraduálními studenty z celé Evropy, nazvané „*EIRSS Jena-Prague Summer School 2002 „The EU Facing Eastern Enlargement“*“ (22. 7.–24. 7. 2002).

V prostorách ústavu a taktéž v reprezentačních prostorách Ministerstva zahraničních věcí ČR se dále mimo jiné uskutečnily přednášky významných zahraničních osobností, k nimž například patří současný prezident pobaltských republik, Arnold Rüütel, Vaira Vīķe-Freiberga a Valdas Adamkus, bývalý prezident Bulharské republiky Petr Stojanov, a přednášky zahraničních odborníků, například Jamie Shea (President of the Office of Information and Press, Former NATO Spokesman), Christopher Bertram (Director of the German Institute for International and Security Affairs) a Ronald Dietrich Asmus (Senior Transatlantic Fellow, The German Marshall Fund of United States, Washington, D.C.).

5. VNĚJŠÍ VZTAHY ÚSTAVU

VZTAHY V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY

V roce 2002 se dále zintenzivnila spolupráce ústavu s **Ministerstvem zahraničních věcí ČR**, zvláště s odborem analýz a plánování, evropskými odbory, odborem bezpečností politiky, odborem

vnějších ekonomických vztahů a mezinárodních organizací a archivně-dokumentačním odborem. Pokračovala pravidelná spolupráce na přípravě podkladů pro českou pozici na jednání Konventu EU. Svou činnost rozšířilo Rozvojové středisko. Ústav se rovněž podílel na řadě aktivit souvisejících se summitem NATO. Pracovníci ústavu poskytli MZV řadu dílčích konzultací a analýz.

Ústav mezinárodních vztahů se aktivně podílí na řízení a provozu Diplomatické akademie. Prostřednictvím účasti na práci řídicího výboru Diplomatické akademie vedení ústavu spolupracovalo na definování obsahu a forem výuky, pracovníci ústavu se pak podíleli na vlastní výuce.

Dobrá spolupráce pokračovala i v tomto roce s některými pracovišti rezortů **ministerstev obrany a vnitra**, zvláště v souvislosti s otázkami terorismu, rozšiřování NATO, evropské bezpečnostní politiky a tematikou analýzy mezinárodní kriminality v oblasti drog.

Pro členy Senátu a Poslanecké sněmovny **Parlamentu ČR** ústav průběžně aktualizoval textovou i disketovou informaci z oboru mezinárodních vztahů, poskytoval jim příslušné publikace. Pokračuje spolupráce se zahraničními výbory a výbory pro obranu a bezpečnost obou komor Parlamentu ČR. Pracovníci ústavu vystoupili na veřejných slyšeních k otázkám bezpečnosti a evropské integrace.

Úzké vzájemné styky ústav rozvíjel s **akademickou obcí**, zejména s příslušnými fakultami univerzit a výzkumnými ústavy Akademie věd ČR a rezortů, a to i mimopražskými. Byla to především Univerzita Karlova, a její Filozofická fakulta, zvláště její Ústav politologie, dále Fakulta sociálních věd UK a její Institut mezinárodních studií, Fakulta mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické a její Středisko mezinárodních studií Jana Masaryka a Centrum evropských studií. Kromě množství přednášek a seminářů přednesených či organizovaných na těchto školách vypracovali výzkumní pracovníci ÚMV řadu oponentních posudků diplomových a disertačních prací. Pokračuje dlouholetá a vzájemně prospěšná ediční spolupráce s vydavatelstvím Univerzity Karlovy Karolinum.

Z mimopražských univerzit nutno jmenovat Masarykovu univerzitu v Brně a její Filozofickou a Právnickou fakultu, jakož i Mezinárodní politologický ústav, dále Filozofickou fakultu Palackého univerzity v Olomouci a Právnickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni.

V souvislosti s vydáváním historické řady Dokumentů čs. zahraniční politiky ústav spolupracuje s Akademií věd ČR a jejím Historickým ústavem a s Ústavem soudobých dějin (též na problematice vztahů Čechů se sudetskými Němci a bádání o roce 1968).

Z rezortních vysokých škol a výzkumných pracovišť patří mezi stálé partnery ústavu Vojenská akademie v Brně a její Institut strategických studií, Policejní akademie a Institut pro kriminologii a sociální prevenci v Praze a Úřad pro zahraniční styky a informace (ÚZSI).

Pokračovala spolupráce ústavu s Asociací pro studium mezinárodních vztahů. Kromě spolupráce na výzkumných a konferenčních aktivitách asociace se ústav jejím prostřednictvím podílel na podpoře nastupující generace odborníků pro obor mezinárodních vztahů z řad studentů.

Dobrá spolupráce pokračovala s pobočkami zahraničních nadací v České republice (viz dále).

ZAHRANIČNÍ KONTAKTY

Ústav mezinárodních vztahů během roku 2002 dále rozšířil a upevnil svoji síť zahraničních pracovních kontaktů. Z velkého množství zahraničních kontaktů zahrnujících společné projekty, publikace, účasti na konferencích, studijní pobyty a konzultace vybíráme pouze ty, které již mají trvalejší charakter, a ty, u nichž očekáváme prohlubující se spolupráci i v dalších letech.

Podobně jako v minulých letech v oblasti výzkumu evropské integrace se nejintenzivnější kontakty uskutečňovaly s německými partnery. Pokračovala úspěšná spolupráce s mnichovským Centrum für angewandte Politikforschung, s berlínským Institut für europäische Politik a s Bertelsmannovou nadací v Gütersloh. V rámci projektu Networking towards European Integration řízeném Bertelsmannovou nadací a Světovou bankou jsme udržovali cíle kontakty s institucemi našeho typu v deseti kandidátských státech střední a východní Evropy. Pracovníci ÚMV spolupracují na mnohostranném projektu „Policy Transfer and Programmatic Change in the Communist Successor Parties of Central and Eastern Europe“ koordinovaným birminghamským Institute for German Studies. Ústav se podílel na řadě projektů v rámci sítě TEPSA a účastnil se některých aktivit sítě EPIN koordinované bruselským Center for European Policy Studies.

Ve výzkumu evropské bezpečnosti pokračovala úspěšná spolupráce s britskými partnery (University of Bradford), jakož i s Institutem bezpečnostních studií EU. Spolu s devíti výzkumnými institucemi z členských a kandidátských států EU se podílíme na mnohostranném projektu Research Training Network „European Security and Defence Policy Democracy“, jehož koordinátorem je University of East Anglia, Norwich, Velká Británie. K dalším mnohostranným projektům v této oblasti patří projekt on-line kurzů o evropské bezpečnosti a integraci „Internet Distance Education Programme“ a projekt o problematice kontroly zbrojního exportu „Transparency in Arms Trade Issues“. Zástupce ÚMV se stal členem mezinárodní pracovní skupiny „Challenges for Europe, Russia and the Other Former Soviet State“ organizované pod záštitou londýnského Royal Institute for International Affairs (Chatham House), Velká Británie.

Pokračovala intenzivní spolupráce s časopisem *Journal of International Relations and Development* vydávaným Lublaňskou univerzitou. ÚMV poskytuje již od roku 2000 zázemí redakci knižních recenzí tohoto prestižního periodika. Studentce z Lublaňské univerzity jsme poskytli zázemí při jejím výzkumném pobytu v ČR.

Společné projekty a příspěvky do publikací

- Association d'Etudes Géopolitiques des Drogues, Nantes, Francie
- Bertelsmannova nadace, Gütersloh, Německo
- BICC (Bonn International Centre for Conversion), Bonn, Německo
- CAST (Center for Analysis and Strategies), Moskva, Rusko
- Center for Strategic and International Studies, Washington, USA
- Centrum für angewandte Politikforschung, Mnichov, Německo
- České lékařské centrum Czech Aid, Lusaka, Zambie
- EU Institute for Security Studies, Paříž, Francie
- Foreign Policy Centre, Londýn, Velká Británie
- Forschungsstelle Osteuropa při Univerzitě Brémy, Německo
- Free University Brussels, Belgie
- Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn, Německo
- German Marshall Fund, Washington D.C., USA
- Institut des Hautes Etudes de la Défense nationale, Paříž, Francie
- Institut für den Donauraum und Mitteleuropa, Vídeň, Rakousko
- Institut für europäische Politik, Berlín, Německo
- Institute for Applied International Research, Moskva, Rusko
- Institute for Security Studies, Szegedín, Maďarsko
- Institut für Sicherheit, Universität Hamburk, Německo
- Institute for German Studies, University Birmingham, Velká Británie
- Inštitút pre verejné otázky, Bratislava, Slovensko
- ISIS (International Security Information Service) Europe, Brusel, Belgie
- Max Planck Institute, Freiburg, Německo
- Nadace Friedrich Eberta, Berlín-Bonn, Německo
- NUPI (Norwegian Institute for International Affairs), Oslo, Norsko
- Österreichisches Institut für Internationale Politik, Vídeň, Rakousko
- Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku, Bratislava, Slovensko
- Slovenský inštitút medzinárodných štúdií, Bratislava, Slovensko
- Stiftung Entwicklung und Frieden, Bonn, Německo
- The Centre for Eastern Studies, Varšava, Polsko
- The Institute for Strategic Studies, Budapešť, Maďarsko
- Univerzita Bundeswehru, Hamburg, Německo
- Université de Liège, Belgie
- University of Bradford, Velká Británie
- University of Leicester, Velká Británie
- Universität Trier, Německo

Aktivní účast na konferencích

(vyjma kontaktů uvedených výše)

- Centre for Euro-Atlantic Integration and Democracy, Budapešť, Maďarsko
- Centre for Policy Studies, Universiteit Leiden, Haag, Nizozemsko
- CIDOB (Centre d'Informació i Dokumentació Internacionals a Barcelona), Barcelona, Španělsko
- College of Europe, Natolin, Polsko
- Česko-německé fórum, Praha-Berlín
- Danish Institute of International Affairs, Kodaň, Dánsko
- Diplomatická akademie, Vídeň, Rakousko
- Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik, Berlín, Německo
- Institute of World Economy, Budapešť, Maďarsko
- Internationaler Bertha von Suttner Verein, Harmannsdorf, Rakousko
- Konrad Adenauer Stiftung, Varšava, Polsko
- Národní unie kubánských právníků, Havana, Kuba
- NATO Defence College, Řím, Itálie
- Norwegian War College, Oslo, Norsko
- Österreichische Gesellschaft für Auswärtige Politik und Internationale Beziehungen, Vídeň, Rakousko
- Stiftung Entwicklung und Frieden, Postupim, Německo
- University of Birmingham, Velká Británie
- Ústav mezinárodních vztahů a aproximace práva, Právnická fakulta Univerzity Komenského, Bratislava, Slovensko
- Ústav politických věd Slovenské akademie věd, Bratislava, Slovensko
- Ústav slovenské a světové ekonomiky Slovenské akademie věd, Bratislava, Slovensko

Studijní pobyty pracovníků ÚMV

- Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik (DGAP), Berlín, Německo (letní škola)
- European University Institute, Florencie, Itálie (shromažďování materiálů)
- Friedrich-Schiller Universität, Jena, Německo (letní škola)

6. DIPLOMATICKÁ AKADEMIE

Diplomatická akademie v šestém roce svého trvání rozvíjela dále svůj úkol sloužit profesionalizaci diplomatické služby. Vedle tradičních modulů základní a vyšší diplomatické přípravy DA nově zařadila do své nabídky vzdělávací kurz pro juniorní diplomaty, jenž se setkal s velkým zájmem pracovníků MZV. Akademie rovněž nově zorganizovala i pilotní kurz vzdělávání pro účastníky mírových misí.

DA se i v tomto roce věnovala přípravě vedoucích pracovníků ústředních orgánů státní správy na vstup do EU. Kurzů vzdělávání v problematice EU se účastnilo 150 vedoucích pracovníků. DA dále zorganizovala speciální kurz pro pracovníky rezortů, kteří se připravují na práci v institucích EU. Pilotní kurz tohoto typu v současnosti probíhá na MV.

Studenti DA se v roce 2002 podíleli na organizaci řady akcí, z nichž nejvýznamnější byl pražský summit NATO.

7. INFORMAČNÍ ODDĚLENÍ

Informační oddělení v uplynulém roce pokračovalo v knihovnické, dokumentografické, bibliografické, archivní a informační činnosti. Pro zkvalitnění služeb externím uživatelům bylo zprovozněno

vyhledávání záznamů monografií, ročenek a titulů novin a časopisů z databáze knihovny a dokumentace na domovských stránkách ústavu. Návazně vzrostl počet objednávek výpůjček do studovny prostřednictvím e-mailu. Počet návštěv externích uživatelů se stabilizoval a došlo již pouze k mírnému zvýšení. V rámci rozšiřování nabídky čtenářům ve studovně se podařilo zvýšit počet externích elektronických zdrojů. Soustavná a adresná práce v oblasti získávání informačních pramenů formou výměny nebo darů vedla k bezplatnému zajištění poloviny novinek knih a ročenek i dvou třetin titulů periodik a to přesto, že řada zahraničních institucí vydávání omezila, případně převedla do elektronické formy anebo omezila jejich bezplatné poskytování. Změny v pracovním kolektivu minimalizovaly nároky na zastupování při službách ve studovně a umožnily v druhém pololetí velmi výrazně zvýšit tempo rekatalogizace, která byla spojena s rozsáhlými odpisy zastaralé literatury. Do databáze byly zapsány tituly monografií z let 1987 až 1984.

8. FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Ústav mezinárodních vztahů hospodařil jako státní příspěvková organizace s finančními prostředky z rozpočtové kapitoly MZV ČR, s prostředky získanými vlastní činností, s účelovými prostředky na řešení grantových výzkumných projektů z MZV ČR a s finančními prostředky z nadačních zdrojů (např. Bertelsmann Stiftung) a dalších mezinárodních organizací (především UNDP). Náklady na činnost Ústavu mezinárodních vztahů v roce 2002 dosáhly výše 35 308 000 Kč.

9. PRACOVNÍCI

A. VEDENÍ ÚSTAVU

Ředitel: Jiří Šedivý, M.A., Ph.D.

Statutární zástupce ředitele: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Zástupce ředitele a ředitel Diplomatické akademie: Mgr. Milan Jakobec

Útvar vedení:

Dáša Dražilová

Alena Jakobcová

Hana Mořková, M.A. (od 18. 11.)

Mgr. Stewart Ross (do 17. 7.)

Mgr. Simona Vaňková (do 21. 8.)

Bc. Jonathan White (od 26. 7.)

B. VĚDECKÉ ODDĚLENÍ

Vedoucí oddělení: Ing. Jan Hřích, CSc.

Výzkumní pracovníci:

doc. PhDr. Pavel Barša, M.A., Ph.D. (od 16. 9.)

Mgr. Veronika Bílková

PhDr. Jaroslav Bureš

PhDr. Jan Eichler, CSc.

Ing. Rudolf Fürst

Ing. Mesfin Gedlu, Ph.D.

JUDr. Vladimír Handl, CSc.

PhDr. Petr Jelínek (od 2. 4.)

Mgr. Radek Khol

Mgr. Lucie Königová

Ing. Petr Kratochvíl (od 2. 4.)

Ing. Petr Lebeda

Ing. Vladimír Leška

PhDr. Miroslav Nožina

Ing. Petr Pavlík, M.A., CSc.

Mgr. Filip Tesař

JUDr. Miroslav Tůma (od 1. 11.)

Ing. Vladimír Votápek

C. DIPLOMATICKÁ AKADEMIE

Ředitel: Mgr. Milan Jakobec

Odborné pracovnice: Mgr. Alena Bělohorská (do 31. 7.) Bc. Linda Štucbartová, DES.

Mgr. Barbora Jiroušková,

Sekretariát: Ing. Monika Zlomková (od 1. 8.)

Posluchači:

Mgr. Jana Brázdová (do 10. 2.)

Bc. Jitka Brodská (do 20. 1.)

Mgr. Jiří Ellinger (do 10. 2.)

Mgr. Pavlína Frýdková (do 10. 2.)

Mgr. Anita Grmelová (do 10. 2.)

Mgr. Tomáš Jadlovní (do 10. 2.)

Ing. Zdeněk Kuna (do 10. 2.)

Ing. Jiří Kyrián (do 10. 2.)

Mgr. Zuzana Maršálková (do 10. 2.)

Mgr. Václav Navrátil (do 10. 2.)

Mgr. Olga Pavlíčková (do 10. 2.)

Mgr. Petr Přebinda (do 10. 2.)

Ing. Michaela Rosová (do 10. 2.)

Mgr. Sylva Salačová (do 10. 2.)

Bc. Jana Schöttnerová (do 10. 2.)

Mgr. Hani Stolina (do 10. 2.)

D. EDIČNÍ ODDĚLENÍ

Vedoucí oddělení: PhDr. Vladimír Trojánek

Šéfredaktor Mezinárodní politiky: PhDr. Zdeněk Zbořil

Zástupce šéfredaktora Mezinárodní politiky: Mgr. Robert Schuster

Pracovníci:

Dagmar Červinková

Irena Krejčová

Miroslav Lejske

Milena Strejčková

Marie Vimerová

Mgr. Iva Weidenhofferová

E. INFORMAČNÍ ODDĚLENÍ

Vedoucí oddělení: PhDr. Helena Kolátorová

Zástupyně vedoucí oddělení: PhDr. Ivana Litošová

Pracovnice:

Vilma Cukrová

Jana Horká (do 31. 7.)

Eva Husáková (od 9. 10.)

Jarmila Kučerová (do 30. 9.)

Bc. Hana Rašková (od 25. 9.)

PhDr. Ivona Řezanková, CSc.

Olga Zimmermannová

PhDr. Jaroslava Žáková

F. ODDĚLENÍ SPRÁVY A SLUŽEB

Vedoucí oddělení: JUDr. Petr Kaňka

Pracovníci:

Ekonomický úsek: Václav Viktora

Výpočetní technika: Ing. Karel Vacek

Konferenční servis: Ing. Pavla Štěrbová (od 4. 3.)

Provozní úsek: Lukáš Hanus (od 21. 10.)

Petr Liška

Jan Plíšek (do 10. 10.)

Mgr. Karel Rosecký

Alena Trifunovičová

G. EXTERNÍ SPOLUPRACOVNÍCI ÚMV V ROCE 2002:

PhDr. Lenka Adamcová	Mgr. Jana Konečná	Václav Sandr
Kateřina Becková	Matúš Korba	doc. PhDr. Jana Sereghyová
Věra Běliková	Vladimír Kosmata	PhDr. Ing. Khalil Shamma, CSc.
Stanislav Biman	PhDr. Šárka Kotačková	Helena Soukupová
Mgr. Jakub Camrda	Jaroslav Koubal	Zdeňka Stará
Milena Černá	MUDr. Jana Kožnerová	František Svátek
Pavel Černocho	Ing. Josef Kreuter	Mgr. Daniel Svoboda
PhDr. Jindřich Dejmek	Martin Kroček	Zdeněk Šamberger
Ing. Květuše Dessieová	Ing. Jan Kroužek	Mgr. Jan Šír
Dušan Drbohlav	Ing. Petr Kubíček	Ing. Václav Šmejkal
Klára Dudková	doc. JUDr. Jan Kuklík, Ph.D.	Petr Šmídek
Simona Ducháčková	Iva Kulhánková	Jana Šmídková
Martin Ehl	Kristýna Landová	Jiřina Štátná
Mgr. Andrea Fáberová	Ing. Kristina Larischová	Michal Štátný
Ralph Feltham	JUDr. Marie Lehmannová	Ing. Václav Štátný
doc. Ing. Jaroslav Foltýn	doc. Zuzana Lehmannová	PhDr. Ivan Štovićek, CSc.
Pavčina Friedmannová	PhDr. Bohuslav Litera	František Šulc
Ing. Josef Frýdl	doc. PhDr. Petr Luňák	Pavel Šváb
Ing. Josef Fukan	JUDr. PhDr. Zdeněk Masopust	Jana Švarcová
doc. PhDr. Eduard Gombár	Jiří Matolín	Jakub Tayari
JUDr. Petr Greger	David Mohelský	Alena Tikalová
Ing. Vratislav Grégr	Miloslav Moulis	PhDr. Michal Tomášek
JUDr. Miloslav Had	Bc. Martin Náprstek	Ing. Dagmar Trkalová, CSc.
Ing. Jaroslava Hadová	PhDr. Jan Němeček, DrSc.	Zdeňka Trkovská
Mgr. Petr Halaxa	PhDr. Daniela Němečková	Tatána Tumisová
Mgr. Blanka Hančilová	PhDr. Helena Nováčková	Ing. Jiří Vacek
doc. Bořivoj Hnízdo	Mgr. Jolana Nováková	Martin Vacek
Lenka Holubová	Ing. Milan Nový	Klára Vachulová
Ing. Alois Horák	prof. Dr. Otto Pick	Jiří Veselý
Bc. Slavomír Horák	Jiří Plecítý	Tomáš Větrovský
Iva Houštická	Miloš Pojar	Marie Vintrová
Bc. Jana Houštická	Tomáš Pojar	Ivana Vlková
Lukáš Hruboň	Igor Procházka	Jana Vrbová
Růžena Husáková	Michal Procházka, DiS	Marie Vrbová
Milena Ježková	Ivanka Přikrylová	Olga Wasserbauerová
Mgr. Klára Kadlecová	Robert Pusztai	JUDr. Marie Widemannová
Mgr. Michaela Kajlíková	Jindra Rambousek	Zora Wogatzke
Ing. Kateřina Kašová	Dita Rozkošová	doc. Pavel Zahradníček
Ferdinand Kinský	Libuše Rusová	Jiří Zíka

II. VÝZKUMNÉ PROJEKTY

1. Migrační pohyb z arabského světa: příčiny, důsledky a perspektivy

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: PhDr. Jaroslav Bureš

Řešitelský tým: doc. PhDr. Eduard Gombár, CSc., PhDr. Miroslav Nožina

Charakteristika: Zabývá se z širšího pohledu problematikou arabské migrace včetně kulturně-historických souvislostí. Značná část práce se věnuje konkrétním dopadům arabské migrace z hlediska evropské bezpečnosti, zvláště ve spojení s hrozbou organizovaného zločinu, terorismu a pašování drog. Sleduje diskuse o migraci v rámci různých orgánů EU a zvláště euro-středomořského partnerství. Popisuje přijatá opatření vůči nelegální migraci, společnou azylovou politiku. Obsahuje podrobnou analýzu situace v jednotlivých arabských regionech (Maghreb, Perský záliv, levantské oblasti) z hlediska příčin migrace a zamýšlí se nad perspektivami řešení. Pozornost je věnována vnitřní arabské migraci v návaznosti na ropný boom, demografické procesy a jiné faktory.

2. Vliv změněné mezinárodní situace v 90. letech na postoje některých států Blízkého východu: Irák, Írán, Libye, Sýrie

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: doc. PhDr. Eduard Gombár, CSc.

Řešitelský tým: PhDr. Jaroslav Bureš, Zdeněk Cvrkal

Charakteristika: Zkoumá vliv mezinárodních faktorů (např. válka v Perském zálivu, rozpad komunistického bloku a bipolárního rozdělení světa, palestinská otázka) na postoje a vnitřní politické procesy vybraných blízkovýchodních zemí. Vysvětlen je politický systém dané země, jeho specifika a schopnost režimu zajistit jeho stabilitu a bezpečnost. Rovněž zahraniční politika zkoumaných problémových států je posuzována podle několika kritérií. Cílem bylo prokázat a zhodnotit kombinovaný vliv politického dialogu a mezinárodního tlaku na změnu postojů těchto zemí k různým otázkám.

3. Islamistická hnutí: vytváření politických struktur pro větší účast na rozhodovacích procedurách země – Hizballáh, Hamás, Islámský džihád, Gamja islámíja, FIS/GIA

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: PhDr. Jaroslav Bureš

Řešitelský tým: doc. PhDr. Eduard Gombár, CSc., Jindřich Kovář

Charakteristika: Autoři si kladli za cíl podat analytický přehled organizačních struktur, historie, programů, cílů i dosavadních aktivit jednotlivých islamistických politických hnutí, stran či učených klíčů-

vých osobností politického islámu. V úvodu jsou vysvětleny základní pojmy a cíle současného islamistického hnutí na pozadí krize národních států a globálních vlivů. Práce je tematicky rozdělena do několika kapitol, které zachycují islamistická hnutí ve vybraných zemích a regionech: Alžírsko, Egypt, Palestina a Izrael, levantská oblast (Sýrie, Jordánsko, Libanon) a Afghánistán. Závěr je zaměřen na typologické seřazení hnutí podle taktických cílů a strategie. Jsou v něm shrnuty všechny nejdůležitější trendy a jevy v širší geografické dimenzi. Zmíněny jsou i některé aspekty spojené s teroristickou aktivitou al-Káidy a tzv. „arabských Afghánců“.

4. Opatření zaměřená na budování důvěry a kontrola zbrojení na Blízkém východě

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: PhDr. Jaroslav Bureš

Řešitelský tým: doc. PhDr. Eduard Gombár, CSc., PhDr. Jan Eichler, CSc.

Charakteristika: Autoři si kladli za cíl popsat a zhodnotit všechna současná regionální bezpečnostní rizika. Pozornost byla věnována průběhu, výsledkům a perspektivám různých bezpečnostních dialogů, které probíhají v euro-středomořském a blízkovýchodním regionu se zvláštním důrazem na euro-středomořský, barcelonský proces. Analyzovali příčiny negativních stereotypů a percepce blízkovýchodních, středo- a východoevropských zemí a navrhli formy opatření na posilování vzájemné důvěry. Autoři se zabývali předpoklady, které by bylo třeba splnit, aby blízkovýchodní region učinil zásadnější odzbrojovací kroky.

5. Networking Towards European Integration

Mezinárodní projekt řízený a sponzorovaný Světovou bankou (USA) a Bertelsmannovou nadací (Německo)

Účastníci: deset kandidátských zemí na vstup do EU ze střední a východní Evropy

Vedoucí projektu v ČR: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Charakteristika: Cílem projektu je vytvoření středo- a východoevropské sítě expertů věnujících se nejrozličnějším aspektům přibližování se Evropské unii. Projekt je tematicky rozdělen do klíčových oblastí vystihujících základní problémy přibližování. Klíčovým oblastem jsou věnovány internetové diskuse a mezinárodní konference. ÚMV je v rámci projektu odpovědný za klíčové oblasti „Rozšiřování informací o EU“ a „Proměny identit“.

Detailní informace jsou k dispozici na adrese: www.euintegration.net.

6. Malé státy v mezinárodních vztazích

Interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Charakteristika: V rámci projektu jsou zkoumány zvláštnosti mezinárodního postavení menších a malých států. Projekt se zaměřuje zejména na politiku menších států v procesu evropské integrace. V první fázi jsou analyzovány evropské politiky zemí Beneluxu, v dalších fázích budou zkoumány evropské politiky severovýchodních států a politiky zbývajících malých zemí. Projekt vychází z přesvědčení, že zkušenost malých států je relevantní pro Českou republiku. Jedním z jeho výsledků by měla být formulace doporučení pro budoucí českou politiku uvnitř EU.

7. Aktuální vývoj teorie mezinárodních vztahů

Interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Charakteristika: Projekt zkoumá současný vývoj teorie mezinárodních vztahů se zaměřením na konstruktivismus. V rámci projektu jsou vypracovávány studie aplikující konstruktivistické přístupy při analýze současných mezinárodních vztahů. Součástí projektu byla i příprava učebnice teorie mezinárodních vztahů.

8. Konvent Evropské unie

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Další řešitelé: Mgr. Lucie Königová

Charakteristika: Projekt směřuje k formulování českých pozic k základním otázkám diskutovaným na Konventu Evropské unie. Součástí projektu je vypracovávání analýz a pořádání pravidelných diskusních setkání.

9. České administrativní elity a Evropská unie

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Další řešitelé: TNS Factum

Charakteristika: V rámci projektu bylo uskutečněno kolem devadesáti rozhovorů s představiteli české státní správy, kteří se podílejí na přípravách ČR na vstup do EU. Na základě rozhovorů byly identifikovány hlavní problémy fungování státní správy v této oblasti.

10. Hlasování kvalifikovanou většinou a zájmy České republiky

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Další řešitelé: Mgr. Lucie Königová, Ing. Petr Kratochvíl

Charakteristika: Tento projekt vyhodnocuje oblasti rozhodování EU, v nichž je i po smlouvě z Nice zachována jednomyslnost rozhodování v Radě ministrů EU. Jeho cílem je určit, v kterých oblastech bude mít ČR zájem o přechod k rozhodování kvalifikovanou většinou (QMV) a v kterých bude trvat na zachování jednomyslnosti.

11. Debata o budoucnosti Evropské unie

Interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Drulák, Ph.D.

Řešitelský tým: JUDr. Vladimír Handl CSc., Mgr. Lucie Königová, Petr Pavlík (VŠE – externí spolupracovník), Petr Reimer

Charakteristika: Projekt mapuje nejdůležitější příspěvky do probíhající debaty o budoucnosti EU, a to jak v členských státech, tak v kandidátských zemích. Na základě vyhodnocení debaty navrhuje alternativy českých příspěvků do této debaty.

Výstupy: příspěvky do *Evropských témat*.

12. Bezpečnostní politika České republiky při vstupu do NATO a do Evropské unie

Grantový projekt Ústavu strategických studií při VA Brno

Vedoucí projektu: PhDr. Jan Eichler, CSc.

Charakteristika: Projekt zaměřený na charakteristiku mezinárodních bezpečnostních vztahů v roce 2002 a na jejich vliv na bezpečnostní strategii NATO a EU. Zvláštní pozornost věnoval analýze globálního terorismu a jeho důsledkům pro bezpečnostní politiku ČR. Zaměřil se na rozdíly mezi USA a EU a nastínil doporučení pro bezpečnostní politiku ČR.

13. Průvodce krajinou priorit České republiky

Projekt Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Vedoucí projektu: prof. PhDr. Martin Potůček, CSc.

Spoluřešitel: PhDr. Jan Eichler, CSc.

Řešitelský tým: pracovníci a spolupracovníci Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Charakteristika: Projekt se zaměřil na identifikaci možných budoucností českého státu a společnosti, sestavení „mapy“ možných voleb, identifikace nabízejících se priorit ve všech oblastech včetně bezpečnostní politiky. Na tomto základě pak byl aktualizován Soubor strategií řešení prioritních problémů ČR.

14. Česká vojenská normotvorná terminologie – Francouzsko-český a česko-francouzský slovník vojenských pojmů a definic

Grantový projekt Ministerstva obrany ČR

Vedoucí projektu: PhDr. Jana Tomšů, Vysoká vojenská škola pozemního vojska ve Vyškově

Spoluřešitel: PhDr. Jan Eichler, CSc.

Charakteristika: Projekt se zaměřil na aktualizaci terminologie v oblasti operačně-taktické a politicko-strategické a na odborné zpracování jednotlivých databází.

15. Perspektivy vývoje bezpečnostní situace, vojenství a obranných systémů do roku 2015 s výhledem do roku 2025

Grantový projekt ÚSS Brno

Vedoucí projektu: RNDr. Petr Zeman

Spoluřešitel za ÚMV: PhDr. Jan Eichler, CSc.

Charakteristika: Projekt se zaměřil na zpracování dvaceti sedmi základních hesel z oblasti bezpečnostní politiky.

16. Dějiny Čínské lidové republiky III., ČLR od roku 1989 do současnosti

Projekt ÚMV; skripta pro Univerzitu Palackého v Olomouci, která bude vydavatelem
Řešitel: Ing. Rudolf Fürst

Charakteristika: Tato práce navazuje na předchozí dva díly skript *Dějiny ČLR* od autorky PhDr. Iva-ny Bakešové (Univerzita Palackého, Olomouc). Třetí díl skript popisuje přerod politického režimu ČLR od roku 1989, analyzuje vnitropolitické události, průběh ekonomických reforem, mezinárodní postavení Číny. Zabývá se též humanitární stránkou reformního procesu v ČLR – sociálními dopady ekonomické transformace, problémy menšin a lidských práv. Cílem je vypracovat moderní učební text, který je současně první českou souhrnnou publikací na dané téma.

17. Politika a společnost soudobé Afriky

Dlouhodobý interní projekt ÚMV
Vedoucí projektu: Ing. Mesfin Gedlu, Ph.D.

Charakteristika: Výzkumné práce novodobého vývoje africké politiky a společnosti s ohledem na měnící se kontinentální a mezinárodní podmínky (politika, identita a státnost a problém hledání jejich autentické africké interpretace; Afrika a problém reprezentace; postbipolární mezinárodní systém a interpretace marginalizace Afriky; možnosti a limity interafrické spolupráce a význam ideje a hnutí panafricanismu).

18. Posílení národních kapacit pro mezinárodní rozvojovou spolupráci

Projekt vlády ČR a Programu OSN pro rozvoj (UNDP)
Vedoucí projektu: Mgr. Petr Halaxa
Koordinátor projektu: Ing. Jan Kroužek, CSc.
Časová realizace projektu: červen 1999–červen 2002

Charakteristika: Cílem projektu, realizovaného za podpory Programu OSN pro rozvoj (UNDP), je napomoci České republice při její přeměně z příjemce zahraniční pomoci na dárce. Projekt realizuje aktivity na podporu lidských zdrojů (stáže do vyspělých zemí, školení, semináře, kulaté stoly), zvyšování informovanosti veřejnosti o problematice rozvojových zemí a zahraniční pomoci a spolupracuje se širokou škálou zainteresovaných subjektů doma (realizátoři zahraniční pomoci, odborné rezorty, MZV, nevládní organizace) i v zahraničí. Projekt pomáhá MZV při přípravě koncepce a strategie zahraniční pomoci a při vytváření rozvojové konstituce, realizuje hodnocení a analýzy pro potřebu MZV, provádí relevantní výzkumné aktivity a poskytuje konzultační a poradenské služby.

19. Policy Transfer and Programmatic Change in the Communist Successor Parties of East Central Europe

Vedoucí: Prof. Dr. William E. Paterson, ředitel Institute for German Studies (IGS), University of Birmingham, Velká Británie
Koordinátor: Dr. James Sloam (IGS) – tamtéž
Řešitelé: Prof. Dr. William E. Paterson; Dr. James Sloam (západoevropské sociální demokracie); Piotr Buras, IGS/Birmingham a Institute of Political Science, Warsaw (SLD – Polsko); Dr. Dan Hough, University of Nottingham (PDS – Německo); Dr. Vladimír Handl, IGS/Birmingham a ÚMV (KSČM – Česká republika); Dr. Vladimír Handl, Ing. Vladimír Leška, ÚMV (SDL –

Slovensko); Dr. Marcin Zaborowski, IGS, Aston University (programové změny v oblasti bezpečnosti)

Charakteristika: Projekt zkoumá změny v programech několika „následnických stran“ po komunistických stranách střední a východní Evropy. Soustřeďuje se na vnější vlivy, „přenos politiky“ do těchto stran, „inspiraci“ ideovými, programovými a politickými zkušenostmi a případně modely západoevropských stran: sociálně demokratických/socialistických, nebo alternativně komunistických/neo-komunistických. Projekt se soustředí na „přenos politiky“ zejména ze tří největších zemí EU – Německa, Francie a Velké Británie a to ve třech oblastech: ekonomická politika, vztah vůči EU a politika vnější bezpečnosti. Projekt si ставí otázku spojení mezi programovým vývojem a politickou praxí, jejímž prostřednictvím se „následnické strany“ reálně projevují.

Výstup: předpokládaný výstup v polovině roku 2003. Předběžná stručná analýza KSČM je k dispozici (v němčině) na: library.fes.de/fulltext/id/01425.html.

20. Effects and Perspectives of Economic Co-operation of Visegrad Countries and of Their EU Integration

Mezinárodní projekt koordinovaný Ústavem slovenské a světové ekonomiky Bratislava a financovaný Mezinárodním visegrádským fondem se sídlem v Bratislavě

Účastníci: výzkumné ústavy z ČR, Slovenska, Maďarska a Polska

Vedoucí projektu v ČR: Ing. Karel Zeman, CSc., Institut integrace ČR do evropské a světové ekonomiky při VŠE v Praze

Spoluřešitel v ČR: Ing. Jan Hřích, CSc.

Charakteristika: Hlavním cílem projektu je analyzovat možné oblasti spolupráce a výměny zkušeností mezi čtyřmi visegrádskými zeměmi při přípravě na vstup do EU a zvládnutí důsledků vstupu, jež by mohly vést k žádoucím synergickým efektům. Na základě této analýzy budou formulovány konkrétní doporučení vládám čtyř visegrádských zemí s cílem pomoci jim při vytváření pokud možno realistických očekávání ohledně vstupu do EU mezi občany.

21. Obchodní politika Evropské unie a obchodní vztahy České republiky s Unií

Interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Jan Hřích, CSc.

Charakteristika: Cílem projektu je analýza společné vnější obchodní politiky EU s ohledem na možné důsledky přijetí *acquis communautaire* v této oblasti pro český zahraniční obchod a celou ekonomiku. Snahou řešitele je mj. zasadit zmíněnou politiku do širšího rámce politik ES a nastínit její význam v procesu rozšiřování EU, jehož předpokladem je dosažení určitého stupně „ekonomického přiblížení“ kandidátské země k EU.

22. Politiky prvního pilíře Evropské unie a jejich význam z hlediska přípravy České republiky na vstup do EU

Interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Jan Hřích, CSc.

Charakteristika: Cílem projektu je zejména průběžné sledování vývoje politik ES, jejichž hlavním úkolem je vytvářet odpovídající rámec integrace v ekonomické oblasti, a jejich místa v celém inte-

gračním procesu s ohledem na dosažení jeho cílů. Na základě sledování vývoje těchto politik potom analyzuje jejich pravděpodobné důsledky pro ČR po jejím vstupu do EU. Zaměřuje se přitom především na politiku ochrany hospodářské soutěže, společnou obchodní politiku, politiku v oblasti podpory zaměstnanosti, sociální politiku, průmyslovou politiku a rovněž na celkovou hospodářskou a měnovou politiku.

23. Perspektivy střeoevropské vojenské spolupráce

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: Mgr. Radek Khol

Řešitelský tým: Mgr. Břetislav Dančák, Ing. Josef Fučík, Petr Morvay, Ing. Vladimír Leška, PhDr. Vladimír Handl

Termín: leden–červen 2002

Charakteristika: Projekt pokračující z roku 2001 se zaměřuje na studium aktuální otázky perspektivy střeoevropské vojenské spolupráce jako jednoho z možných řešení problémů menších a středních států v Evropě. V jeho rámci by mělo dojít ke zhodnocení možností a perspektivy střeoevropské vojenské spolupráce v oblasti obecné vojenské politiky, budování mnohonárodních jednotek a společného nákupu nákladných zbraňových systémů. Na základě výběru hlavních zkušeností z existujících modelů této spolupráce v Evropě u zemí srovnatelné velikosti (především země Beneluxu a severské země) by se měla posoudit možnost přenositelnosti pozitivních prvků a stanovit doporučení praktických kroků pro ČR v této oblasti s výhledem do roku 2010. Zároveň by měl projekt přinést analýzu přijatelnosti obecného konceptu regionální vojenské spolupráce případně konkrétních návrhů v ostatních střeoevropských zemích (Polsko, Slovensko, Maďarsko, Rakousko).

24. Další vývoj a mezinárodní důsledky případné realizace amerického projektu protiraketové obrany (MD)

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: Mgr. Radek Khol

Řešitelský tým: Ing. Rudolf Fürst, František Šulc, JUDr. Miroslav Tůma, Ing. Vladimír Votápek

Termín: březen–prosinec 2002

Charakteristika: Projekt se zaměřil na studium aktuální otázky budování amerického projektu protiraketové obrany. Cílem byla nejenom analýza dosavadní debaty na toto téma v USA, ale také studium pohledů evropských spojenců, Ruska a Číny na případnou realizaci systému MD a na konkrétní varianty, včetně změn po nástupu Bushovy administrativy. Součástí projektu byla také konkrétní doporučení týkající se možných dopadů realizace systému MD na ČR a NATO.

25. Research and Training Network Project „Democratic Accountability of ESDP“

Mezinárodní projekt podporovaný Evropskou komisí v rámci Pátého rámcového programu

Vedoucí projektu: Patricia Chilton, University of East Anglia/University of Sunderland

Spoluřešitel, koordinátor za ÚMV: Mgr. Radek Khol

Termín: leden–prosinec 2002

Charakteristika: Výzkumný projekt devíti institucí zaměřený na různé dimenze budování Evropské bezpečnostní a obranné politiky, včetně mechanismů její demokratické parlamentní kontroly. V prů-

běhu roku 2002 byl plně sestaven tým *post-doc a pre-doc research fellows*, v ÚMV působí od září 2002 jako *pre-doc research fellow* Mgr. Matúš Korba. Během roku 2002 proběhly další tematické workshopy a připravují se národní studie mechanismů demokratické kontroly bezpečnostní a obranné politiky. ÚMV je pověřeno zpracováním případových studií týkajících se ČR a SR.

26. Priority České republiky po vstupu do EU – Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) a ČR

Projekt Fóra pro evropskou politiku sdružení Europeum (grantový projekt Open Society Fund)

Vedoucí projektu: Mgr. David Král, Europeum

Spoluřešitel: Mgr. Radek Khol

Termín: září–listopad 2002

Charakteristika: Výzkumný projekt byl součástí výzkumu přípravy ČR na vstup do EU v řadě oblastí. Konkrétním tématem byla oblast druhého pilíře EU zahrnující aktivity SZBP i novou oblast Evropské bezpečnostní a obranné politiky. Analýza identifikovala hlavní problémy a otázky stojící před ČR a její zahraniční politikou v období do vstupu ČR do EU a bezprostředně po něm. Závěrečný výstup shrnoval i hlavní doporučení pro vylepšení celkové schopnosti ČR aktivně ovlivňovat SZBP EU.

27. The Operative Space of Smaller States in Central Europe: Options Through Neighbourhood Policy and European Integration

Mezinárodní projekt řízený a financovaný Institute for Danube Region and Central Europe (IDM), Vídeň, Rakousko

Vedoucí projektu: Prof. Heinrich Neisser

Projektová koordinace: Armin Mahr

Řešitelský tým: Lucie Königová, Attila Ágh, Urs Altermatt, Vladimír Bilčík, Emil Brix, Bojko Bučar, Olga Gyárfášová, Gunther Hauser, Daniela Grozea-Helmenstein, Otmar Höll, Dejan Jovic, Sándor Kurtán, Wilfried Marxer, Sonia Puntcher Riekmann, George Schöpflin, Peter A. Ulram

Charakteristika: Projekt zkoumá předpoklady, možnosti a perspektivy spolupráce, případně koexistence malých států středoevropského prostoru. Zkoumají se geopolitické, historické, kulturní, ekonomické a strategické aspekty středoevropské spolupráce, zvláštní zřetel je věnován středoevropské identitě a postkomunistické transformaci zemí tohoto regionu. Speciálně jsou v rámci projektu pojednány různé režimy a způsoby spolupráce, jako je Visegrádská skupina, CEFTA, Regionální partnerství, Středoevropská iniciativa a rovněž spolupráce středoevropských zemí v rámci přípravy na vstup do EU. Projekt se věnuje i otázkám koordinace politiky a potenciálu budoucí role regionu, případně jednotlivých (skupin) zemí v EU s ohledem na jejich silné i slabé stránky a především jejich potenciál a strategie.

Výstupy: – konference (28.–29. 9. 2001)

– sborník (1. pololetí 2002)

28. Program evropských politik

Projekt Fóra pro evropskou politiku sdružení Europeum (grantový projekt Open Society Fund)

Vedoucí projektu: Mgr. David Král

Řešitelský tým: Lucie Königová, Marek Havrda, Tereza Hořejšová, Pavel Kříž, Lukáš Pachta, Vladimír Sodomka, Ivo Šlosarčík, Radomír Špok

Charakteristika: Projekt se zaměřuje na formulaci budoucích politik ČR ve vztahu k Evropské unii, především v rámci probíhajícího Konventu o budoucnosti Evropy. Přispívá k budování struktur pro vytváření a artikulaci politických stanovisek po vstupu do EU. Hlavní oblasti výzkumu: instituce EU, Konvent, spolupráce v oblasti justice a vnitra, hospodářská a měnová unie, společná zemědělská politika, regionální a strukturální politika.

Výstupy: – diskusní příspěvky a tematické debaty

– sborník *Analýzy Fóra pro evropskou politiku* (Praha: EPF, 2002)

29. Transparency in Arms Trade Issues

Mezinárodní projekt řízený Slovenskou společností pro zahraniční politiku, Bratislava a organizací Saferworld, Londýn, Velká Británie

Spoluřešitel: Mgr. Matúš Korba

Charakteristika: Výzkumný a informační projekt o problematice kontroly zbrojního exportu.

30. Realismus a jeho proměny v současné teorii mezinárodních vztahů

Interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Kratochvíl

Charakteristika: Projekt se zaměřuje na současnou pozici politického realismu v teorii mezinárodních vztahů (zejména v souvislosti s debatou s neoliberalismem a realistickou reakcí na příchod konstruktivismu).

31. Historie okupovaného československého pohraničí – Říšská župa Sudety

Grantový projekt Grantové agentury ČR

Vedoucí projektu: doc. PhDr. Zdeněk Radvanovský, CSc., PhDr. Václav Kural, CSc.

Charakteristika: Projekt byl zaměřen na vývoj česko-německých vztahů, a to především na období kolem Mnichova (role SdP) a na rekonstrukci vzniku, organizaci a politickou a ekonomickou historii tzv. Říšské župy Sudety v letech 1938–1945. V roce 2002, který byl závěrečným rokem práce na dané tematice, byla vydána závěrečná syntetická práce pod názvem *Sudety pod hákovým křížem*.

32. Historie okupovaného československého pohraničí – území nezařazená pod Říšskou župu Sudety

Grantový projekt Grantové agentury ČR

Vedoucí projektu: doc. PhDr. Zdeněk Radvanovský, CSc., PhDr. Václav Kural, CSc.

Charakteristika: Projekt, který byl zahájen v roce 2002, je zaměřen na vývoj česko-německých vztahů, a to především na období kolem Mnichova (role SdP) a na politickou a ekonomickou historii okupovaných čs. pohraničních území nezařazených pod tzv. Říšskou župu Sudety v letech 1938–1945.

33. Vývoj na Slovensku a česko-slovenské vztahy

Dlouhodobý interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Vladimír Leška

Charakteristika: Cílem projektu je soustavná analýza vývoje na Slovensku a jeho zahraničněpolitické orientace. Jeho smyslem je přispět k utváření reálného pohledu na slovenskou politickou scénu. Objektivní hodnocení vnitropolitické situace na Slovensku je jedním ze základních předpokladů rozvoje efektivní a vzájemně výhodné česko-slovenské spolupráce. Projekt se koncentruje hlavně na shromažďování poznatků o průběhu a výsledcích transformace slovenské společnosti a o stavu její připravenosti na integraci do evropských a transatlantických struktur. Výstupy se orientují na klíčové aktuální otázky vnitropolitického vývoje a zahraniční politiky SR a jsou určeny především pro potřeby politické praxe ČR.

34. Dokumenty československé zahraniční politiky

Projekt Grantové agentury ČR

Hlavní řešitel: PhDr. Jan Němeček, DrSc.

Charakteristika: V rámci tohoto dlouhodobého edičního projektu jsou postupně vydávány svazky edice Dokumenty československé zahraniční politiky. Jde o zpřístupnění základních dokumentů, nacházejících se v českých a slovenských archivech, vztahujících se k dějinám československé zahraniční politiky tak, aby byla vytvořena souvislá ediční diplomatická řada odpovídající standardním edicím rozvinutých zemí (ADAP – Německo, ADÖ – Rakousko, DDF – Francie, DBFP – Velká Británie atd.).

35. International Organised Crime in the Czech Republic

Grantový projekt řízený a sponzorovaný Research Support Scheme – Open Society Fund No.: 84/1999

Vedoucí projektu: PhDr. Miroslav Nožina

Řešitelský tým: expertní skupina složená z pracovníků Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR, Národní protidrogové centrály Policie ČR, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci

Charakteristika: Problematika skupin mezinárodního organizovaného zločinu penetrujících na/přes území České republiky (původ, historie, složení, způsoby pronikání do zahraničí, hlavní okruhy aktivit, vývojové trendy, bezpečnostní politika). Na základě projektu byla zpracována monografická studie.

36. Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: PhDr. Miroslav Nožina

Řešitelský tým: Jiří Šedivý, M.A., Ph.D., PhDr. Jan Eichler, CSc., Mgr. Veronika Bílková, PhDr. Jaroslav Bureš, Mgr. Filip Tesař, Ing. Vladimír Votápek, Ing. Rudolf Fürst, Ing. Mesfin Gedlu, Ph.D., PhDr. Martin Ehl, Ph.D., Mgr. Radek Khol, Mgr. Matuš Korba, JUDr. Vladimír Handl, CSc.

Charakteristika: Zabývá se rozbořem fenoménu terorismu, tedy jeho definicí, strategií a taktikou. Záměrem je i upozornit na změny, které terorismus prodělává zejména v posledních třech desítkách let

a na vývojové souvislosti, s nimiž je nutné v oblasti mezinárodních vztahů počítat. Dále se věnuje teritoriální analýze terorismu na Blízkém východě, Balkáně, Asii, Africe, Latinské Americe, USA a Evropě. V třetím tematickém okruhu projekt mapuje vytváření mezinárodněprávního rámce boje proti terorismu na univerzální úrovni. Hlavním cílem je posoudit funkčnost těchto úmluv za současné mezinárodněpolitické situace a jejich vztah k právnímu řádu v ČR.

37. Organised Crime in Europe. Manifestations and Policies in the European Union and Beyond

Projekt organizovaný Max Planck Institute, Freiburg

Vedoucí řešitelé: Dr. Cyrille Fijnaut, Dr. Letizia Paoli

Spoluřešitel: PhDr. Miroslav Nožina

Řešitelský tým: mezinárodní skupina expertů na problematiku organizovaného zločinu a bezpečnosti

Charakteristika: Historie a současnost organizovaného zločinu v Evropě. Komparativní analýza situace v jednotlivých zemích Evropy, analýza možností a perspektiv evropské policejní a soudní spolupráce.

38. Whose security? The Area of Freedom, Security and Justice in the enlarged Europe

Projekt organizovaný University of Leicester, Velká Británie

Vedoucí řešitel: Karen Henderson

Řešitelský tým: PhDr. Miroslav Nožina, Jörg Monar, Iwona Pioro, Monika Sie Dhian Ho, Alexander Duleba, Vladimír Bilčík, Heather Grabe

Charakteristika: Cílem projektu je vytvořit odbornou studii zabývající se bezpečnostními problémy v rozšířené Evropské unii, novými hrozbami, jako je organizovaný zločin, terorismus, migrace aj. Projekt tyto hrozby analyzuje a vyhodnocuje. V druhém plánu se věnuje problematice evropské bezpečnostní spolupráce.

39. Proces evropské integrace se zvláštním zřetelem k procesu rozšíření EU

Interní projekt ÚMV

Vedoucí projektu: Ing. Petr Pavlík, CSc., M.A.

Charakteristika: V rámci projektu jsou zkoumány zejména ty aspekty procesu evropské integrace, které úzce souvisejí s rozšířením EU východním směrem. V této souvislosti je věnována pozornost i ostatním asociovaným zemím střední a východní Evropy, zejména jejich ekonomickému vývoji. Zvýšený zájem je věnován tzv. jižnímu křídlu EU (Španělsko, Portugalsko a Řecko) z důvodu komparace a Irsku, které může být významným zdrojem inspirace. Dalším důležitým tématem je proces vytváření evropské hospodářské a měnové unie.

40. Europeanisation of Public Administration in Central and Eastern Europe

Mezinárodní projekt koordinovaný IEP v Berlíně a univerzitou v Kolíně nad Rýnem

Vedoucí projektu v ČR: Ing. Petr Pavlík, CSc., M.A.

Účastníci: vědecké ústavy z ČR, Polska, Maďarska, Slovinska a Estonska

Charakteristika: Cílem projektu je srovnávací analýza vývoje systému veřejné správy ve výše uvedených pěti kandidátských zemích EU v posledním desetiletí na pozadí procesu ekonomické a sociální transformace. Důraz je přitom kladen na změny institucionálního charakteru a hlavních funkcí veřejné správy v souvislosti s procesem přípravy na vstup do EU a na institucionální zajištění celého negociačního procesu. Korespondenti z jednotlivých kandidátských zemí zde hrají úlohu především dodavatelů podkladů pro vlastní analýzu, kterou provedou němečtí organizátoři projektu.

41. Enlargement/Agenda 2000 Watch

Mezinárodní projekt financovaný a koordinovaný na základě spolupráce TEPSA a IEP

Vedoucí projektu v ČR: Ing. Petr Pavlík, CSc., M.A.

Účastníci projektu: odborníci z výzkumných pracovišť jak členských, tak kandidátských zemí EU

Charakteristika: Tento projekt, který byl zahájen v roce 1998, je zaměřen na aktuální problémy evropské integrace jak z pohledu zemí členských, tak i z pohledu zemí kandidátských. Klíčové jsou zejména postoje vlád, významných společenských organizací, politických stran, neziskové sféry i obyvatelstva k otázkám souvisejícím se současností i budoucností EU a se začleňováním kandidátských zemí do Unie.

42. Mezinárodní sankce (OSN, EU, OBSE, jednostranné sankce) jako donucovací nástroj řešení sporů v mezinárodních vztazích a jejich místo, úloha a dopady na českou zahraniční politiku

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: Mgr. Filip Tesař

Řešitelský tým: Mgr. Veronika Bílková, PhDr. Jaroslav Bureš, Ing. Mesfin Gedlu Ph.D., Mgr. Blanka Hančilová, M.A.

Charakteristika: Cílem projektu byla přehledná zpráva o důležitém nástroji mezinárodní politiky, jímž jsou sankce. Výstup je určen především pro potřeby MZV ČR. Pojem sankce a jeho definice jsou přiblíženy z pohledu mezinárodněprávního, politologického a historického, jsou popsány mechanismy uplatnění sankcí v OSN, EU a USA. Studii uzavírá úvaha o účinnosti sankcí jako unilaterálního prostředku zahraniční politiky a jako nástroje kolektivní bezpečnosti. Případovými studiemi o sankční politice proti Jižní Africe a Rhodesii, Iráku, bývalé Jugoslávii, Íránu a Libyi. Každá z nich zkoumá odlišný případ: sankce v jižní Africe probíhaly za souhlasu většiny obyvatelstva. Sankční režim udržovaný proti Iráku, v současnosti velmi diskutovaný, je příkladem vyčerpávající mezinárodní izolace. Na příkladu bývalé Jugoslávie lze porovnat sankční politiku EU a USA. Sankce proti Íránu jsou výrazným příkladem unilaterálních amerických sankcí. Sankce proti Libyi byly první, které si klady za cíl omezení podpory terorismu, a tento cíl částečně splnily.

43. Společensko-politický vývoj v postsovětských republikách Střední Asie v mezinárodním kontextu.

Grantový projekt MZV

Vedoucí projektu: Ing. Vladimír Votápek

Spoluřešitelé: PhDr. Bohuslav Litera, CSc., Mgr. Blanka Hančilová, M.A., Mgr. Jan Šír, Slavomír Horák, Bc.

Charakteristika: Projekt analyzuje společenský vývoj v pěti republikách postsovětské Střední Asie. Velký důraz je kladen na objasnění mezinárodněpolitických souvislostí vývoje celého regionu, včetně analýzy vlivu Ruska, Spojených států, Číny a regionálních mocností. Samostatná kapitola je věnována rozvoji těžby energetických surovin a rozvoji jejich dopravní infrastruktury.

44. Eastern Policy of Enlarged European Union

Mezinárodní výzkumný projekt za účasti The Research Centre of the Slovak Foreign Policy Association, Bratislava, The Centre for Eastern Studies, Warsaw, The Institute for Strategic Studies, Budapest a Ústavu mezinárodních vztahů Praha ze finanční podpory Friedrich-Ebert-Stiftung a The Visegrad International Fund

Editoři a organizátoři: Ing. Vladimír Votápek, Katarzyna Pelczynska-Nalecz, Alexander Duleba, Laszlo Póti

Autoři příspěvků: Vladimír Bilčík, András Deák, Alexander Duleba, Marek Menkiszak, Tadeusz Olszanski, Katarzyna Pelczynska-Nalecz, László Póti, Rafal Sadowski, Ivo Samson, Vladimír Votápek, Agata Wierzbowska, Pavel Wolowski

Charakteristika: Projekt vypracoval politická doporučení pro úpravu zahraniční politiky EU a jejích členských států vůči Rusku, Ukrajině a Bělorusku v období po rozšíření Unie o skupinu visegrádských států.

45. Russia and the East Central European States

Mezinárodní projekt organizovaný Ústavem aplikovaných mezinárodních vztahů v Moskvě za spolupráce s Ústavem mezinárodních vztahů, Praha

Hlavní organizátor: Andrei Zagorski

Řešitelský tým: Anders Aslund, Jan Mládek, Vladimír Votápek, András Blahó, Vladimíra Dvořáková, Vladimir Mau, Andrei Melville, Jozsef Bayer, Dariusz Rosati, Marcin Kula

Charakteristika: Projekt popisuje společenský, politický a ekonomický vývoj v Rusku a ve třech zemích střední Evropy (ČR, Maďarsku a Polsku) v období mezi lety 1990–2003. Mapuje zároveň vývoj jejich vzájemných vztahů.

46. Alternative Futures for Europe and Eurasia

Mezinárodní projekt řízený Center for Strategic and International Studies, Washington D.C.

Hlavní řešitel: Celeste A. Wallander

Spoluřešitel: Ing. Vladimír Votápek

Charakteristika: Autoři se ve svých příspěvcích snažili popsat výzvy, které stojí před zahraniční politikou Spojených států ve vztahu k Evropě a Eurasii v perspektivě příštích 15–20 let. Zvláštní význam byl přitom kladen na několik faktorů: odhad vývoje v Evropské unii (včetně integrace nových členských zemí), vývoj v Rusku a Turecku a konečně perspektivu boje proti mezinárodnímu terorismu. Pracovník ÚMV Vladimír Votápek se na projektu podílel jako autor jednoho z příspěvků sborníku.

III. HLAVNÍ AKCE

1. KONFERENCE A SEMINÁŘE

8.–9. 3. – Security Dimensions of EU Enlargement

Focus: EU Enlargement and CESDP, Enlargement and EU/NATO Relations

Seminář. Referenti: Mark Webber, *Loughborough University*; Terry Terriff, *University of Birmingham*; Jolyon Howorth, *University of Bath*; Jan Kohout, *politický ředitel MZV ČR*; Radek Khol, *Ústav mezinárodních vztahů*; Antonio Missiroli, *EU Institute for Security Studies*. ÚMV.

25. 3. – Nové bezpečnostní prostředí po útocích na USA – dopad na Evropu

Seminář. Referenti: Kristina Larischová, *zastoupení Friedrich-Ebert-Stiftung v ČR*; Jiří Šedivý, *ředitel Ústavu mezinárodních vztahů*; Martin Mimra, *Úřad pro zahraniční styky a informace*; Otto Pick, *Ministerstvo zahraničních věcí ČR*; Radomír Jahoda, *Ministerstvo obrany ČR*; Radek Khol, *Ústav mezinárodních vztahů*; Jan Kohout, *politický ředitel MZV ČR*. ÚMV.

4.–5. 6. – Carleton College Prague

Seminář s tématy: Czech Republic-Three Years in NATO, Security after the 11th September. The Role of a Smaller State in International Security, NATO Summit in Prague, Towards the Future Shape of the EU-Czech Republic at the EU's Constitutional Convention, European Security and Defence Policy and the Transatlantic Relations, Trade Policy and Trade Relations CR-EU, Towards Full-fledged Membership-Outstanding Problems in the CR's Economic Transformation, Development Policy and Assistance: Shifting from the Position of Recipient towards the Position of Donor.

Referenti: Jiří Šedivý, *ředitel Ústavu mezinárodních vztahů*; Petr Drulák, *Ústav mezinárodních vztahů*; Radek Khol, *Ústav mezinárodních vztahů*; Jan Hřích, *Ústav mezinárodních vztahů*; Petr Pavlík, *Ústav mezinárodních vztahů*; Jan V. Kroužek, *Ústav mezinárodních vztahů*; Petr Halaxa, *Ústav mezinárodních vztahů*. ÚMV.

22.–24. 7. – EIRSS Jena-Prague Summer School 2002

„The EU Facing Eastern Enlargement“

Semináře pořádané Ústavem mezinárodních vztahů ve spolupráci s Friedrich-Schiller Universität Jena.

Témata: National and European Identity in EU Enlargement, EU-Enlargement – Czech view, Future of Europe Debate in Candidate Countries: The Czech Case, ESDP and the Eastern Enlargement of the EU, Visegrad Group: Achievements and Failures of the Regional Co-operation in the Process of the Double-(NATO-EU)-Enlargement, Administrative Identities in Preparations for the EU Membership: the Case of Czech Republic, Germany and the Visegrad Countries: Normalisation and NATO/EU Enlargement.

Referenti: Jiří Šedivý, *ředitel Ústavu mezinárodních vztahů*; Petr Drulák, *Ústav mezinárodních vztahů*; Vladimír Handl, *Ústav mezinárodních vztahů*; Lucie Königová, *Ústav mezinárodních vztahů*; Helen Wallace, *Director of the Robert Schuman Centre for Advanced Studies, European University Institute, Florence*; Helmut Hubel, *Friedrich-Schiller Universität Jena*; Jan Kohout, *Political Director, Ministry of Foreign Affairs*; Lenka Rovná, *Jean Monnet Chair, Head of the Jean Monnet Centre of Excellence, Vice-Dean of the Faculty of Social Science, Charles University*; Pavel Černochoch, *European Policy Forum, Faculty of Social Science, Charles University*; Jan Finferle, *Deputy Director, Department for Coordination of Relations with the EU, Ministry of Foreign Affairs*. ÚMV.

11. 10. – Europeanisation of Public Administration in Central and Eastern Europe. The Case of the Czech Republic

Seminář pořádáný k realizaci výzkumnému projektu, pořádáný Ústavem mezinárodních vztahů s Institut für Europäische Politik a Jean-Monnet-Lehrstuhl für Politikwissenschaft Universität zu Köln.

Témata: Europeanisation and transformation of public administration in EU candidate countries. State of the project, General aspects of the Europeanisation and transformation of the political system and public administration in the Czech Republic, The management of the accession process and the negotiations – EU related decision-making structures and procedures in the Czech Republic, Europeanisation of civil servants: EU-membership and administrative capacity building – The Czech experience.

Referenti: Jiří Šedivý, *Director of Institute of International Relations*; Barbara Lippert, *Deputy-Director of the Institut für Europäische Politik, Berlin*; Gaby Umbach, *Jean-Monnet-Chair of Political Sciences*; Wolfgang Wessels, *University of Cologne*; Vladimír Handl, *Institute of International Relations*; Katharina von Schnurbein, *EC Delegation to the Czech Republic, Prague*; Lukáš Macek, *Parliament of the Czech Republic – Senat*; Karel Zeman, *Senior Researcher, Institute of integration of the Czech Republic in the European and World Economy, Prague School of Economics and Member of the Board of the Association for the Study of international Relations*; Ralf Dreyer, *EC Delegation to the Czech Republic*; Jiří Havlík, *Director, Department of Co-ordination of Relations with the EU, European Integration Section, Ministry for Foreign Affairs*; Jan Žižka, *EURO*; Jiří Zemánek, *Senior Lecture, Jean-Monnet-Chair of European Law, Faculty of Law, Charles University*; Pavel Černocho, *Working Party on Public Administration Reform, European Policy Forum, Prague*; Olga Vidláková, *Institute of Legal Education and Information, Head of Public Administration Section. ÚMV.*

6. 12. – The Changing Face of Europe

Seminář pořádáný Ústavem mezinárodních vztahů ve spolupráci s the Center for German and European Studies at Georgetown University a AICGS study group.

Témata: The State of the EU in 2002/2003: Prospective Results of the Negotiations, External Implications of the Enlarged EU, Beyond Copenhagen: Perspectives of the Candidate Countries on EU Membership, Implications for the United States.

Referenti: Vladimír Handl, *Institute of International Relations*; Jackson Janes, *AICGS*; David Král, *Charles University/European Policy Forum*; Michael Baun, *Valdosta University*; Ulrike Guerot, *DGAP*; Michael Leigh, *European Commission's Directorate General Enlargement*; Radek Khol, *Institute of International Relations*; Keith Crane, *RAND*; Jan Hřích, *Institute of International Relations*; Petr Pavlík, *Institute of International Relations*; Lily Gardner Feldman, *AICGS*; Jan Zahradil, *Parliament of the Czech Republic, Chamber of Deputies*; Vladimír Bilčík, *Slovak Foreign Policy Association*; Kai-Olaf Lang, *SWP*; Jiří Schneider, *Charles University/NYU*; John van Oudenaren, *Library of Congress*; Pavel Černocho, *Jean Monnet Centre for European Studies, Charles University. ÚMV.*

2. PŘEDNÁŠKY A DISKUSE

7. 1. – Rusko a NATO

Kulatý stůl pořádáný ve spolupráci s Institutem mezinárodních studií FSV UK. Referenti: Jiří Šedivý, *ředitel Ústavu mezinárodních vztahů*; Hana Škorpíková, *Ministerstvo vnitra ČR. FSV UK.*

17. 1. – Turkey's Relations with the European Union

Přednáška. Şükriü Sina Gürel, *Minister of State, Government Spokesman of the Republic of Turkey. ÚMV.*

25. 1. – NATO Public Information Policy, NATO Enlargement

Kulatý stůl. Jamie Shea, *President of the Office of Information and Press, Former NATO Spokesman. ÚMV.*

4. 2. – Limits of Persuasion: Germany and Yugoslav Crisis, 1991–1992

Prezentace knihy. Michael Libal, *Ambassador of the Federal Republic of Germany, Former Head of Department for Southeast Europe of the Auswärtiges Amt*. ÚMV.

14. 2. – EU Agenda of Enlargement & Institutional Reform: Austrian Perspective

Přednáška. Eva Nowotny, *Ambassador and Head of the EU Section at the Ministry of Foreign Affairs of Austria*. ÚMV.

25. 2. – External Perceptions of Responses to Czech-Romany Issue

Přednáška. Rick Fawn, *Director of CRSCEES, University of St. Andrews*. ÚMV.

4. 3. – Romania: an Ally that NATO Has, an Ally that NATO Needs

Přednáška. Mircea Dan Geoana, *Minister of Foreign Affairs of Romania*. ÚMV.

11. 3. – Ruská ekonomika

Kulatý stůl. Jaroslav Fingerland, *ředitel odboru Exportní, garanční a pojišťovací společnosti EGAP*. ÚMV ve spolupráci s The Prague East Institute.

8. 4. – Přednáška pro studenty Norské válečné školy

Přednáška. Radek Khol, *Ústav mezinárodních vztahů*. ÚMV.

2. 5. – Setkání prezidentů Estonska, Litvy a Lotyšska: „Our Future in the Atlantic Community“

Přednáška. Arnold Rüütel, *President of Estonia*; Vaira Vīķe-Freiberga, *President of Latvia*; Valdas Adamkus, *President of Lithuania*. MZV ČR.

13. 5. – Dvoustranné česko-ruské vztahy

Kulatý stůl. Ivan Bušniak, *ředitel Odboru východní Evropy MZV ČR*. ÚMV.

15. 5. – Česká administrativa v procesu přípravy na vstup do EU

Prezentace studie. Jiří Šedivý, *ředitel Ústavu mezinárodních vztahů*; Jan Herzmann, *ředitel TNS Factum*; Petr Drulák, *vedoucí autorského kolektivu*; Jiří Česal, *spoluautor*; Stanislav Hampl, *spoluautor*. ÚMV.

30. 5. – Europe and the Globalisation of Insecurity

Diskuse. Christopher Bertram, *Director of the German Institute for International and Security Affairs*. ÚMV.

10. 6. – Priorities of the Danish EU Presidency

Diskuse. Lykke Friis, *Research Director at the Danish Institute of International Affairs (DUPI)*. ÚMV.

17. 6. – Od smrti Tita do smrti Jugoslávie

Prezentace knihy „Od smrti Tita do smrti Jugoslávie“. Raif Dizdarevič. Diskuse k problematice rozpadu Jugoslávie. ÚMV ve spolupráci s nakladatelstvím Jan Vašut. ÚMV.

27. 6. – Slovensko a Akční plán členství v NATO – zkušenosti a výzvy

Kulatý stůl. Jiří Šedivý, *ředitel Ústavu mezinárodních vztahů*; Petr Pithart, *Senát Parlamentu ČR*; Ján Figel, *Ministerstvo zahraničních věcí SR*; Alexandr Vondra, *Ministerstvo zahraničních věcí ČR*; Ivan Máčovský, *Ministerstvo obrany SR*. Slovenský inštitút.

12. 8. – The Security Situation in Asia-Pacific Region

Přednáška. Sukhumbahand Paribatra, *Member of Parliament and Former Deputy Foreign Minister of Thailand*. ÚMV.

11. 9. – Terorismus – islámský svět po 11. září

Diskusní kulatý stůl pořádaný při příležitosti vydání zvláštního čísla *Mezinárodních vztahů*, věnovaného problematice terorismu. Jaroslav Bureš, *Ústav mezinárodních vztahů*. ÚMV.

7. 10. – UK Expectations for the Prague Summit

Přednáška. Sir Emyr Jones Parry, *the UK Permanent Representative to NATO Headquarters in Brussels*. ÚMV.

30. 10. – The Bulgarian Civilization Choice. The Balkans and the Enlargement of NATO

Přednáška. Petr Stojanov, *Former President of the Republic of Bulgaria*. MZV ČR.

13. 11. – Evropská bezpečnostní a obranná politika – národní perspektivy

Kolokvium pořádané Ústavem mezinárodních vztahů s nadací Konrad-Adenauer. Radek Khol, *Ústav mezinárodních vztahů*; Alexandr Vondra, *vládní zmocněnec pro přípravu summitu NATO*. ÚMV.

19. 11. – Opening NATO's Door

Přednáška. Ronald Dietrich Asmus, *Senior Transatlantic Fellow, The German Marshall Fund of United States, Washington, D.C.* ÚMV.

10. 12. – Aliance po pražském summitu NATO

Diskuse. Petr Luňák, *NATO Press and Information Office*. ÚMV.

IV. DIPLOMATICKÁ AKADEMIE

Diplomatická akademie se i v roce 2002 věnovala svým vzdělávacím úkolům ve snaze vychovávat „novou generaci diplomatů, kteří jsou zárukou vzorové profesionální a lidské kvality naší zahraniční služby“ (citováno z děkovného dopisu pana ministra Cyrila Svobody studentce DA1 Veronice Honcové, která v letošní letní sezóně v rámci své stáže sama obětavě zvládla nesmírně náročnou agendu konzulárního jednání ve Splitu).

A. ZÁKLADNÍ MODULY VZDĚLÁVÁNÍ

V roce 2002 organizovala Diplomatická akademie pět modulů vzdělávání:

1. základní diplomatickou přípravu (DA1),
2. vyšší diplomatickou přípravu (DA2),
3. individuální kurz pro juniorní diplomaty (DA IN),
4. vzdělávání v problematice EU podle usnesení vlády č. 841/1999,
5. školení v oboru výpočetní techniky.

1. ZÁKLADNÍ DIPLOMATICKÁ PŘÍPRAVA (DA1)

V roce 2002 probíhala základní diplomatická příprava kurzů DA1/2001 a DA1/2002. V rámci DA1/2001 absolvovalo stáže na odborech MZV a zastupitelských úřadech 17 frekventantů. Do DA1/2002 bylo na základě výsledků výběrového řízení zařazeno 16 studentů. Od září 2002 probíhala jejich teoretická příprava. Studenti obou kurzů se v listopadu zúčastnili přípravy a organizace pražského summitu NATO v pozicích „liaison officers“ delegací.

2. VYŠŠÍ DIPLOMATICKÁ PŘÍPRAVA (DA2)

Čtvrtý ročník DA2 byl zahájen v lednu 2002. Do kurzu DA2/2002 bylo na základě přihlášek v roce 2002 nově zařazeno 26 diplomatických pracovníků MZV. Vedle čtyř povinných seminářů, byl zájem o další tři semináře – mezinárodního práva, bezpečnostní politiky a světové ekonomiky. V roce 2002 ukončilo vyšší diplomatickou přípravu 20 frekventantů. Od zahájení vyšší diplomatické přípravy v roce 1999 ji úspěšně absolvovalo již 138 diplomatických pracovníků.

3. DIPLOMATICKÁ PŘÍPRAVA JUNIORNÍCH DIPLOMATŮ (DA IN)

Na podzim roku 2002 DA nově zařadila do své nabídky kurz DA IN. Kurz vyšel vstříc vzdělávacím potřebám juniorních diplomatů, kteří nezískali Atest I, ať již studiem na DA1 nebo uznáním svého postgraduálního studia. Do kurzu se přihlásilo 27 juniorních diplomatů. První běh DA IN, sestávající ze 7 seminářů a přednášek, bude ukončen na jaře 2003.

4. VZDĚLÁVÁNÍ V PROBLEMATICE EVROPSKÉ UNIE

Tento typ vzdělávání byl realizován na základě usnesení vlády č. 841/1999 a na základě Rozhodnutí ministra č. 6/2000 ze dne 28. 4. 2000. V roce 2002 nabídla DA evropské vzdělávání novým vedoucím pracovníkům, frekventantům DA2, DA1 a DA IN. Vzhledem k získání grantu Úřadu vlády DA organizovala i vzdělávání vedoucích pracovníků ostatních rezortů.

Vzdělávání probíhalo v jarním a podzimním kurzu. Kurzy byly organizovány ve spolupráci s Mezinárodním střediskem evropského vzdělávání v Nice pod metodickým vedením jeho viceprezidenta prof. F. Kinského. V obou kurzech bylo vyškolen 70 vedoucích pracovníků rezortů a 55 pracovníků MZV.

Diplomatická akademie dále uspořádala s přispěním grantu Úřadu vlády a s metodickou pomocí Mezinárodního střediska evropského vzdělávání se sídlem v Nice intenzivní meziřesortní modul EU pro vedoucí pracovníky formou letní školy evropských studií. Intenzivní kurz se konal ve dnech 19.–23. 8. 2002 v Horažďovicích. Kurz byl určen zejména těm vedoucím pracovníkům, kteří ocenili vzdělávání a odbornou konverzaci v anglickém jazyce. Certifikáty evropského vzdělávání získalo 35 vedoucích pracovníků rezortů, z toho tři z MZV.

Diplomatická akademie dále informovala všechny pracovníky MZV o možnosti distančního studia problematiky EU, kterým si mohou doplnit požadovanou odbornou kvalifikaci v této oblasti.

5. ŠKOLENÍ V OBORU VÝPOČETNÍ TECHNIKY

V roce 2002 bylo uspořádáno 183 dopoledních a 93 odpoledních kurzů. V počítačových kurzech bylo vyškolen celkem 722 pracovníků MZV a ZÚ. Dále se uskutečnilo 48 individuálních konzultací. Ve skladbě kurzů byl položen důraz zejména na program MS Word, na který MZV v roce 2003 definitivně přechází. Důležitou změnou oproti předchozímu období se stalo zavedení evidence počítačových kurzů prostřednictvím internetové aplikace. Tím se zjednodušil přístup k aktuální nabídce počítačových kurzů, a to jak pracovníků v ústředí, tak především na ZÚ.

B. DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY DA

1. PŘÍPRAVNÝ KURZ PRO ÚČASTNÍKY MÍROVÝCH MISÍ

V květnu 2002 DA uspořádala v rámci plánu akcí schváleného Bezpečnostní radou státu a ve spolupráci s Národním kontaktním centrem při PERS pilotní kurz pro účastníky mírových misí. Kurzu se zúčastnilo 55 zástupců jednotlivých rezortů a zástupců nevládních organizací, které se zabývají vysíláním dobrovolníků do mírových a humanitárních misí v zahraničí.

2. KURZ PRO PRACOVNÍKY, KTERÍ BUDOU ČR ZASTUPOVAT VE VÝBORECH EU

Na podzim 2002 DA zorganizovala pro MV ČR, pilotní přípravný kurz pro pracovníky, kteří budou pracovat ve výborech EU. Kurzu se účastní 15 vedoucích pracovníků.

C. DALŠÍ AKTIVITY DA

1. POMOC PŘI ORGANIZACI VÝZNAMNÝCH KONFERENCÍ

Frekventanti DA1 tento rok měrou dosud nevídanou pomáhali při organizaci a zajištění významných a organizačně náročných mezinárodních konferencí a akcí MZV. V první řadě se podíleli na přípravě a organizačním zajištění pražského summitu NATO. Jako „liaison officers“ delegací se na summitu podíleli všichni současní studenti DA1/2001 i DA1/2002 spolu s řadou starších kolegů. Studenti DA1/2002 se dále podíleli na organizačním zajištění pokračování konference FÓRUM 2000, nazvané Bridging Global Gaps, konané v Obecním domě v Praze. Pomoc DA ocenil děkovným dopisem prezident Václav Havel. Studenti se dále podíleli na zajištění Mezinárodní konference o rozvojové pomoci organizované OVEMO MZV a dále spolupracovali s AP MZV při zajištění programu pro International Youth Leadership Conference a letní porady vedoucích zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí.

2. PROPAGACE DIPLOMATICKÉ PROFESIE

Diplomatická akademie uspořádala dne 13. 11. 2002 pro studenty vysokých škol, kteří uvažují o diplomatické kariéře, den otevřených dveří. Dále zorganizovala řadu přednášek o profesi diplomata na vysokých školách po celé republice.

D. ZAHRANIČNÍ AKTIVITY DA

Diplomatická akademie zorganizovala 8. června 2002 sérii přednášek pro doktorandský kurz Vídeňské diplomatické akademie. DA Vídeň rovněž organizuje každoročně ve svém sídle „Český den“ pro studenty DA1. Kurz DA1/2001 absolvoval koncem ledna 2002 na pozvání Evropské akademie vzdělávací pobyt v Berlíně. Diplomatická akademie dále rozvíjela styky s partnerskými institucemi z celého světa a organizacemi sdružujícími juniorní diplomaty.

V. EDIČNÍ ČINNOST

Na plnění úkolů Ústavu mezinárodních vztahů se významně podílelo i jeho ediční oddělení. Vedle vydávání tří časopisů se především soustředilo na problematiku bezpečnostní politiky. Pro MZV ČR, mimo dalšího vydání Ročenky – Zprávy o zahraniční politice České republiky (v české a anglické verzi), byly v rámci Komunikační strategie MZV ČR připraveny i 4 přílohy *Mezinárodní politiky* (Dokumenty Evropské unie). Dále se rozvíjela dlouhodobá spolupráce s nakladatelstvím Karolinum. Vzhledem ke stále větší komercializaci klasického knižního prodeje se realizuje část prodeje knih buď objednávkou na naši adresu, nebo nákupem přímo v recepci ÚMV; to platí i u časopisů, ačkoliv se 65 % nákladu (*Mezinárodní politika* i *Mezinárodní vztahy*) distribuuje přímo předplatitelům (během více než dvouleté spolupráce s distribuční firmou A.L.L. production se nevyskytl výraznější problém). Snažíme se ihned po vydání každou knihu nabídnout knihkupcům, kteří s námi spolupracují, případně zajistit v denním či odborném tisku zveřejnění informace (i když to není v současné konkurenci jednoduché). Nejdůležitější čtenářskou skupinou pro nás zůstávají studenti, především vysokoškoláci. Ediční oddělení se zapojilo do pravidelné aktualizace internetových stránek ÚMV, na kterých je možno si přečíst anotace a obsahy nových knih a čísel časopisů, stejně jako veškeré starší produkce (včetně anglických verzí anotací).

Vzhledem k tomu, že se na nás často obracejí s dotazy pracovníci státních institucí, ale i ostatní veřejnost zabývající se mezinárodní politikou a mezinárodními vztahy, můžeme snad konstatovat, že i ediční oddělení má zásluhu na tom, že ÚMV je vyhledávaným pracovištěm v oboru.

Celkový počet vydaných knih: 7 titulů (5700 výtisků)

Celkový počet vydaných časopisů: 18 + 4 přílohy (68 440 výtisků)

Celkový počet účelových tisků ÚMV: 8 (1125 výtisků)

1. ČASOPISY

Časopisy *Mezinárodní politika* a *Mezinárodní vztahy* si i v roce 2002 udržely původní rozsah a kvalitu, stále se daří získávat ke stabilizovanému okruhu autorů nové přispěvatele, a to nejenom z řad našich studentů a doktorandů, ale i zahraničních odborníků a diplomatů. *Mezinárodní politika* je díky aktuálnosti a komplexnosti pohledů na jednotlivé problémové okruhy oceňována i čtenáři jiných periodik.

MEZINÁRODNÍ POLITIKA

Měsíčník vychází pravidelně v třetí dekádě měsíce, rozsah jednotlivých čísel je cca 40 stran. Tak, jako v minulých letech, byly do něho zařazovány články analytické, faktografické, informace, recenze a dokumenty. Témata jednotlivých čísel *Mezinárodní politiky* probírá vedení redakce s členy třicetičlenné redakční rady, která se za tímto účelem sešla v loňském roce celkem pětkrát. Kromě poskytování podnětů pro články a témata představují členové redakční rady, kteří většinou pocházejí z prostředí akademického, novinářského i ze státní správy, pro redakci i důležitou zpětnou vazbu pro její další činnost. V uplynulém roce se redakci podařilo pokračovat v dlouhodobém záměru postupně „omladit“ okruh autorů časopisu. Především vysokoškolští studenti, kteří se zajímají o mezinárodněpolitické otázky, využívají možnost publikovat na stránkách měsíčníku často své první texty. Jako určitý pro-

blém naopak redakce už delší dobu vnímá skutečnost, že ubývá kvalitních příspěvků na témata ekonomická anebo z oblasti mezinárodního práva.

V rámci Komunikační strategie před vstupem České republiky do Evropské unie Ministerstva zahraničních věcí ČR byly připraveny i 4 přílohy (Dokumenty Evropské unie v nákladu 8500 kusů).

V roce 2002 se nám příliš nedařilo zajišťování inzerentů (s. 2–4 obálky), protože v současné době všechny velké firmy realizují své inzertní aktivity přes mediální agentury, pro které nejsou naše časopisy vzhledem k odbornosti dostatečně zajímavé. Mimo opakující se inzerát Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu a Amnesty International jsme proto využívali obálkových stránek k propagaci našich připravovaných, nových i skladovaných knih.

Šéfredaktorem *Mezinárodní politiky* je Zdeněk Zbořil.

Cena jednoho čísla je 29,50 Kč.

Hlavní témata jednotlivých čísel MP:

1/2002 – Zahraniční politika ČR v roce 2001

- Zahraniční politika České republiky: možnosti středně velkého státu (*Jan Kavan*)
- Členství v NATO: spoluzodpovědnost za osud světa (*Václav Havel*)
- Členství ČR v NATO: Česká zahraniční politika před vstupem do Evropské unie (*Vladimír Handl, Radek Khol, Jan Hřích, Petr Pavlík*)
- Česká republika a NATO (*Vladimír Nálevka*)
- Slibná koncepce vs. klesající rozpočet: česká rozvojová pomoc na rozcestí? (*Petr Lebeda*)

2/2002 – EU: krize, vize a reality

- Evropská unie od Nice k euru. Co bude dál? (*Kateřina Šafaříková*)
- Amerika a rozšíření Evropské unie (*Kai-Olaf Lang*)
- Postoje české veřejnosti k Evropské unii v roce 2001 (*Jiří Česal*)
- Kyperský problém a rozšiřování Evropské unie (*Erik Siegl*)
- Lidová hlasování o norském členství v EF (EU) (*Elisabet Bakkeová*)

3/2002 – Severovýchodní rozměr evropské integrace

- Půlstoletí spolupráce na severu Evropy (*Robert Schuster*)
- Agenda Balt 21: příspěvek Rady států Baltského moře k udržitelnému růstu a trvalé prosperitě (*Štěpánka Zemanová*)
- Švédsko: k „jednotné“ Evropě stále nejednotně (*Tomáš Sniegoň*)
- Proč se vynořují kaliningradské otázky? (*Raimundas Lopata*)

4/2002 – Jižní Asie: staronové násilí

- Indické hodnoty a krize v regionu (*Svetislav Kostić*)
- Kruh se uzavírá aneb kam až sahají chapadla al-Káidy v jihovýchodní Asii (*Tomáš F. Petrů*)
- Muslimské politické strany v Indonésii (*Teddy Sunardi*)
- Spory o Kašmír – kolaterální efekt nebo defekt (*Zdeněk Zbořil*)
- Nepál mezi politickým radikalismem a extrémní chudobou (*Milan Slezák*)

5/2002 – Politika a nahodilost

- Kontingence a politika (*Jiří Bystřický*)
- Média a válka (*Jindřich Pietras*)
- Komunikace v mezinárodních vztazích (*Zdeněk Zbořil*)
- NATO, EÚ, Víšegrádska štvorka a konfliktky informačnej éry (*Robert Škopec*)

6/2002 – Evropské volby

- Jak se volí v Evropě? (*Miroslav Mareš, Jakub Šedo*)
- Slovensko před parlamentními volbami (*Vladimír Leška*)
- Maďarsko znovu ľavicové? (*Rudolf Chmel*)
- Úhelným kamenem německých voleb se asi stane ekonomika (*Josef Veselý*)
- Francie po prezidentských volbách (*Jan Eichler*)
- Ukrajina po volbách (*Lubomír Gombos*)

7/2002 – Kanada

- Kanadský federalismus dnes a zítra (*Martina Vejlupková*)
- Zásadní přesun v kanadské stranické politice (*Allen Mills*)

- Co znamená „kanadizace“ politického systému (*Lenka Rovná*)
  - Orient v Kanadě: Rasismus a multikulturní dialog (*František Bureš*)
  - Kanada a USA: Příběh vzrůstajícího vlivu USA v Kanadě (*Petr Anděl*)
- 8/2002 – **Od Rusi k Ruské federaci**
- Putin přestal být ruskou sfigou (*Dimitrij Běloševský*)
  - Fenomén ruských politických stran v optice analýzy současné ruské politiky (*Jan Holzer*)
  - Ruská zahraniční politika. Vztahy s USA (*Andrei Spiridonov*)
  - Polozměna ruské zahraniční politiky (*Vladimír Votápek*)
- 9/2002 – **Organizace spojených národů**
- Priority českého předsednictví 57. Valného shromáždění OSN (*Jan Kavan*)
  - Vznik Organizace spojených národů (*Vladimír Nálevka*)
  - Stálí členové a reforma Rady bezpečnosti OSN (*Pavla Kortusová*)
  - OSN a konflikty v rozvojovém světě se zaměřením na Afriku (*Jan Vraný*)
  - Představy naplněné jen zčásti. Co jsou WFUNA a UNA? (*Ilja Ulrich*)
- 10/2002 – **Pražský summit NATO 2002**
- Pražský summit NATO 2002: směřování aliance do 21. století (*Alexandr Vondra*)
  - Rozšíření NATO nejen o nové členy (*Jiří Šedivý*)
  - Ozbrojené síly SR směřují do NATO (*Jozef Stank*)
  - Vztah Rusko–NATO a skutečnost současného světa (*Andrei Spiridonov*)
  - Kam směřuje NATO? (*Otto Pick*)
- 11/2002 – **Evropské volby 2002**
- Evropské volby roku 2002 (*Zdeněk Zbořil*)
  - Volby v Německu: Schröderova druhá šance (*Robert Schuster*)
  - Tiché hlasování (*Vladimír Srb*)
  - Haiderovi Svobodní a rakouské volby (*Jiří Štěpanovský*)
  - Švédské parlamentní volby: vše při starém? (*Michal Částek*)
  - Volební kampaň v Makedonii: příliš mnoho skandálů (*Přemysl Rosůlek*)
- 12/2002 – **Česká zahraniční politika**
- Konkurz do souboru evropských dožínkových písní a rozpočtových tanců (*Lucie Königová*)
  - Kontinuita české zahraniční politiky (*Libor Rouček*)
  - Česko-německé vztahy (*Otto Pick*)
  - Před deseti lety se rozdělila československá armáda (*Pavol Gavlas, Antonín Rašek*)
  - Rozpouštění zahraniční politiky ČR (*Jan Zahradil*)

Příloha Mezinárodní politiky – Dokumenty Evropské unie

- MP 2/2002 – Deklarace o budoucnosti Evropské unie, přijatá na zasedání Evropské rady, konané ve dnech 14. a 15. prosince 2001 v Laekenu
- MP 5/2002 – Zasedání Evropské rady konané ve dnech 15. a 16. března 2002 v Barceloně
- MP 8/2002 – Zasedání Evropské rady konané ve dnech 21. a 22. června 2002 v Seville
- MP 11/2002 – Na cestě k rozšířené Unii. Dokument o strategii

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Základním těžištěm článků v časopisu *Mezinárodní vztahy*, který se zabývá teoretickými otázkami, je analýza evropské problematiky: celoevropská bezpečnost, institucionální změny v Evropské unii, vztahy Evropské unie s postkomunistickými státy, mezinárodní právo a válka či teoretická problematika mezinárodních vztahů jako vědního oboru. Nedílnou součástí časopisu jsou velké recenze důležitých publikací a průběžné anotování knih zabývajících se oblastí mezinárodních vztahů.

I v roce 2002 časopis využíval inzertní reciprocitu (Soudobé dějiny) a prezentoval i nové knihy edičního oddělení ÚMV. Číslo 3/2002 bylo monotematické (Islám), vyšlo ve větším nákladu a bylo rozesláno mj. novinářům, zabývajícím se mezinárodní politikou.

Šéfredaktorem *Mezinárodních vztahů* je Petr Drulák.

Cena jednoho čísla je 80 Kč, náklad je cca 800 kusů.

Výběr stěžejních článků:

- 1/2002** • Koncepce komunitárního práva v praxi Evropského soudního dvora a v právní teorii (*Harald Christian Scheu*)
- Diskuze o budoucnosti Evropské unie v 21. století (*Lenka Ravná*)
  - Záblesk v totalitní temnotě – pokus o výzkum mezinárodních vztahů v období reformního komunismu (*Petr Drulák*)
  - Historické souvislosti sovětské invaze do Afghánistánu (*Jiří Georgiev*)
- 2/2002** • Čína na cestě od izolacionismu k plíživé globalizaci (*Rudolf Fürst*)
- Slovensko v roce parlamentních voleb a historických rozhodnutí (*Vladimír Leška*)
  - Teorie mezinárodních režimů (*Šárka Waisová*)
  - Bílá místa v české diskuzi o evropské bezpečnosti (*Radek Khol*)
  - Vybrané sociologické aspekty bezpečnostních rizik (Příspěvek do diskusie o chápání pojmu) (*František Škvrnda*)
- 3/2002** • Státoprávní koncepce v programech islamistických hnutí na Blízkém východě (*Jaroslav Bureš*)
- Islám a terorismus na Blízkém východě (*Veronika Bílková*)
  - Kultura jako faktor politického života v islámských společnostech arabských zemí (*Irena Blehová*)
  - Organizovaný zločin ze Středního východu a Česká republika (*Miroslav Nožina*)
  - Islamistické organizace v Sýrii, v Jordánsku a v Libanonu (*Eduard Gombár*)
  - Islamistické organizace v Egyptě (*Tomáš Raděj*)
  - Kritika exkluzivního paradigmatu globální bezpečnosti (*Jan Eichler*)
- 4/2002** • Střet identit? USA a Evropa po 11. září (*Jiří Šedivý*)
- Polarita v teorii mezinárodních vztahů (*Petr Kratochvíl*)
  - Nacionalismus a komunismus ve světle vztahu mezi státem a menšinou na Balkáně (*Filip Tesarš*)
  - Příprava České republiky na regionální politiku Evropské unie – regionalismus versus centralizace (*Michael J. Baun, Dan Marek*)
  - Globalizace pro a proti (*Ondřej Slačálek*)
  - Odpověď na výzvu globalizace (*Martin Ehl*)

PERSPECTIVES

Časopis *Perspectives* (Review of Central European Affairs) vychází v angličtině dvakrát ročně. Obsahuje překlady nejzajímavějších článků z *Mezinárodní politiky* a *Mezinárodních vztahů*, ale i původní články psané speciálně pro něj. V roce 2002 vyšla čísla – 18 Summer 2002, 19 Winter 2002/2003. Ústav mezinárodních vztahů přikládá časopisu mimořádnou důležitost, neboť je nejenom vyměňován za podobné časopisy a publikace obdobných zahraničních pracovišť, ale je i jakousi „vizitkou“, která reprezentuje nejen „výstupy“ našich odborníků zabývajících se mezinárodními vztahy, ale obecně i českou zahraniční politiku v zahraničí.

Editorem byl Petr Jehlička, cena za ročník je 20 USD, za jedno číslo 12 USD, náklad 600 kusů.

Hlavní články v čísle:

Perspectives 18 (summer 2002)

- Democracy Promotion in Slovakia an Import or an Export Business?
(The influence of international relations on civil society in a transitional state) (*David Reichardt*)
- Justice Beyond Question?
Military Responses to International Terrorism and Just War Theory (*Adam Dolnik*)
- Greek-Turkish Relations – Continuities or Change? (*Erik Siegl*)
- Assistance and Protection – One of the Main Pillars of the Chemical Weapons Convention: Czech Republic's Access to the Article X of the Convention (*Jiří Matoušek*)
- Whose Trojan Horses? (*Matthew Rhodes*)

Perspectives 19 (winter 2002/2003)

- External Influences in the Transition Politics of Central and Eastern Europe (*Marcin Zaborowski*)
- National Interests, State Power, and EU Enlargement (*Andrew Moravcsik and Milada Anna Vachudova*)
- Do European Security Capacities have Feet of Clay? (*Bořek Lizec*)
- Democratization in the Middle East: The Case of Egypt (*Ariel Ivanieri*)
- Supporting Human Rights in the People's Republic of China: Virtual Obstacle of Czech Economic Concerns (*Rudolf Fürst*)
- Has the repeated unification of Germany changed the perception of its History? (*Václav Houžvička*)

2. PUBLIKACE

V roce 2002 vydalo ediční oddělení ÚMV samostatně nebo ve spolupráci s jinými institucemi celkem 7 publikací a další jsou rozpracované. Snížení počtu titulů oproti minulému roku je dáno ukončením jedné etapy Komunikační strategie před vstupem České republiky do Evropské unie (příslušný odbor Ministerstva zahraničních věcí ČR změnil svoji strategii a ve snaze oslovit co nejširší vrstvy obyvatel změnil i prostředky komunikace). Ediční činnost se tedy spíše orientovala na bezpečnostní témata (vzhledem k událostem 11. září 2001 a pražskému summitu NATO). Dvě knihy byly vysoce náročné na redakční zpracování a předtiskovou přípravu (*M. Tůma – Nešíření zbraní hromadného ničení, kontrola zbrojení, odzbrojení a Česká republika*, 360 s. včetně 8 s. foto; *Dokumenty československé zahraniční politiky. Od rozpadu Česko-Slovenska do uznání československé prozatímní vlády 1939–1940*, 732 s.).

Našimi hlavními partnery bylo Ministerstvo zahraničních věcí ČR, nakladatelství Karolinum Univerzity Karlovy, zastoupení Friedrich-Ebert-Stiftung v České republice, Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, zastoupení Konrad-Adenauer-Stiftung pro Českou republiku. I v roce 2002 se ediční oddělení snažilo různými cestami informovat veřejnost o publikacích ÚMV (především na stránkách *Mezinárodní politiky*, dále po likvidaci Nových knih byly anotace všech našich knih uváděny s bibliografickými údaji v příloze Literárních novin – Nové knihy a v Knižních novinkách Svazu českých knihkupců a nakladatelů, informace o edičních aktivitách minulého i současného roku je uvedena v Almanachu Labyrint 2002). Naše knihy mají na pultech především knihkupectví Academia, Karolinum, Kanzelsberger a Fišer.

PŘEHLED VYDANÝCH PUBLIKACÍ ÚMV ZA ROK 2002

A. Bezpečnostní problematika

Nové bezpečnostní prostředí po 11. září a Evropská unie

Dopad na Českou republiku

František Bublan, Radomír Jahoda, Radek Khol, Jan Kohout, Otto Pick, Jiří Šedivý

Publikace vznikla na základě semináře *Nové bezpečnostní prostředí po útocích na USA – dopad na Evropu*, který uspořádal Ústav mezinárodních vztahů s podporou pražského zastoupení Friedrich-Ebert-Stiftung 25. března 2002. Zabývá se dlouhodobějšími dopady teroristických útoků na USA, následnou protiteroristickou kampaní, novými bezpečnostními prioritami USA a reakcí EU na tuto situaci, dále rozvedením možných dopadů na evropskou integraci včetně rozšíření EU a NATO, a také se pokouší načrtnout vliv těchto událostí na konkrétní situaci České republiky a jejího bezpečnostního systému.

Vydal Ústav mezinárodních vztahů ve spolupráci se zastoupením Friedrich-Ebert-Stiftung v České republice.

(brož., 28 s., bez ISBN, česky)

Nešíření zbraní hromadného ničení, kontrola zbrojení, odzbrojení a Česká republika

Miroslav Tůma

Publikace charakterizuje působení hlavních mezinárodních organizací a jejich orgánů, které se odzbrojovací problematikou dlouhodobě zabývají, dále předmět nešíření zbraní hromadného ničení, kontroly zbrojení a odzbrojení. Zabývá se rovněž obsahem nejdůležitějších odzbrojovacích smluv a úmluv a postoji České republiky k hlavním odzbrojovacím otázkám deklarovaným v ročních hodnoceních zahraniční politiky, jejími prioritami před zahájením Valného shromáždění Organizace spojených národů v posledních letech a přijímanými praktickými opatřeními k realizaci ustanovení příslušných smluv a úmluv.

Kniha vyšla ve spolupráci s Ústavem strategických studií Vojenské akademie v Brně.

(brož., 360 s. včetně 8 s. foto, ISBN 80-86506-23-1, česky)

Evropská bezpečnostní a obranná politika

Národní perspektivy

Radek Khol a kol.

Hlavním cílem autorského kolektivu knihy, která vyšla na základě grantu MZV ČR, bylo podat podrobnější pohled na rychle se rozvíjející problematiku budování Evropské bezpečnostní a obranné politiky, jak je vnímána a realizována v různých evropských státech. Nejen ve Francii, Velké Británii a Německu, ale i v USA a Rusku, stejně jako v menších státech–členech NATO a EU (Nizozemsko, Dánsko), tak i ve státech–členech EU a nečlenech NATO (Rakousko, Finsko), ale pro „zvláštní“ pozici i v Turecku. Poslední kapitola komplexně zpracovává problematiku integrace zbrojního průmyslu v Evropě (včetně České republiky).

Vydal Ústav mezinárodních vztahů ve spolupráci s Konrad-Adenauer-Stiftung. Zastoupení pro Českou republiku, a Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

(brož., 192 s., ISBN 80-86506-25-8, česky)

B. Ostatní tematika

a) Publikace pro Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

Zpráva o zahraniční politice České republiky za období od ledna 2001 do prosince 2001

Již potřetí je zpracován podrobný přehled o aktivitách státu v zahraničněpolitické oblasti za uvedené období s cílem přiblížit zahraničněpolitickou činnost České republiky. Publikaci (vydanou v ed. odd. ÚMV) připravil kolektiv pracovníků MZV ČR.

(brož., 316 s., ISBN 80-86506-20-7, česky)

Report on the Foreign Policy of the Czech Republic between January 2001 and December 2001

Anglická verze titulu *Zpráva o zahraniční politice České republiky za období od ledna 2001 do prosince 2001*.

(brož., 292 s., ISBN 80-86506-21-5, anglicky)

b) Ostatní

Statt Gemeinschaft ein Auseinandergehen!

Tschechen und Deutsche im Großdeutschen Reich un der Weg zum Abschub (1938–1945)

Václav Kural

Německé vydání knihy *Místo společenství konflikt!* pojednávající o česko-německých vztazích v letech 1938–1945, navazuje na předcházející knihu téhož autora *Konflikt anstatt Gemeinschaft? (Konflikt místo společenství?)*, ÚMV 2001. Vydání knihy podpořily: Českoněmecký fond budoucnosti, MZV ČR, Friedrich-Ebert-Stiftung, VZP, Nadace Charty 77.

(brož., 348 s., ISBN 80-86506-19-3, německy)

Dokumenty československé zahraniční politiky
Od rozpadu Česko-Slovenska do uznání československé prozatímní vlády 1939–1940
(16. březen 1938–15. červen 1940)

Již šestá kniha zpřístupňující československé diplomatické a zahraničněpolitické dokumenty; tentokrát jde o 259 dokumentů (včetně 4 dodatků) z období od 16. března 1939 do 15. června 1940.

K vydání připravili Jan Němeček (vedoucí kolektivu), Jan Kuklík, Helena Nováčková a Ivan Štoviček. Vydal Ústav mezinárodních vztahů ve spolupráci s Historickým ústavem Akademie věd ČR a nakladatelstvím Karolinum.

(váz., 732 s., ISBN 80-86506-22-3, česky)

C. Účelové tisky ÚMV

a) Zprávy

Zpráva o činnosti ÚMV za rok 2001

b) Studijní sešity

1/2002 • Gedlu M. – *Reassessing Post-Cold War Political Transitions in Africa*

2/2002 • Leška, V. – *Slovenské parlamentní volby 2002 a jejich očekávané důsledky*

c) Evropská témata Centra evropských analýz

1/2002 • Španělské předsednictví. Kontext, priority, plnění cílů

- Twinning jako transnacionální interakce
- K některým souvislostem evropeizace a reformy veřejné správy v ČR
- Debata o finalitě – červen–prosinec 2001

d) Bezpečnostní témata Centra bezpečnostních analýz

1/2002 • Nové paradigma terorismu

- Mezinárodněprávní aspekty boje proti terorismu
- Terorismus a organizovaný zločin: srovnávací analýza
- Globální terorismus jako nepřímá strategie na celosvětové úrovni
- Mezinárodní terorismus a Evropská unie
- Kořeny terorismu v ideologiích, programech a činnosti islamistických hnutí

2/2002 • Mezinárodní trestní soud – nový nástroj mezinárodní spravedlnosti

- Bezpečnostní strategie České republiky
- Mnohonárodní vojenská spolupráce a Česká republika
- Legitimita útoku na Irák a teorie spravedlivé války
- Nová kvalita ve vztazích NATO – Ruská federace – strategické a politické rozměry

3/2002 • Nové vojenské schopnosti NATO – možné politické důsledky

- Pražský summit Severoatlantické aliance a další vlna jejího rozšiřování
- Nové vztahy NATO po pražském summitu
- Strategie USA tváří v tvář hrozbě terorismu
- Ultraterorismus a právní úprava boje s ním

e) Ostatní tisky

- Radek Khol a kol. – separátní výtisk (5 kapitol z knihy *Evropská bezpečnostní a obranná politika. Národní perspektivy*)
- Telefonní seznam (leden 2002)
- Telefonní seznam (listopad 2002)

VI. ČINNOST INFORMAČNÍHO ODDĚLENÍ (KNIHOVNA A DOKUMENTACE)

KNIŽNÍ FOND

Průběžně byla zajišťována akvizice a zpracování objednávek, vstupní zpracování, formální a předmětová katalogizace knih. Do databáze knihovny a dokumentace bylo uloženo 835 záznamů nově získaných publikací (47 % získáno koupí, 36 % výměnou, 13 % darem, 3 % vydána v ÚMV, 1 % z jiných zdrojů). Více než 59 % získaných titulů je v angličtině, 14 % v němčině a 11 % v dalších cizích jazycích. Pokračovalo doplňování odkazů na recenze knih v časopisech *Mezinárodní politika*, *Mezinárodní vztahy* a nově i *Perspectives* do katalogizačních záznamů. V rámci zvýšeného tempa rekatalogizace bylo do databáze zapsáno 1110 záznamů publikací z fondu knihovny převážně s roky vydání 1984–1987. V současné době databáze obsahuje 14 456 záznamů monografií a ročenek. V návaznosti na prováděnou obsahovou revizi fondu při rekatalogizaci bylo také vyřazeno a odepsáno 1250 převážně obsahově zastaralých titulů. Pravidelně jedenkrát za čtrnáct dní se uskutečňovala výstavka nových knih a dokumentačních materiálů. Jednou za dva měsíce byly zpracovávány bibliografické soupisy *Přírůstky knihovny*. Z těchto soupisů bylo pravidelně vybíráno cca 25 záznamů publikací k tematice mezinárodních vztahů vydaných především ve střední a východní Evropě pro časopis *Mezinárodní politika*. Průběžně bylo zpracováno 80 anotací vybraných novinek knihovny, které byly zapsány do databáze a uveřejněny v časopise *Mezinárodní vztahy*.

ČASOPISECKÝ FOND

Začátkem roku byla provedena kompletace odborných časopisů (ročník 2001). Během roku bylo denně evidováno 11 výtisků novin (4 tituly české, 7 zahraničních) a týdně cca 66 výtisků časopisů. Pravidelně byla prováděna kontrola dodacích listů a faktur. Pro informaci uživatelů ve studovně byl zpracováván přehled nově došlých titulů časopisů, aktualizace se zvýšila na 4x týdně. Tituly deníků byly měsíčně kompletovány. Pravidelně byla prováděna příprava novin předávaných k vazbě. Průběžně byl aktualizován seznam časopisů získávaných výměnou nebo darem, v roce 2002 to bylo 160 pravidelně docházejících titulů. Databáze knihovny a dokumentace v současné době obsahuje 385 záznamů novin a časopisů. Do studovny bylo půjčeno cca 270 starších ročníků časopisů, které byly před vrácením do skladu zkontrolovány. Nejčastěji byly požadovány starší ročníky časopisů: *Economist*, *Far Eastern Economic Review*, *Foreign Affairs*, *International Affairs*, *International Security*. Z českých periodik to bylo *Právo*, *Střední Evropa* a *Týden*. Byl zpracován seznam získávaných zahraničních titulů pro *Celostátní evidenci zahraničních periodik*. Pro rok 2003 byly zajištěny objednávky 76 placených titulů novin a časopisů.

DOKUMENTAČNÍ FOND

Pokračovalo shromažďování dokumentačních materiálů k průběžně sledovaným tématům: česká zahraniční politika, mezinárodní bezpečnost, mezinárodní konflikty, mezinárodní organizace (především EU, NATO a OSN), mezinárodní ekonomika, problematika vybraných států a oblastí (jednotlivých zemí Evropy /podrobněji SRN, Rusko, Balkán/, USA, Kanady a Blízkého východu), globální

problematika, terorismus, problematika menšin, migrace, lidských práv a životního prostředí) a k tématům grantů zpracovávaných výzkumnými pracovníky ústavu. Bylo zhotoveno více než 20 000 stran kopií časopiseckých článků a dokumentačních materiálů. V rámci evidence a klasifikace časopiseckých článků, dokumentů a drobných tisků bylo do databáze knihovny a dokumentace zpracováno 1198 záznamů. Do databáze byly zařazovány i záznamy elektronických pramenů získaných darem, případně z externích databází. Téměř 46 % evidovaných záznamů bylo v angličtině, 14 % v němčině a 6 % v dalších cizích jazycích. V současnosti databáze obsahuje 12 568 záznamů. Bylo evidováno cca 1100 požadavků na výpůjčky dokumentačních materiálů a dokumentačních souborů pracovníkům ústavu a do studovny externím uživatelům. Průběžně byly doplňovány tematické chronologie (ČR – Německo /výběrová/, ČR – EU, ČR – NATO, vnitropolitického vývoje Německa a vývoje NATO). Byly vedeny bibliografie publikací ÚMV, bibliografie prací vědeckých pracovníků ústavu a nově i vývěska s těmito pracemi. Do archivu byly zakládány archivní exempláře produkce ústavu, informace o akcích ústavu, kopie článků a studií publikovaných výzkumnými pracovníky mimo ÚMV a zprávy z jejich pracovních cest.

EXTERNÍ KONTAKTY

Pokračovalo průběžné doplňování a aktualizace záznamů o institucích podobného zaměření jako má ÚMV, které jsou vedeny v databázi knihovny a dokumentace jako seznam dodavatelů výměny, jenž v současné době obsahuje cca 1300 adres. Bylo rozesláno 285 dopisů a jednorázových zásilek a vyplněno 25 dotazníků. Údaje o knihovně, případně o ÚMV, v nich uvedené, budou většinou zveřejněny v zahraničních publikacích nebo na internetu. Aktivní spolupráce probíhala s téměř 300, především zahraničními institucemi, kterým byly zasílány časopisy *Perspectives* (157 institucí), *Mezinárodní vztahy* (74 institucí) a *Mezinárodní politika* (26 institucí). Dále byly vybraným institucím rozeslány publikace: *Report on the Foreign Policy of the Czech Republic between January 2000 and December 2000*, *Rozumět dějinám*, *Zpráva o zahraniční politice České republiky za období od ledna 2001 do prosince 2001* a bylo započato s distribucí anglické verze této zprávy *Report on the Foreign Policy of the Czech Republic between January 2001 and December 2001* a zprávy z konference *Migrace v rozšířené Evropě*. Recipročně byla získána více než polovina všech přírůstků fondu. Bibliografický soupis *Přírůstky knihovny* byl zasílán 12 spolupracujícím knihovnám. Časopisy ústavu byly pravidelně předávány knihovně MZV a pracovníkům MZV (*Mezinárodní politika* 22 ks, *Mezinárodní vztahy* 22 ks, *Perspectives* 21 ks). Na zastupitelské úřady bylo poskytováno 41 ks *Mezinárodní politiky*, 38 ks *Mezinárodních vztahů* a 36 ks *Perspectives* (7 zastupitelských úřadů dostávalo po dvou výtiscích). Kromě toho byl pravidelně předáván exemplář každé publikace vydané v ÚMV náměstkovi ministra pro dvoustranné vztahy, náměstkovi ministra pro mnohostranné vztahy a knihovně MZV, všechny publikace byly zaslány také *Institútu pre verejné otázky* v Bratislavě. Byla uzavřena dohoda s ProQuest Information and Learning Company o zařazení časopisu *Perspectives* do databáze *ProQuest*.

SLUŽBY

Přístup do databáze knihovny a dokumentace je možný ze všech počítačů sítě ÚMV, pro externí uživatele je tento přístup možný ze čtyř počítačů ve studovně a dvou počítačů ve vstupní hale. Databáze knihovny se záznamy monografií, ročenek, titulů novin a časopisů je nově přístupná také na domovské stránce ústavu. Ve studovně jsou k dispozici informační prameny získané na CD-ROM (databáze, encyklopedie, atlasy, slovníky, ročenky atp.) včetně *Agence Europe*, *ČNB (České národní bibliografie)*, *WISO-WAO (World Affairs Online)*. Na počítačích byly nastaveny odkazy na vybrané tematicky odpovídající internetové adresy a vstup do databází *CIO (Columbia International Affairs)*, *EBSCO*, *FIRST (Facts on International Relations and Security Trends)*, *KnowEurope*, *ProQuest* k nimž měla knihovna v roce 2002 zřízen placený nebo bezplatný přístup. Dále zde byl nastaven pří-

stup do elektronických verzí 13 kupovaných zahraničních časopisů. Změny ve všech připojených elektronických zdrojích byly průběžně monitorovány, návazně byly aktualizovány návody na práci s těmito zdroji a informační přehledy.

Pracovnice knihovny vystavily 200 nových čtenářských průkazů. Novým uživatelům byly poskytnuty vstupní informace a byli seznámeni s postupy vyhledávání v databázi knihovny a dokumentace, případně dalších databázích. Návštěvy externích čtenářů mírně vzrostly a za deset měsíců dosáhly počtu 1788. V průběhu roku bylo evidováno 1374 návštěv interních uživatelů. Pokračovala elektronická evidence výpůjček knih i novějších ročníků odborných časopisů pomocí čtečky čárového kódu interním uživatelům i externím uživatelům do studovny. Externí uživatelé mají k dispozici dvě kopírky. Počet kopií z fondů knihovny, které si externí uživatelé zhotovili, dosáhl v uplynulém roce 18 614 ks.

Jednorázové tematické rešerše zpracovávají z databáze knihovny a dokumentace byly poskytovány ve formě elektronických i tištěných výstupů. Pro externí potřeby byly zpracovány především rešerše k tematice: globalizace mezinárodních vztahů, mezinárodní organizace, mezinárodní bezpečnost, rozšiřování EU, vztahy mezi ČR a vybranými státy. Dále byly poskytnuty konzultace k tematice vztahy ČR a SRN včetně sudetoněmecké otázky a vztahy SRN a Francie v EU.

Pro potřeby výzkumných pracovníků ústavu byly zpracovány rešerše z interních i externích zdrojů včetně dvou průběžně sledovaných databází ČTK. Nejčastěji zadávanými tématy byla: evropská integrace, rozšiřování NATO, jednotlivé oblasti mezinárodních krizí a konfliktů, mezinárodní terorismus, zahraniční politika zemí střední a východní Evropy. Na základě jejich požadavků bylo vypůjčeno 23 publikací prostřednictvím Mezinárodní meziknihovni výpůjční služby. Pravidelně jim byly distribuovány časopisy ÚMV.

DALŠÍ ČINNOSTI

Čtvrtletně byla sestavována *Informace ÚMV pro MZV*. Údaje o výzkumné a publikační činnosti pracovníků ÚMV byly zapsány do *Centrální evidence výzkumných záměrů financovaných ze státního rozpočtu ČR (CEZ02)* a *Registru informací o výsledcích státem podporovaného výzkumu a vývoje (RIV02)*. Denně bylo zajišťováno třídění a předávání došlé pošty.

Byla dokončena kontrola sjednocených slovníků autorů, vydavatelů, míst vydání, dodavatelů a klíčových slov v automatizovaném knihovnickém systému Clavius.

V rámci evropské informační sítě EINIRAS (European Information Network on International Relations and Area Studies), do které je ústav zapojen, pokračovalo jednání o projektu EDN (European Database Network). Hlavní pozornost v rámci této aktivity byla zaměřena na tvorbu Euro-Tezauru, který je připravován v anglické, německé, francouzské, španělské, italské, polské a české verzi. Byla provedena aktualizace (doplnění novými deskriptory a revize původních) kapitol B (Mezinárodní bezpečnost/armáda), D (Mezinárodní právo), G (Společnost), H (Stát), J (Právo), L (Kultura) a M (Vzdělání). Náročnost práce zvyšovala skutečnost, že podklady byly dodávány nepravidelně a s různými daty aktualizace.

PŘÍLOHY

1. ABSOLVENTI DIPLOMATICKÉ AKADEMIE

A

SEZNAM ABSOLVENTŮ ZÁKLADNÍ DIPLOMATICKÉ PŘÍPRAVY DA1/2002

1. Mgr. Jana Brázdová	10. Mgr. Zuzana Maršálková
2. Ing. Jitka Brodská	11. Mgr. Václav Navrátil
3. Mgr. Jiří Ellinger	12. Mgr. Olga Pavlíčková
4. Mgr. Pavlína Frýdková	13. Mgr. Petr Přebinda
5. Mgr. Anita Grmelová	14. Ing. Michaela Rosová
6. Mgr. Veronika Honcová	15. Mgr. Sylva Salačová
7. Mgr. Tomáš Jadlovský	16. Mgr. Jana Schöttnerová
8. Ing. Zdeněk Kuna	17. Mgr. Hani Stolina
9. Ing. Jiří Kyrian	

B

SEZNAM ABSOLVENTŮ VYŠŠÍ DIPLOMATICKÉ PŘÍPRAVY DA2/2002

1. Mgr. Jaroslava Babanová	11. Ing. Marek Libřický
2. Jiří Čistecký	12. Ing. Ivo Petřík
3. PhDr. Světoslava Danešová	13. Ing. Miroslav Píša
4. JUDr. Ivan Dubovický	14. Ing. Bc. Ivo Schwarz
5. Mgr. Radka Edererová	15. Mgr. Kateřina Sternbergová
6. PhDr. Marie Hamplová	16. Ing. Tomáš Šarapatka, CSc.
7. Ing. Jiří Havlík	17. Mgr. Petr Tlustý
8. Ing. Marek Hejduk	18. Ing. Milan Vágner
9. Ing. Milan Hupcej	19. PhDr. Nina Všetečková
10. Ing. Blanka Kováčsová	20. PhDr. Eliška Žigová

2. NÁVŠTĚVY V ÚMV 2002

- *Gheorghe Tinca*,
velvyslanec Rumunska, Praha
- *Bruce Bucknell*,
Head of Visegrad Section, Central and North West European Department, Foreign
and Commonwealth Office, Londýn
- *Alan Caughey*,
třetí tajemník, velvyslanectví Velké Británie, Praha
- *Hervé Giraud*,
admirál, zástupce ředitele Úřadu strategických záležitostí Francie
- *Véronique Le Blanc*,
Chef du Bureau Construction Européenne, Úřad strategických záležitostí Francie
- *Virginie Coulloudon*,
ředitelka, Regional Analysis, Rádio Svobodná Evropa, Praha
- *Ronald T. Lambert*,
ředitel, Career Services, Johns Hopkins University, The Paul H. Nitze School of Advanced Interna-
tional Studies, Washington
- *Eve-Küllli Kala*,
velvyslankyně Estonské republiky, Praha
- *Iveta Šulca*,
velvyslankyně Lotyšska, Praha
- *Romualdas Kozyrovičius*,
velvyslanec Litevské republiky, Praha
- *Antonio Estrana y Gendre*,
generální tajemník a člen výkonného výboru Argentinské rady pro mezinárodní vztahy
- *Eva R. Karal*,
ředitelka, Norwegian Agency for Development Cooperation, Oslo
- *Warren L. Mason*,
profesor, Department of Political Science, Miami University, Oxford, Ohio
- *Christian Schmidt-Häuer*,
Die Zeit, Hamburg
- *prof. Dr. Mária Huber*,
Institut für Politikwissenschaft, Universität Leipzig, Lipsko
- *Piji Protosaltis*,
European Public Law Center, Athény
- *Andrei Y. Melville*,
MGIMO-University, Moskva

3. AKTIVITY PRACOVNÍKŮ ÚSTAVU

Doc. PhDr. Pavel BARŠA, M.A., Ph.D.

Odborná publikační činnost

- *Rawls ve východní Evropě*. In: *Šance pro otevřenou společnost*. Karolinum, Praha 2002.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Canadian Multiculturalism: a Global Model?* – účast na panelu konference Canada: Global Model for a Multicultural State pořádané Center on Governance, University of Ottawa and Department of Foreign Affairs and International Trade, Alberta (Kanada), 24.–28. 9. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Jih proti Severu*. MF Dnes, 14. 9. 2002.
- *Brány ostrovní pevnosti se pootevřely*. Hospodářské noviny, 6.–8. 12. 2002.

Mgr. Veronika BÍLKOVÁ

Odborná publikační činnost

- *Boj proti terorismu a mezinárodní právo*. Mezinárodní politika, č. 1/2002, s. 25–27.
- *Zpráva o pražské konferenci k problematice Mezinárodního trestního soudu*. Mezinárodní politika, č. 2/2002, s. 42.
- *Zpráva o letní škole o společné evropské zahraniční a bezpečnostní politice*. Mezinárodní politika, č. 9/2002, s. 9.
- *Islám a terorismus na Blízkém východě*. Mezinárodní vztahy, č. 3/2002, s. 27–44.
- *Zpráva o kolokviu na téma Implementation and Enforcement of International Environmental Law*. České právo životního prostředí, č. 2/2002, s. 112–113.
- *Úvod do ekoterorismu*. České právo životního prostředí, č. 3/2002, s. 30–47.
- *O kapitalismu a lidských vášních*. Recenze knihy Albert O. Hirschman: *Lidské vášně a osobní zájmy. Politická obhajoba kapitalismu v čase před jeho triumfem*. Mezinárodní vztahy, č. 2/2002, s. 89–92.
- *Nové konflikty: konflikty po rozpadu bipolárního světa*. Bezpečnostní témata, č. 1/2002.
- *Mezinárodní trestní soud – nový nástroj mezinárodní spravedlnosti*. Bezpečnostní témata, č. 2/2002.
- *Ultraterorismus a právní úprava boje s ním*. Bezpečnostní témata, č. 3/2002.
- *Zpráva o pražské konferenci k problematice Mezinárodního trestního soudu*. Právník, č. 3/2002, s. 377–378.
- *Zpráva o kolokviu na téma Implementation and Enforcement of International Environmental Law*. Právník, č. 6/2002, s. 709–711.
- *Zpráva o studentské soutěžní konferenci na téma Mezinárodní ochrana lidských práv a mezinárodní humanitární právo*. Právník, č. 9/2002, s. 1009–1010.

Výzkumné projekty

- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitelka, hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).
- *Mezinárodní sankce jako donucovací nástroj řešení sporů v mezinárodních vztazích a jejich místo, úloha a dopady na českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitelka, hlavní řešitel Mgr. F. Tesař).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Terrorism and War* – konference Conferencia Internacional Sobre los Retos y Desafios del Siglo XXI el Papel del Derecho Internacional, Havana 14.–16. 11. 2002.

Organizační činnost

- Příprava kolokvia *Implementation and Enforcement of International Environmental Law* pořádaného Právnickou fakultou UK, Praha 25.–26. 1. 2002.
- Příprava studentské soutěžní konference *Mezinárodní ochrana lidských práv a mezinárodní humanitární právo* pořádané Právnickou fakultou UK, Praha 14. 5. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

Citace jména a instituce v médiích:

- Martin Ehl: *Dlouhý proces s Miloševičem začíná*. Hospodářské noviny, 12. 2. 2002, s. 8.
- Martin Ehl: *Stálý trestní tribunál vzniká v Haagu*. Hospodářské noviny, 28.–30. 6. 2002, s. 7.

Pedagogická činnost

- Cyklus seminářů z mezinárodního práva veřejného. Právnická fakulta UK, Praha (letní a zimní semestr 2002).
- Cyklus přednášek *Základy mezinárodního práva*. Vysoká škola Karlovy Vary (zimní semestr 2002).
- *Mezinárodní trestní právo a trestní tribunály*, přednáška pro Diplomatickou akademii MZV, 21. 10. 2002.

Další odborná činnost

- Příprava české verze manuálu pro diseminaci mezinárodního humanitárního práva. Vydal Český červený kříž, 2002.
- Anotace internetových stránek z oblasti mezinárodního humanitárního a trestního práva. *Mezinárodní politika*, č. 5/2002.

PhDr. Jaroslav BUREŠ

Odborná publikační činnost

- *Státoprávní koncepce v programech islamistických hnutí na Blízkém východě*. *Mezinárodní vztahy*, č. 3/2002, s. 5–26.
- *Charakter státu a politického systému v ideologických představách současných islamistických hnutí*. *Mezinárodní otázky*, č. 1/2002, s. 3–29.
- *Irák: analýza politické situace s použitím metody sociomapování*. *HF Monitor*, č. 11/2002.

Výzkumné projekty

- *Islamistická hnutí: vytváření politických struktur pro větší účast na rozhodovacích procedurách země – Hizballáh, Islámský džihád, Gamá' a islámija, FIS/GIS*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel).
- *Migrační pohyb z arabského světa: příčiny, důsledky a perspektivy*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel).
- *Opatření zaměřená na budování důvěry a kontrola zbrojení na Blízkém východě*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel).
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, zpracoval kapitolu *Blízký východ a terorismus*; hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).
- *Mezinárodní sankce (OSN, EU, OBSE, jednostranné sankce) jako donucovací nástroj řešení sporů v mezinárodních vztazích*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, zpracoval kapitoly o Libyi, Iráku a Íránu; hlavní řešitel Mgr. F. Tesař).

Organizační činnost

- Podíl na přípravě kulatého stolu *Terorismus – islámský svět po 11. září*. ÚMV, 11. 9. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Důkazy o iráckých zbraních stále chybějí*. *Právo*, 8. 11. 2002.
- *Hlavní přínos 5. řádné euro-středomořské konference ve Valencii*. *Bulletin Společnosti česko-arabské*, č. 2/2002.
- *Zvláštní číslo Mezinárodních vztahů o islámu*. *Bulletin Společnosti česko-arabské*, č. 3/2002.
- ČT 1, Dobré ráno s ČT – komentář na téma Palestina–Izrael, 15. 3. 2002.

- BBC – kulatý stůl na téma EU a USA na Blízkém východě, 14. 2. 2002.
- BBC – rozhovor o možné invazi do Iráku a očekávaných reakcích arabského světa, 5. 9. 2002.
- ČRo 1, Radioforum – rozhovor o Abú Nidálovi a motivech jeho zavraždění v Iráku, 21. 8. 2002.

Citace jména a instituce v médiích

- Hospodářské noviny (2krát), MF Dnes (1krát), Týden (1krát).

Konzultace pro MZV

- Konzultace a podrobná zpráva z mezinárodní konference o středozemní bezpečnosti pořádané španělským ministerstvem obrany a nadací CIDOB (Barcelona, 19.–20. 5. 2002).
- Konzultace na odboru Blízký východ (BV) a zaslání zprávy o páté Euromed konferenci (Valencia, 27. 4. 2002).
- Konzultace na odboru BV o Blízkém východě, ÚMV a možné spolupráci se ZÚ ČR Káhira.

Pedagogická činnost

- *Euro-středomořské partnerství*, přednáška na Vysoké škole ekonomické v Praze, 3. 5. 2002.
- *Blízký východ a problematika islámu*, přednáška v Městské akademii, Česká Lípa 13. 5. 2002.

Další odborná činnost

- Redakce zvláštního čísla *Mezinárodních vztahů* o islámu a posudky na všechny články.

Ing. Petr DRULÁK, Ph.D.

Odborná publikační činnost

- *A Look at the Future EU from the Candidate Countries*. In: Martin Brusis and Janis A. Emmanoulidis, eds. (2002): *Thinking Enlarged: The Accession Countries and the Future of the European Union*. Europa Union Verlag, Praha, s. 29–46.
- *When Does Regional Cooperation Make Sense?* In: Marek Štastný, ed. (2002): *Visegrad Countries in an Enlarged Trans-Atlantic Community*. Institute for Public Affairs, Bratislava, s. 47–66.
- *Idee von Immanuel Kant in der internationalen Politikwissenschaft und amerikanische Aussenpolitik*. In: Michael Salewski und Heiner Timmermann, Hrsg. (2002): *Gesichter Europas. Dokumente und Schriften der Europäischen Akademie Otzenhausen*, Band 105. LIT-Verlag, Münster, s. 206–222.
- *Záblesk v totalitní temnotě: pokus o výzkum mezinárodních vztahů v období reformního komunismu*. *Mezinárodní vztahy*, č. 1/2002, s. 40–57.
- *The Discipline of IR in Central and Eastern Europe*. *European Political Science*, 2002, Vol. 1, No. 3, s. 47–53 (spolu s Lucíí Königovou).

Výzkumné projekty

- *Networking towards European Integration*, mezinárodní projekt řízený a financovaný Světovou bankou a Bertelsmannovou vědeckou nadací (koordinátor projektu v ČR).
- *České administrativní elity a EU*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel).
- *Debata o budoucnosti EU*, definice českých pozic, grantový projekt MZV ČR.
- *Malé státy v mezinárodních vztazích*, interní projekt ÚMV.
- *Aktuální vývoj teorie mezinárodních vztahů*, interní projekt ÚMV.
- *Hlasování kvalifikovanou většinou a zájmy ČR*, grantový projekt MZV ČR.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Central and Eastern European International Studies Association, 3rd Convention* – MGIMO, Moskva, 20.–22. 6. 2002.
- *1st Pan-European Conference on European Union Politics, Sciences Po Bordeaux* – Bordeaux, 26.–28. 9. 2002.
- *British International Studies Association, 27th Annual Conference* – London School of Economics, Londýn, 16.–18. 12. 2002.

Organizační činnost

- Zástupce ředitele ÚMV.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Úředníci nejsou schizofrenní*. Lidové noviny, Praha 27. 5. 2002.
- ČT 2 – vystoupení v pořadu „21“ na téma Nizozemsko před parlamentními volbami, květen 2002.

Pedagogická činnost

- *Teorie mezinárodních vztahů, Analýza zahraniční politiky, Teorie zahraniční politiky*, tři stálé kurzy na VŠE v Praze.
- *Sociální a politický vývoj zemí Beneluxu*, kurz na FSV UK, Praha.
- Přednášky pro letní školu „ECPR European International Relations Summer School“ organizovanou Universität Jena, červenec 2002.

Další odborná činnost

- Šéfredaktor časopisu *Mezinárodní vztahy*.
- Recenzní redaktor časopisu *Journal of International Relations and Development* (Slovinsko).

PhDr. Jan EICHLER, CSc.

Odborná publikační činnost

- *Le nouveau cadre de la sécurité en Europe*. 7. eme session internationale européenne, Paris IHEDN, Novembre 2002, s. 3–5.
- *Mezinárodní bezpečnostní vztahy na počátku 21. století a jejich vliv na bezpečnost ČR*. Bílá místa, Studijní texty II. CESES UK, Praha 2002.
- *První válka 21. století (Geopolitické a vojenské souvislosti)*. Vojenství XXI. století. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané na Vojenské akademii v Brně 17. 10. 2001.
- *Bezpečnostní politika ČR – záměr a realita*. Bezpečnostní sympozium ČR – Rakousko. ÚSS, Brno 2002.
- *Česká bezpečnostní terminologie*. Výkladový slovník. Vojenská akademie Brno, 2002, s. 30–36 a 100–111.
- *Bezpečnost na počátku 21. století*. Sborník vojenské akademie v Brně. Řada CD, č. 1/2002, s. 113–123.
- *Francie – důraz na mezivládní rámec SZBP a EBOP*. In: Radek Khol a kol.: *Evropská bezpečnostní a obranná politika. Národní perspektivy*. ÚMV, Praha 2002, s. 31–48.
- *První válka 21. století a její možné důsledky pro bezpečnost ČR*. Vojenské rozhledy, č. 2/2002, s. 24–33.
- *Hrozby a rizika na počátku 21. století*. Parlamentní zpravodaj, č. 5/2002, s. 8–10.
- *Velká hra, tentokrát s novými aktéry a sázkami*. Mezinárodní politika, č. 1/2002, s. 29–31.
- *Zajímavé úvahy o strukturální geopolitice*. Recenze knihy Pami Aalto: *Structural Geopolitics in Europe. Constructing Geopolitical Subjectivity for the EU and Russia*. Working Papers 22/2001, COPRI, Kodaň 2001. Mezinárodní politika, č. 2/2002, s. 40.
- *Francie po 11. 9. 2001*. Mezinárodní politika, č. 3/2002, s. 15–16.
- *Výroční zpráva o ekonomickém a strategickém stavu světa*. Mezinárodní politika, č. 5/2002, s. 38–40.
- *Francie po prezidentských volbách*. Mezinárodní politika, č. 6/2002, s. 14–17.
- *Kritické hodnocení amerického přístupu k bezpečnostním hrozbám*. Mezinárodní politika, č. 7/2002, s. 35–37.
- *Populismus v západní Evropě*. Mezinárodní politika, č. 8/2002, s. 18–20.
- *Současné rozdíly mezi USA a evropskými státy NATO*. Mezinárodní politika, č. 10/2002, s. 14–16.
- *Geopolitické souvislosti iráckého problému*. Mezinárodní politika, č. 11/2002, s. 30–33.
- *Kritika exkluzivního paradigmatu globální bezpečnosti*. Recenzní esej. Mezinárodní vztahy, č. 3/2002, s. 114–126.

- *Operace Trvalá svoboda a její vliv na strategii Bushovy vlády*. Bezpečnostní témata, č. 1/2002.
- *Potenciál USA pro projekci síly na vzdálenost*. Bezpečnostní témata, č. 2/2002.
- *Americká strategie boje proti terorismu*. Bezpečnostní témata, č. 3/2002.

Výzkumné projekty

- *Česká vojenská normotvorná terminologie. Francouzsko-český a česko-francouzský slovník vojenských pojmů a definic*, projekt MO ČR (spoluřešitel).
- *Soubor strategií řešení prioritních problémů ČR*, projekt Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd UK (spoluřešitel).
- *Průvodce krajinou priorit ČR*, projekt Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd UK (spoluřešitel).
- *Perspektivy vývoje bezpečnostní situace, vojenství a obranných systémů do roku 2015 s výhledem do roku 2025*, grantový projekt Ústavu strategických studií Brno (spoluřešitel, hlavní řešitel RNDr. Petr Zeman).
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Bezpečnostní politika Francie* – vystoupení na konferenci Perspektivy vývoje Evropské bezpečnosti a obranné politiky a transatlantických vztahů pořádané Mezinárodním politologickým ústavem Masarykovy univerzity, Společností pro trvale udržitelný život a Nadací Konráda Adenauera, Brno 22. 5. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Návrat režimu osobnej moci*. Súvislosti (Slovensko), č. 9/2002, s. 9–10.
- *Bushova doktrína nese stále výraznější rysy unilateralismu*. Právo, 8. 1. 2002.
- *Američané teď sázejí na komanda a superzbraně*. Právo, 13. 3. 2002.
- *Unie poskytuje také bezpečnostní záruky*. Právo, 20. 3. 2002.
- *Úder proti Saddámovi nese řadu rizik*. Právo, 20. 3. 2002.
- *Francie zatím čeká na svého Kernerera*. Právo, 3. 5. 2002.
- *Abdulláhův plán není ještě mrtev*. Právo, 13. 5. 2002.
- *USA a západní Evropa vidí dál věci každý po svém*. Právo, 10. 6. 2002.
- *Populismus žongluje s negativním vymezováním*. Právo, 27. 6. 2002.
- *Sesadte Arafata! A co bude po Arafatovi?* Právo, 11. 7. 2002.
- *Čeho by se měl nový prezident vyvarovat*. Právo, 7. 8. 2002.
- *Dává Evropa málo na zbrojení?* Právo, 24. 9. 2002.
- *Irák je problémem, ale hlavně kvůli ropě*. Právo, 1. 10. 2002.
- *Čeká Irák po Saddámovi mušarafizace?* Právo, 17. 10. 2002.
- *Aliance bude přísnější na nováčky*. Právo, 21. 11. 2002.
- *Bratrská pomoc má teď nové podoby*. Právo, 26. 11. 2002.
- *S kým bude válčit Štefka*. Právo, 13. 12. 2002.
- *Návrat režimu osobní moci*. Literární noviny, č. 26, 24. 6. 2002.
- *Vytváření nové architektury vnitřní bezpečnosti*. Czech Defence & Aviation Industry Review, č. 3/2002, s. 29.
- ČT 1, pořad Tady a teď – vystoupení k výročí války v Perském zálivu, 14. 2. 2002.
- ČT 1, pořad Události a komentáře – vystoupení na téma pražský summit NATO, 18. 11. 2002.
- ČT 1, pořad Události a komentáře – vystoupení na téma reforma české armády, 4. 12. 2002.
- ČRo 1 – vystoupení na téma americko-ruská smlouva, 24. 5. 2002.
- BBC – vystoupení ve víkendovém vysílání české redakce, 25. 5. 2002.
- ČRo 1 – vystoupení na téma zpravodajské služby v dnešním světě, 12. 9. 2002.

Pedagogická činnost

- *Bezpečnost po 11. 9. 2001*, přednáška pro IKM VŠE, Praha 24. 1. 2002.
- *Bezpečnost a globalizace*, přednáška pro FMV VŠE, Praha 28. 3. 2002.

- *Bezpečnost na počátku 21. století*, přednáška pro katedru společenských věd VA Brno, 24. 4. 2002.
- *Bezpečnost v době globalizace*, přednáška pro Českou společnost pro spojené národy, Olomouc 10. 6. 2002.
- *Globalizace a bezpečnost*, přednáška pro kurz Generálního štábu Armády ČR, Praha 17. 9. 2002.
- *Terorismus a jeho vliv na vojenství*, přednáška pro kurz Generálního štábu Armády ČR, Praha 17. 9. 2002.
- *Mezinárodní bezpečnostní vztahy na konci roku 2002*, přednáška pro Oblastní pedagogické centrum Pardubice, 11. 12. 2002.
- *Mezinárodní bezpečnostní vztahy na konci roku 2002*, přednáška pro IKM VŠE, Praha 12. 12. 2002.
- *Bezpečnost v době globalizace*, přednáška pro FMV VŠE, Praha 19. 12. 2002.

Další odborná činnost

- Oponentský posudek na článek pro *Mezinárodní vztahy*.
- Posudek na diplomovou práci Johany Vavříčkové z Filozofické fakulty UK Praha.
- Posudek na diplomovou práci Jana Jireše z Fakulty sociálních věd UK Praha.

Ing. Rudolf FÜRST

Odborná publikační činnost

- *Cross-Srait Relations as the Regional Security Issue*. In: Bořivoj Hnízdo (ed.): *Political Changes in the Czech Republic and Taiwan: Comparision*. Fakulta sociálních věd UK Praha a Taipei Economic and Cultural Office in Prague, 2002.
- *Podstatná role Číny ve vietnamské válce*. Recenze knihy Qiang Zhai: *China and the Vietnam Wars 1950–1975*. Mezinárodní politika, č. 12/2002, s. 39–40.
- *Čína na cestě od izolacionismu k plíživé globalizaci*. Mezinárodní vztahy, č. 2/2002, s. 5–28.
- *Podpora státního centralismu v reformní Číně*. Mezinárodní vztahy, č. 3/2002, s. 141–143.

Výzkumné projekty

- *Další vývoj a mezinárodní důsledky případné realizace amerického projektu protiraketové obrany NMD*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, příspěvek: *Balistické rakety ČLR*; hlavní řešitel Mgr. R. Khol).
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, příspěvek: *Terorismus na Dálném východě*; hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Czech-Chinese Relations since 1989: Virtual Dilemma between Economic Concerns and Criticism of Human Rights Violations* – konference Dialogue between Taiwan and Europe: Culture across continents pořádaná Filozofickou fakultou UK a Tamkang University, Taiwan, Praha 22.–23. 4. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Reformní proces postupně odhaluje všechny slabiny systému*. Hospodářské noviny, 10. 11. 2002.
- *Kapitalismus s čínskými specifiky*. Literární noviny, č. 48/2002.

Konzultace pro MZV

- Konzultace s p. Mgr. Viktorem Michalíkem na téma mezinárodní postavení Tchaj-wanu.

Pedagogická činnost

- *Soudobá Čína*, přednáška pro místní osvětovou nadaci v České Lípě, 22. 1. 2002.
- *Problém lidských práv v soudobé Číně*, přednáška pro Katedru mezinárodních vztahů VŠE Praha, 18. 4. 2002.

Další odborná činnost

- Odborný posudek na skripta Ivany Bakešová: *Dějiny Číny II*. Univerzita Palackého, Olomouc.
- Posudek na diplomovou práci Michaely Botkové *Vztahy ČLR s EU a vstup do WTO*.
- Vedení doktorské práce Mgr. G. Gregušové (Slovenská akademie věd) *Slovensko-čínské vztahy*.

Ing. Mesfin GEDLU, Ph.D.

Odborná publikační činnost

- *Prevence a řešení konfliktů a OSN*. Mezinárodní politika, č. 4/2002, s. 36–38.
- *Mezinárodní role nevládních organizací: záchrana nebo problém?* Mezinárodní politika, č. 9/2002, s. 28–30.
- *Komparativní studie současného náboženského terorismu*. Mezinárodní vztahy, č. 3/2002, s. 127–132.
- *Léopold Sédar Senghor (1906–2002)*. Společnost přátel Afriky – Společnost česko-arabská, č. 2/2002, s. 13–16.
- *Mýty a fakta o hrdých a obávaných nomádech nejhroživější etiopské pustiny*. Bulletin Sdružení přátel Etiopie, č. 11/2002, s. 17–20.
- *Knihy o kalkulaci v pozadí globalizace protiteroristické kampaně „trvalé svobody“*. R. Mahajan: *The New Crusad: America's War on Terrorism* (New York, Monthly Review, 2002). A-Kontra zprávy alternativních aktivit, č. 10/2002, s. 38.
- *Post-Cold-War Political Transition in Africa*. Studijní sešit. ÚMV, Praha 2002.

Výzkumné projekty

- *Mezinárodní sankce jako donucovací nástroj řešení sporů v mezinárodních vztazích a jejich místo, úloha a dopady na českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, hlavní řešitel Mgr. F. Tesař).
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV (spoluřešitel, hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Represe a odpor jedné občanské války*. Literární noviny, č. 24/2002.
- Článek o životě B. Marleyho. Uveřejněno na internetu.
- ČRo 1 Radiožurnál – vystoupení v poledním zpravodajství, 29. 11. 2002.

Pedagogická činnost

- Přednáška pro brněnskou pobočku Amnesty International, 13. 11. 2002.

Další odborná činnost

- Dva oponentské posudky na články pro *Mezinárodní vztahy*.
- Oponentský posudek v angličtině pro *Perspectives*.

JUDr. Vladimír HANDL, CSc.

Odborná publikační činnost

- *Germany and Visegrad Countries between Dependence and Asymmetric Partnership?* Studien zur Internationale Politik. Institut für Internationale Politik. Heft 3. Universität der Bundeswehr, Hamburg 2002.
- *Die Tschechische Kommunistische Partei: Orthodoxes Fossil oder erfolgreiche neokommunistische Partei?* Bonn: Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn 2002.
- *Germany as the Czech Republic's Closest but not Sole EU Partner*. In: Mathias Jopp, Heinrich Schneider, Uwe Schmalz (ed.): *Germany's European Policy: Perception in Key Partner Countries*. Europa Union Verlag, Bonn 2002, s. 231–258.
- *Politika Německa vůči státům střední a východní Evropy*. In: Václav Veber, Karel Vít (vyd.): *Spolková republika Německo v evropské integraci*. Sborník ze semináře. Regionální evropské informační středisko, Hradec Králové 2002, s. 10–21.
- Recenze knihy Justus Wilhelm: *Deutschland, Polen und die Politik in der NATO, 1989 bis 1997*. History of European Integration, č. 2/2002, s. 161–162.
- *Česká zahraniční politika před vstupem do EU*. Mezinárodní politika, č. 1/2002, s. 9–11 (společně s J. Hříchem, R. Kholem a P. Pavlíkem).
- *Německo a rozpad Jugoslávie očima účastníka*. Recenze knihy Michael Libal: *Limits of Persuasion. Germany and the Yugoslav Crisis, 1991–1992*. Mezinárodní politika, č. 3/2002, s. 35–36.

- *Příspěvek do synopse debaty o finalitě EU*. Evropská témata, č. 1/2002.
- *Czech-German Relations: on New „Normality“ and Lack of Empathy*.
Uveřejněno na: www.deutscheausenpolitik.de.

Výzkumné projekty

- *Policy Transfer and Programmatic Change in the Communist Successor Parties of East Central Europe*, společný mezinárodní projekt University Birmingham a Institute for German Studies (vedoucí projektu v ČR).
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).
- *Evropská bezpečnostní a obranná identita – skutečnost a perspektiva*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, hlavní řešitel Mgr. R. Khol).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- Příspěvek k česko-německým vztahům na konferenci Česko-německého diskuzního fóra, Berlín 8. 3. 2002.
- Vystoupení k 10. výročí podepsání česko-německé smlouvy na konferenci k česko-německým vztahům, Jihlava 22. 3. 2002.
- Referát k české debatě o finalitě EU na bilaterální konferenci ÚMV a SFPA, Bratislava 27. 3. 2002.
- Referát k integraci ČR do EU na konferenci pořádané Univerzitou v Jeně, Jena 18. 4. 2002.
- Vystoupení k bezpečnostním otázkám po 11. 9. 2001 z pohledu střední Evropy na Potsdam Spring Dialogue pořádané Nadací Frieden und Entwicklung, Potsdam 19. 4. 2002.
- Referát k česko-rakouským vztahům na konferenci pořádané Rakouskou společností pro zahraniční politiku a mezinárodní vztahy, Schloss Herrnsstein (Rakousko) 3.–5. 9. 2002.
- Vystoupení k regionální spolupráci na konferenci pořádané European Policy Forum, Praha, MZV ČR, 9. 11. 2001.

Organizační činnost

- Příprava workshopu výzkumného týmu University Birmingham k otázkám evropské bezpečnostní a obranné politiky (spolu s R. Kholem), Praha 8.–10. 3. 2002.
- Organizování české části letní školy Univerzity v Jeně 21.–24. 7. 2002.
- Příprava workshopu k europeizaci veřejné správy pořádaného Ústavem pro evropskou politiku Berlín a Univerzitou Kolín nad Rýnem (spolu s P. Pavlíkem), Praha ÚMV, 11. 10. 2002.
- Příprava workshopu American Institute for Contemporary German Studies na John's Hopkins's University Washington, Praha ÚMV, 6. 12. 2002.

Pedagogická činnost

- *Zahraníční politika Německa po druhé světové válce*. Přednáškový kurz na Fakultě sociálních věd UK, Praha (letní semestr).
- *Germany and East Central Europe*, přednáškový kurz na New York University, Praha (podzimní semestr).
- *Germany and the ECE States*, přednáška pro New York University Praha, Praha 19. 2. 2002.
- *Německá politika vůči státům střední a východní Evropy*, přednáška na vzdělávací akci pořádané Univerzitou Hradec Králové a zastoupením Friedrich-Ebert-Stiftung v ČR, Hradec Králové 4. 4. 2002.
- *Vývoj bezpečnostní politiky EU po 11. 9. 2001*, přednáška pro Informační centrum EU, Praha 25. 4. 2002.
- *Germany and Its Relations with Its Eastern Neighbours*, přednáška na VŠE, Praha 10. 5. 2002.
- *Mitteleuropa and the EU-Enlargement: Issues of Regional Co-operation*, přednáška pro skupinu finských novinářů, Praha 24. 9. 2002.
- *Kommunistische Nachfolgeparteien im Vergleich*, přednáška pro studenty Univerzity Düsseldorf, Praha 11. 12. 2002.

Další odborná činnost

- Oponentský posudek na bakalářskou práci Moniky Klimentové o rakouské environmentální politice.
- Oponentský posudek pro *Mezinárodní vztahy*.
- Dva oponentské posudky pro *Perspectives*.
- Oponentský posudek pro Europäische Rundschau.

Ing. Jan HRÍCH, CSc.

Odborná publikační činnost

- *Preconditions of Adjustment of the Czech Enterprise Sphere to Conditions of the EU*. In: *Effects and Perspectives of Cooperation of Visegrad Countries and of Their EU Integration*. Institute of Slovak and World Economy of Slovak Academy of Sciences, Bratislava 2002, s. 179–196.
- *Proměny teritoriální struktury zahraničního obchodu ČR*. Mezinárodní politika, č. 1/2002, s. 17–19.
- *Česká zahraniční politika před vstupem do EU*. Mezinárodní politika, č. 1/2002, s. 9–11 (společně s V. Handlem, R. Kholem a P. Pavlíkem).
- *Pokus o hodnotové a geografické vymezení Evropy*. Recenze knihy Hans-Gert Pöttering, Lutger Kühnhardt: *Kontinent Evropa: Jádru, přechody, hranice*. Mezinárodní vztahy, č. 1/2002, s. 92–97.
- *Příspěvek do diskuse o budoucím uspořádání EU*. Recenze zprávy Bertelsmann Foundation and Center for Applied Policy Research (eds.): *Thinking Enlarged – The Accession Countries and the Future of the European Union*. Mezinárodní vztahy, č. 2/2002, s. 105–109.
- *A Contribution to the Discussion on the Future Organization of the European Union*. Review of the report Bertelsmann Foundation and Center for Applied Policy Research (eds.): *Thinking Enlarged – The Accession Countries and the Future of the European Union*. Perspectives, Summer 2002, s. 71–77.
- *Předpoklady a důsledky zavedení evropské ústavy*. Recenze knihy Ch. Dorau: *Die Verfassungsfrage der EU: Möglichkeiten und Grenzen der Europäischen Verfassungsentwicklung nach Nizza*. Mezinárodní vztahy, č. 4/2002, s. 109–113.
- *Die Tschechische Republik – mit großen Schritten auf dem Weg in die Europäische Union*. Brenner Brief, Nr. 10, März 2002, s. 4–5.

Výzkumné projekty

- *Effects and Perspectives of Co-operation of Visegrad Countries and of Their EU Integration*, mezinárodní projekt (ČR, SR, Maďarsko a Polsko) koordinovaný Ústavem slovenské a světové ekonomiky SAV a financovaný Mezinárodním visegrádkým fondem.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Preconditions of Adjustment of the Czech Enterprise Sphere to Conditions of the EU* – příspěvek na konferenci *Effects and Perspectives of Co-operation of Visegrad Countries and of Their EU Integration* pořádané Ústavem slovenské a světové ekonomiky SAV, Bratislava 8. 1. 2002.
- *Dezentralisierung vs. Zentralismus im Jahrzehnt des unabhängigen Bestehens der Tschechischen Republik* – příspěvek na konferenci *Regionale Neugliederung der Länder Mitteleuropas*, jejímž pořadatelem byl Institut für den Donauraum und Mitteleuropa, Brunn am Gebirge (Rakousko) 5.–6. 6. 2002.
- *Die Tschechische Wirtschaftspolitik im künftigen europäischen Kontext: Bereitschaft zur Anpassung oder Beharren auf Eigenständigkeit?* – příspěvek na konferenci *Wie funktioniert und was unterscheidet Wirtschaftspolitik in Osteuropa* pořádané Forschungsstelle Osteuropa při Univerzitě Brémy, Brémy 12.–13. 12. 2002.
- Komentář k příspěvku K. Crane: „European Union Enlargement: Implications for U.S. Trade and International Financial Policies“ na konferenci *The Changing Face of Europe* pořádané American Institute for Contemporary German Studies, Praha, ÚMV 6. 12. 2002.

Organizační činnost

- Vedení výzkumného oddělení ÚMV.

Publicistika a vystoupení v médiích

- TV Nova, pořad Snídaně s Novou – vystoupení na téma *Co nám přinese vstup do EU*, 10. 4. 2002.
- BBC – rozhovor na téma *Vývoj regionálních disparit v EU*, 30. 1. 2002.
- BBC – účast v diskusním pořadu *Svět kolem nás*, 12. 7. 2002.
- BBC – rozhovor na téma *Harmonizace daní v EU*, 18. 12. 2002.
- ČR a EU, rozhovor pro web-site Euroskop.
- Odpovědi na otázky A. Kashandishe z Iranian Students News Agency (www.isnagency.com).

Citace jména a instituce

Pověsti o EU: Skončí tuzemský rum a tvarůžky, Lidové noviny, 9. 4. 2002.

Pedagogická činnost

- *Základy evropské integrace a politiky EU*, přednáška pro pedagogy, Olomouc 8. 2. 2002.
- *Příprava ČR na vstup do EU*, přednáška pro rakouské studenty, Praha 20. 2. 2002.
- *Historické kořeny evropské ekonomické a politické integrace*, přednáška v kurzu pro uchazeče o studium na VŠ, Vysoká škola Jana Amose Komenského, Praha 14. 3. 2002.
- *Přibližování ČR k EU a pravděpodobné důsledky vstupu do EU*, přednáška v kurzu pro uchazeče o studium na VŠ, Vysoká škola Jana Amose Komenského, Praha 4. 4. 2002.
- *Historický vývoj EU*, přednáška v rámci školení pedagogů pořádaného Nadací Jana Sokola, FSV Praha-Jinonice 19. 4. 2002.
- *Politiky ES, rozpočet EU*, přednáška pro Diplomatickou akademii MZV ČR, Praha 17. 5. 2002.
- *Přibližování ČR k EU*, přednáška pro studenty gymnázia z Münsteru, Praha, ÚMV 1. 10. 2002.
- *EU a její hospodářská a měnová unie*, přednáška pro Oblastní pedagogické centrum Hradec Králové, 14. 11. 2002.

Další odborná činnost

- Editor recenzí časopisu *Mezinárodní vztahy*.
- Anotace internetových adres na téma Mezinárodní organizace patřící do systému OSN. Mezinárodní politika, č. 9/2002.
- Posudek na editorský záměr na knihu *Co daly naše země Evropě a lidstvu: Od husitských válek ke členství v NATO*.
- HESO – čtvrtletní hodnocení ekonomických a sociálních opatření (společný projekt Institutu ekonomických studií FSV a slovenského Stredoeurópskeho inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy).

Mgr. Petr JELÍNEK

Odborná publikační činnost

- *Trade between the Czech Republic and Developing Countries 1993–2000*. In: Michael Dauderstädt: *EU Eastern Enlargement and Development Co-operation*. Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn, 2002, s. 25–29.
- *Bismarck a mezinárodní politika po roce 1871*. Recenze knihy František Bauer: *Bismarck v mezinárodní politice po prusko-francouzské válce (1871–1890)*. *Mezinárodní vztahy*, č. 4/2002, s. 95–101.
- *Česká zahraniční rozvojová pomoc na počátku 21. století*. *Mezinárodní otázky*, č. 3/2002, s. 11–19.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- Vystoupení na téma boj proti mezinárodnímu terorismu a budoucnost demokracie na konferenci New Faces Conference: September 11th One Year Later pořádané German Council on Foreign Relations, Berlín 27.–29. 9. 2002.
- Vystoupení na téma vývoj obchodních vztahů mezi ČR a rozvojovými zeměmi na konferenci The EU's Enlargement and Development Co-operation pořádané Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn 20.–21. 11. 2002.
- Moderování diskuse s ekonomem z UNCTAD Yilmazem Akyuzem a keňskou aktivistkou Wahu Kaara na diskusním večeru v rámci konference Fórum 2000, Praha 19. 10. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Diamantové nemoci západní Afriky*. Literární noviny, č. 24/2002, s. 6.
- *NEPAD odráží současný stav Afriky*. Informační servis společnosti Člověk v tísni: www.infoservis.net/tema.

Pedagogická činnost

- Přednáška o současné Africe pro seminář Pražského modelu OSN, Praha, VŠE 14. 12. 2002.

Další odborná činnost

- Posouzení návrhů projektů rozvojové pomoci na rok 2003 (africký region).
- Oponentský posudek na článek do *Mezinárodních vztahů*.
- Oponentský posudek na článek do *Perspectives*.
- Posudek na studijní sešit *Reassessing Post-Cold War Political Transitions in Africa*.

Mgr. Radek KHOL

Odborná publikační činnost

- *The Czech Attitudes towards CESDP*. In: Hans-Georg Erhard: *Die Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik? Positionen, Perzeptionen, Probleme und Perspektiven*. Nomos Verlag, Baden-Baden 2002 (společně s V. Handlem).
- *Czech Republic*. In: A. Missiroli (ed.), EU ISS Occasional Paper 34 (April 2002): *Bigger EU, wider CFSP, stronger ESDP? The view from Central Europe*, EU Institute for Security Studies Paris, s. 26–30.
- *Systems and Institutions for Democratic Accountability at the National Level: Issues and Challenges*. In: O. Greene, G. Bono: *Democratic Accountability in ESDP*. RTN Working Paper. Bradford University, Bradford 2002.
- Recenze knihy Hugh Miall, Oliver Ramsbotham, Tom Woodhouse: *Contemporary Conflict Resolution. The prevention, management and transformation of deadly conflicts*. Journal of International Relations and Development, č. 3/2002, s. 311–313.
- *Evropská bezpečnostní a obranná politika – národní perspektivy*. ÚMV, Praha 2002.
- *Security and Defence chapter*. In: Marek Šťastný (ed.): *V 4 Countries in an Enlarged Trans-Atlantic Community*. Inštitút pre verejné otázky, Bratislava 2002, s. 198–217.
- *Dopad na Českou republiku*. In: Radek Khol (ed.): *Nové bezpečnostní prostředí po 11. 9. a Evropská unie*. ÚMV, Praha 2002, s. 21–23.
- *Bílá místa v české diskuzi o evropské bezpečnosti*. Mezinárodní vztahy, č. 2/2002, s. 67–80.
- *Česká zahraniční politika před vstupem do EU*. Mezinárodní politika, č. 1/2002, s. 9–11 (společně s V. Handlem, J. Hříchem a P. Pavlíkem).
- *Vztahy NATO-EU před pražským summitem: Gordický uzel*. Mezinárodní politika, č. 11/2002, s. 21–23.
- *Stagnace EBOP*. Bezpečnostní témata, č. 1/2002.
- *Mnohonárodní vojenská spolupráce a ČR*. Bezpečnostní témata, č. 2/2002.
- *Pražský summit NATO a „Nové vztahy“*. Bezpečnostní témata, č. 3/2002.
- *ČR a EBOP*. Listy SFPA, květen 2002, s. 12–13.
- *Czech NATO Membership – Three Years On*. Oost-Europe Verkenningen, September 2002, s. 32–41.
- *Arms Industry in Central Europe*. Oxford Analytica, duben 2002.

Výzkumné projekty

- *Research and Training Network „ESDP Democracy“*, společný projekt devíti výzkumných a akademických institucí (koordinátor za ÚMV).
- *Perspektivy mnohonárodní vojenské spolupráce ve střední Evropě*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel).
- *Další vývoj a mezinárodní důsledky případné realizace amerického projektu protiraketové obrany (NMD)*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel).
- *Slovník české bezpečnostní terminologie*, projekt Ústavu strategických studií VA Brno.
- *SZBP a priority ČR*, projekt Evropského politického fóra a Europea.
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Státy V-4 v rozšířené euroatlantické alianci* – příspěvek na konferenci pořádané IVO, Bratislava 10. 1. 2002.
- *Missing points of Czech debate on ESDP* – příspěvek na konferenci Security Dimensions of EU Eastern Enlargement, 8.–9. 3. 2002.
- *Czech Republic after 11 September* – příspěvek na konferenci pořádané Centre for EuroAtlantic Integration and Democracy, Budapešť 17.–19. 3. 2002.
- *Nové strategické prostředí po 11. 9. a EU* – příspěvek na konferenci Nové bezpečnostní prostředí po 11. září. Dopad na Evropu pořádané ÚMV, Praha 25. 3. 2002.
- *ČR a EBOP* – příspěvek na konferenci ČR a SR v EU pořádané Slovak Foreign Policy Association, Bratislava 28. 3. 2002.
- *ESDP and Peacekeeping* – příspěvek na konferenci Research and Training Network ESDP Democracy pořádané NUPI, Oslo 19.–21. 4. 2002.

Organizační činnost

- Příprava konference Nové bezpečnostní prostředí po 11. září. Dopad na Evropu, Praha 25. 3. 2002.
- Příprava konference Security Dimensions of EU Eastern Enlargement (spolu s. V. Handlem) pořádané ÚMV a Univerzitou Birmingham, Praha MZV, březen 2002.
- Příprava kulatého stolu EBOP: národní perspektivy, Praha 13. 11. 2002.
- Příprava kulatého stolu SR a Membership Action Plan, Praha 27. 6. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *NATO umíráček nezvoní*. MF Dnes, 24. 5. 2002.
- *Doba se změnila, mění se i NATO*. MF Dnes, 29. 5. 2002.
- *Vztahy USA a Evropy chladnou*. Hospodářské noviny, 11. 9. 2002.
- *Mezikontinentální rakety Evropu netrápí*. Hospodářské noviny, 20. 9. 2002.
- *Nebudeme přitakávačem unijní politiky*. Lidové noviny, 22. 10. 2002.
- *Nové výzvy NATO*. Hospodářské noviny, 20. 11. 2002.
- *Noví členové NATO po třech letech*. Hospodářské noviny, 22. 11. 2002.
- *New NATO Capabilities* (vyšlo anglicky i česky). Zvláštní číslo Euro, 11. 11. 2002.
- *Konflikt Irák–USA*. Ročenka Hospodářských novin 2002.
- ČT 2, pořad „21“ – vystoupení na téma zahraniční vojenské mise české armády, 9. 4. 2002.
- ČT 1, pořad Události ve světě – vystoupení na téma operace britské námořní pěchoty v Afghánistánu, 17. 4. 2002.
- ČT 1, pořad Události ve světě – vystoupení k summitu NATO–Rusko v Římě, 28. 5. 2002.
- ČT 2, pořad Týden ve světě – vystoupení k summitu G–8, 30. 6. 2002.
- ČT 1, pořad Události ve světě – vystoupení na téma KLDL a jaderný program, dohoda s USA, 7. 8. 2002.
- ČT 1, pořad Události ve světě – vystoupení na téma irácký program zbraní hromadného ničení, 10. 9. 2002.
- TV Prima, pořad Prima jízda – vystoupení na téma dopady 11. září rok poté, 11. 9. 2002.
- TV Prima – komentář na téma vyslání českých vojáků do Afghánistánu, 26. 9. 2002.
- TV Prima, pořad Prima jízda – vystoupení k pražskému summitu NATO, 22. 11. 2002.
- ČT 2 – účast v debatě k výsledkům pražského summitu NATO, 26. 11. 2002.
- ČT 1, pořad Události ve světě – vystoupení na téma irácká zpráva o ZHN a protiraketová obrana, 19. 12. 2002.
- Svobodná Evropa, pořad Studio STOP – vystoupení na téma pokračování boje proti terorismu, financování teroristů a obchod se zbraněmi, 17. 1. 2002.
- BBC – komentář k americké vojenské akci v Gruzii, 1. 3. 2002.
- Rádio Twist – rozhovor na téma pro a proti vstupu do NATO, 28. 3. 2002.
- BBC – komentář k zasedání NAC v Rejkjavíku, 15. 5. 2002.
- ČRo 6, německá redakce – komentář k vytvoření Rady NATO–Rusko, 29. 5. 2002.

- ČRo 1 Radiožurnál, pořad Ozvěny dne – komentář k americkým omylům v Afghánistánu, 3. 7. 2002.
- BBC – komentář k americkému rozpočtu na obranu pro fiskální rok 2003, 2. 8. 2003.
- ČRo 1 Radiožurnál, pořad Ozvěny dne – komentář k jaderným zbraním v současném světě, 6. 8. 2003.
- BBC – komentář o amerických plánech na útok proti Iráku, 28. 8. 2002.
- ČRo 1 Radiožurnál – účast v pořadu Radioforum věnovaném americkým plánům na útok proti Iráku, 4. 9. 2002.
- ČRo 6, německá redakce – komentář k vlivu 11. září na českou zahraniční politiku, 11. 9. 2002.
- ČRo 1 Radiožurnál pořad Ozvěny dne – komentář ke globální kampani proti terorismu, 12. 9. 2002.
- BBC – komentář k nové verzi americké Národní bezpečnostní strategie, 20. 9. 2002.
- BBC – komentář o vztazích USA–Německo v aliančním kontextu, 24. 9. 2002.
- BBC – komentář k summitu NATO, 20. 11. 2002.
- ČRo 1 Radiožurnál – komentář k summitu NATO, 22. 11. 2002.
- Dva komentáře pro web-site natoaktual.cz.
- Pět komentářů o summitu NATO pro web-site ihned.cz.
- Odpovědi na otázky pro web-site Informačního centra NATO.

Pedagogická činnost

- *Česká republika a evropská bezpečnostní politika*, přednáška v rámci cyklu Jour Fixe SFPa, Bratislava 10. 1. 2002.
- *Druhý pilíř EU*, přednáška pro meziresortní kurz o EU pořádaný Diplomatickou akademií MZV ČR, Praha 28. 6. 2002.
- *Česká republika a ESDP*, přednáška pro Rakouskou diplomatickou akademii, Praha 7. 6. 2002.
- *ESDP and the Eastern Enlargement of the EU*, přednáška pro společnou letní školu Univerzity Jena a ÚMV, Praha 24. 7. 2002.
- *Summit NATO*, přednáška pro středoškolské pedagogy organizovaná sdružením Jagello 2000, Praha 24. a 26. 9. 2002.
- *Nové bezpečnostní výzvy v euroatlantickém prostředí*, přednáška pro Diplomatickou akademii MZV ČR, Praha 24. 9. 2002.
- *Reforma SZBP*, přednáška pro Výbor pro Mezivládní konferenci Senátu Parlamentu ČR, Praha 26. 9. 2002.
- *Druhý pilíř EU a priority ČR*, přednáška pro společnost Europeum, Praha 6. 11. 2002.
- *Vztahy EU-NATO*, přednáška pro Informační centrum NATO, Praha 7. 11. 2002.
- *Druhý pilíř EU*, přednáška pro Magistrát města Brna, Brno 29. 11. 2002.

Další odborná činnost

- Anotace internetových stránek s bezpečnostní tematikou. *Mezinárodní politika*, č. 3/2002.
- Dva oponentské posudky pro *Perspectives*.
- Čtyři oponentské posudky pro *Mezinárodní vztahy*.
- Posudek na studii *Globální dopady NMD* pro ÚSS VA Brno.
- Lektorský posudek na knihu *Od Velké Moravy k NATO. Český stát a střední Evropa*. ELK, Praha 2002.

Mgr. Lucie KÖNIGOVÁ

Odborná publikační činnost

- *The Future of Europe Debate in the Czech Republic*. In: Paul Luif (ed.): *Regional Partnership and the Future of the European Union*. OIIP Arbeitspapiere, Wien, č. 41/2002, s. 81–88.
- *Regional Partnership: A Look from Within the Czech Borders*. In: Paul Luif (ed.): *Regional Partnership and the Future of the European Union*. OIIP Arbeitspapiere, Wien, č. 41/2002, s. 41–50.
- *Metoda konventu o budoucnosti Evropské unie*. In: *Analýzy Fóra pro evropskou politiku*. EPF, Praha 2002, s. 27–30 (spoluautorka).

- *Konkurz do souboru evropských dožínkových písní a rozpočtových tanců*. Mezinárodní politika, č. 12/2002, s. 4–6.
- *Subregional Economic Co-operation in Central and Eastern Europe*. Recenze knihy Martin Dangerfield: *The Political Economy of CEFTA*. Perspectives 18, Summer 2002, s. 78–83.
- *Hic sunt Europeanes*. Recenze knihy Michel Foucher: *Evropská republika. Historicko-geografický pohled*. Mezinárodní politika, č. 12/2002, s. 38.
- *Twinning jako příklad transnacionální interakce*. Evropská témata, č. 1/2002.
- *Přehled příspěvků do diskuse o uspořádání EU*. Evropská témata, č. 1/2002 (spoluautorka).
- *Evropská politika nové české vlády*. Listy SFPA, júl–august 2002, s. 23–24.
- *An Ever Closer Finalité: Czech Future of Europe Discourse*. Slovak Foreign Policy Affairs, č. 1/2002, s. 32–47.
- *The Discipline of IR in Central and Eastern Europe*. European Political Science Journal, Spring 2002, Vol. 1, No. 3, s. 47–53 (společně s P. Drulákem).

Výzkumné projekty

- *The Operative Space of Smaller States in Central Europe*, mezinárodní projekt organizovaný Institute for Danube Region and Central Europe, Vídeň.
- *Česká debata o budoucnosti EU*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitelka; hlavní řešitel Ing. P. Drulák, Ph.D.).
- *Analýzy Fóra pro evropskou politiku*, grantový projekt Open Society Fund.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *The Future of Europe Debate in the Czech Republic* – příspěvek na konferenci Future of Europe Debate pořádané SFPA a Konrad-Adenauer-Stiftung, Bratislava 14.–15. 2. 2002.
- *A New Periphery of Europe?* – příspěvek na konventu CEEISA, NISA a RISA, Moskva 20.–22. 6. 2002.
- *Oh, Brother, Where Art Thou? Twinning As a Case of Transnational Interaction* – příspěvek na výroční konferenci British International Studies Association, Londýn 16.–18. 12. 2002.

Organizační činnost

- Příprava a organizace návštěvy a přednášek Lykke Friis z dánského ústavu DUPI, 10. 6. 2002.
- Podíl na přípravě letní školy mezinárodních vztahů spolupořádané ÚMV a Univerzitou Jena, červenec 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- BBC – vystoupení v pořadu Dobré ráno s BBC, 28. 2. 2002.
- BBC – účast v debatním pořadu Svět kolem nás, 9. 3. 2002.
- BBC – vystoupení v pořadu Dobré ráno s BBC, 23. 5. 2002.

Konzultace pro MZV

- Příprava diskusních setkání (minikonventů) pro EUZE MZV spojená s vypracováním písemných podkladů.

Pedagogická činnost

- *Konvent o budoucnosti EU*, přednáška pro Team Europe, Praha 25. 3. 2002.
- *Debata o budoucnosti Evropy*, přednáška pro ICEU, Praha 11. 4. 2002.
- *Konvent: Debata o budoucnosti EU*, přednáška pro Magistrát města Brna, Brno 28. 5. 2002.
- *Proč a jak se střídají předsednické země EU*, přednáška v knihovně J. Mahena, Brno 10. 12. 2002.

Další odborná činnost

- Dva oponentské posudky pro *Mezinárodní vztahy*.
- Anotace internetových stránek s tematikou Evropská integrace, debata o budoucnosti EU. Mezinárodní politika, č. 6/2002.
- Práce asistentky šéfredaktora *Mezinárodních vztahů*.

Mgr. Matúš KORBA

Odborná publikační činnost

- *Zahraničná, bezpečnostná a obranná politika*. In: *Analýza programov politických strán a hnutí vo voľbách 2002*. Inštitút pre verejné otázky, Bratislava 2002, s. 35–58.
- *Integrácia Slovenskej republiky do NATO*. In: *Slovensko 2002 – Súhrnná správa o stave spoločnosti*. Inštitút pre verejné otázky, Bratislava 2002, s. 479–500 (spoločne s Jurajem Marušiakem a Markem Šťastným).
- *Pražský summit NATO a ďalšia vlna rozširovania*. Bezpečnostní témata, č. 3/2002.
- *EU arms export controls and Slovakia*. Slovak Foreign Policy Affairs, No. 2, Vol. III, Bratislava 2002, s. 48–63.

Výzkumné projekty

- *Research Training Network „European Security and Defence Policy Democracy“*, spoločný projekt deväti výzkumných inštitúcií z členských a kandidátskych štátov EÚ (hlavný koordinátor – University of East Anglia, Norwich, Veľká Británie).
- *Internet Distance Education Programme*, projekt on-line kurzů o evropskej bezpečnosti a integrácii (Slovenské združenie pro politické vedy, Centrum bezpečnostných štúdií, Bratislava a Open Society Fund Slovensko).
- *Transparency in Arms Trade Issues*, výzkumný a informačný projekt o problematike kontroly zbrojného exportu (Slovenská spoločnosť pro zahraničnú politiku, Bratislava a Saferworld, Londýn, Veľká Británie).

Príspevky na konferenciách a seminároch

- *Slovak experiences – the first independent Report on Slovak Arms Exports* – vystúpenie na medzinárodnom seminári Arms Export Control and Transparency – the Role of NGOs, Praha 13. 10. 2002.
- *Democratic control and civil oversight of Armed Forces* – vystúpenie na seminári Armed Forces Reform – Experiences and Challenges, Bielehrad 26. 11. 2002.

Publicistika a vystúpenie v médiách

- Televízia TA3 – vystúpenie na téma volebných programů slovenských politických strán v oblasti zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politiky, 12. 9. 2002.
- Český rozhlas 7 (nemecké vysielanie) – komentár k výsledkům parlamentných volieb na Slovensku, 23. 9. 2002.
- Televízia TA3 – vystúpenie na téma pražského summitu NATO, 21. 11. 2002.
- Český rozhlas 7 (nemecké vysielanie) – komentár k pozvaniu Slovenskej republiky do Severoatlantickej aliance, 22. 11. 2002.

Pedagogická činnost

- *Bezpečnostná a obranná politika*, kurz prednášiek na Ústavu medzinárodných vzťahů a aproximácie práva, Právnická fakulta Univerzity Komenského, Bratislava říjen–prosinec 2002.

Ing. Petr KRATOCHVÍL

Odborná publikační činnost

- *Polarita v teorii mezinárodních vztahů*. Mezinárodní vztahy, č. 4/2002, s. 26–46.

Výzkumné projekty

- *Kvalifikovaná většina a zájmy ČR*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel; hlavní řešitel Ing. P. Druhlák, Ph.D.).

Príspevky na konferenciách a seminároch

- *Multipolarity – Western Theory and Russian Practice*, príspevok na konventu CEEISA, NISA a RISA, Moskva 20.–22. 6. 2002.

- *The Multipolarity Doctrine in Russia – Still Useful?*, příspěvek na Young Scholars Conference, Praha 30.–31. 5. 2002.
- Předsedající panelu „*Russia and CIS*“ na Young Scholars Conference, Praha 30.–31. 5. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Džungle evropské problematiky*. Lidové noviny, 9. 9. 2002.

Pedagogická činnost

- Kurz teorie mezinárodních vztahů na Vysoké škole veřejné správy a mezinárodních vztahů, Praha (letní semestr).
- *Evropské bezpečnostní struktury a Rusko*, cyklus přednášek pro studenty Vysoké školy J. A. Komenského, Praha (duben–květen, říjen–listopad).
- *Evropská bezpečnost, Rozšiřování EU a NATO na východ a Rusko*, přednášky na VŠE (květen a prosinec 2002).
- Tvorba a analýza zahraniční politiky – přednáška na VŠE (říjen 2002).
- *The EU and the East*, přednáška pro studenty Univerzity Uppsala, ICEU, Praha duben 2002.
- *Main Trends in the EU and its Enlargement*, přednáška pro postgraduální studenty ekonomie z University of Minnesota, ICEU, Praha duben 2002.
- *Osterweiterung der EU*, přednáška pro německé právníky z Universität zu Essen a Universität Aachen, ICEU, Praha duben, květen a říjen 2002.

Další odborná činnost

- Editor recenzí časopisu *Perspectives*.

PhDr. Václav KURAL, CSc.

Odborná publikační činnost

- *Sudety pod hákovým křížem* (editor a autor několika kapitol). Albis International, Ústí nad Labem 2002.
- *Deutsche und Tschechen im „Protektorat“*. In: B. Coudenhove-Kalergi, O. Rathkohl (ed.): *Die Beneš – Dekrete*. Czernin Verlag, Wien 2002, s. 68–75.
- *K problému tzv. Grundplanung*. O. A., č. 6/2002, s. 213–218.
- *Zkreslený výklad*. Recenze knihy M. Churáň: *Česká cesta do Postupimi*. Mezinárodní politika, č. 5/2002, s. 44.
- *Téma: Odsun – Vertreibung. Transfer Němců z ČSR 1945–1947* (studijní sešit MŠMT). Práce a Albra, Praha 2002.
- *Případ československé květnové mobilizace 1938*. In: Sborník „Přísně tajné“, č. 4/2002, s. 20–35.
- *Cesta k česko-německému rozchodu po druhé světové válce*. In: Sborník „Přísně tajné“, č. 4/2002, s. 93–132.
- *Rozumět dějinám*. Gallery, Praha 2002 (editor a spoluautor).

Výzkumné projekty

- *Historie okupovaného pohraničí – Sudetská župa 1938–1945*, grantový projekt Grantové agentury ČR (koordinátor).
- Grant vlády ČR na knihu *Rozumět dějinám*.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Deutsche und Tschechen im „Protektorat“* – příspěvek na konferenci pořádané Demokratietzentrum Wien, Vídeň 21. 6. 2002.
- *Transporty smrti* – referát na konferenci ČSBS, Praha 17. 4. 2002.
- Diskusní příspěvek k tématice vojenské obrany v době „Mnichova“ na konferenci pořádané Historickým ústavem Armády ČR, Praha 22.–23. 10. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Sudetští Němci jako Hitlerova pátá kolona*. Právo, 5. 2. 2002.
- Vystoupení v seriálu ČT o československých zpravodajských službách.

- ČT 1 – účast v diskusi s německým historikem D. Brandesem, 27. 10. 2002.
- Příspěvek do vysílání holandské televize o česko-německých vztazích, 13. 4. 2002.
- Důvodová zpráva prof. Froweina o právní schopnosti ČR vstoupit do EU: několikrát citován sborník *Právní aspekty odsunu* (přípravený v roce 1995 společně s D. Matějkou).

Pedagogická činnost

- *Vývoj sudetoněmeckých krajských organizací v SRN*, přednáška pro Klub literatury faktu, Černošice 28. 10. 2002.
- *Vývoj česko-německých vztahů 1918–1945*, přednáška pro Univerzitu třetího věku, Praha 20. 2. 2002.

Další odborná činnost

- Konzultace (převážně písemné) pro zahraniční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (zejména pro poslance Zaorálka a Laštůvku).
- Konzultace pro poslance německého Bundestagu Markuse Meckela ve věci plánovaného postavení památníku obětem „vyhnání“ v Berlíně nebo Vratislavi, 21. 10. 2002.
- Lektorský posudek pro grant *Osud českých lékařů na Moravě za německé okupace*.
- Lektorský posudek k vydání knihy J. W. Brügel: *Tschechen und Deutsche* v češtině.
- Příprava německého vydání knihy V. Kural: *Statt Gemeinschaft ein Auseinandergehen*. ÚMV, Praha 2002.
- Otevření výstavy Češi a Němci společně proti Hitlerovi (za účasti delegace Seliger-Gemeinde), Karlovy Vary 13. 7. 2002.

Ing. Petr LEBEDA, M.A.

Odborná publikační činnost

- „*Ground Zero*“ – *Naděje a bojkot postbipolárního multilateralismu a mezinárodního práva*. Mezinárodní politika, č. 1/2002.
- *Slibná koncepce vs. klesající rozpočet – česká rozvojová pomoc na (ro)zcestí?* Mezinárodní politika, č. 1/2002.
- „*Ground zero III*“ – *Globální pluralita, integrace a rozvoj jako prevence terorismu*. Mezinárodní politika, č. 2/2002.

Výzkumné projekty

- *Posílení kapacit ČR pro mezinárodní rozvojovou spolupráci*, projekt UNDP (výstup Ke střednědobé strategii české zahraniční rozvojové pomoci).
- Koordinace a administrace Marshall Memorial Fellowship programu pro ČR.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- „*Haltbarkeit und Demokratie*“ – příspěvek na konferenci Die Welt ohne Krieg, Internationaler Bertha von Suttner Verein, Harmannsdorf (Rakousko), 12.–13. 10. 2002.
- Moderování diskuse STUŽ o alternativách k ekonomické globalizaci, Tábor 12. 6. 2002.
- Diskuse o globalizaci s účastníky festivalu OneWorld, Praha, FHS UK 11. 4. 2002.
- Debata o české zahraniční politice, kulatý stůl Fulbrightovy komise, Praha 17. 9. 2002.

Organizační činnost

- Programová příprava budoucí podoby a organizace konference FÓRUM 2000 v rámci projektu Bridging Global Gaps.
- Příprava Studentského FÓRA 2000.
- Příprava kulatého stolu ÚMV *Globalizace – současné trendy a perspektivy vývoje*, 12. 6. 2002.
- Příprava kulatého stolu FÓRA 2000 *Výzvy Johannesburgu pro ČR*, Praha 20. 10. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Odpor ke globalizaci nemusí znamenat jen násilí*. Hospodářské noviny, 5. 2. 2002.
- *V Johannesburgu se jedná o budoucnosti Země*. Hospodářské noviny, 26. 8. 2002.
- *Delegáti summitu se prou o slovíčka*. Hospodářské noviny, 2. 9. 2002.

- *Johannesburg plný kompromisů*. Hospodářské noviny, 5. 9. 2002.
- *Mandela vede boj proti AIDS*. Hospodářské noviny, 13. 9. 2002.
- *Hladová Zambie nechce geneticky upravené potraviny*. Hospodářské noviny, 25. 9. 2002.
- *Radikálové z jeskyně*. Hospodářské noviny, 24. 10. 2002.
- *Evropě chybí odvaha*. Právo, 26. 10. 2002
- *Deglobalizace*. Literární noviny, č. 9/2002.
- *Muže mohou změnit zas jen muži*. Literární noviny, č. 12/2002.
- *Vlastní cesta Huga Cháveze*. Literární noviny, č. 18/2002.
- *Důležitá témata, špatná řešení*. Literární noviny, č. 20/2002.
- *Další konec studené války*. Literární noviny, č. 23/2002.
- *Čas vyrůst*. Literární noviny, č. 26/2002.
- *Seville, Kananaskis, Johannesburg – rozvoj na agendě léta*. Literární noviny, č. 27/2002.
- *Kurtizány a patrioti*. Literární noviny, č. 29/2002.
- *Deportace vlastního strachu*. Literární noviny, č. 32/2002.
- *Lula běží o život*. Literární noviny, č. 33/2002.
- *Svět se pohybuje hlemýždím tempem*. Literární noviny, č. 34/2002.
- *Pomoc k nám a od nás*. Literární noviny, č. 35/2002.
- *Staň se změnou*. Literární noviny, č. 39/2002.
- *Ovaha k pomalé demokracii*. Literární noviny, č. 42/2002.
- *Indigenas a campesinos zvedají hlavu*. Literární noviny, č. 46/2002.
- *Kdo si to rozlil u břehů Galicie*. Literární noviny, č. 50/2002.
- *Rozšíření EU a NATO – ano, ale k čemu?* Literární noviny, č. 51/2002.
- *K postkonzumním přesahům pražské deklarace*. Sedmá generace, č. 6/2002.
- *Staň se změnou – Osobní a globální politika za johannesburgským summitem*. Európska integrácia a súvislosti, 25. 11. 2002, slovenský internetový časopis: www.euintegracia.sk/uvod.php?id=12.
- ČT 1 – pořad Dobré ráno – Přemostování globálních propastí – vystoupení k Fóru 2000.

Konzultace pro MZV

- Konzultace v rámci hodnocení návrhů projektů rozvojové pomoci na rok 2002 s MZV a dalšími relevantními rezorty (zejména s J. Hlavsou a dalšími pracovníky OVEMO).
- Konzultace k přípravě konference o rozvojové pomoci (Bronislava Tomášová, OVEMO).

Pedagogická činnost

- Přednáška v rámci vzdělávacího cyklu Asociace pro spojené národy, Jihlava 6. 3. 2002.
- Přednáška o konstrukci deglobalizace, FSS Brno 21. 3. 2002 a FF UK Praha 12. 3. 2002.
- Kurz *Problémy globalizace I* společně s Martinem Ehlem na Fakultě humanitních studií, Západočeská univerzita Plzeň (zimní semestr).

Další odborná činnost

- Příprava sylabů pro předmět „Problémy globalizace I“ a „Problémy Globalizace II“ pro FHS ZČU Plzeň.
- Dva oponentské posudky pro časopis *Mezinárodní vztahy*.
- Posudek na bakalářskou práci *Strukturalismus a teorie závislosti*.
- Konzultace v rámci vládní delegace na World Summit on Sustainable Development v Johannesburgu (zejména s náměstkem ministra financí Zdeňkem Hrubým).
- Inspekce projektu české zahraniční rozvojové pomoci v Zambii (písemná zpráva pro Rozvojové středisko ÚMV).
- Konzultace několika diplomových a bakalářských prací.
- Konzultace a příprava zahraničněpolitické části volebního programu Strany zelených, duben 2002.

Ing. Vladimír LEŠKA

Odborná publikační činnost

- *Slovensko v roce parlamentních voleb historických rozhodnutí*. Mezinárodní vztahy, č. 2/2002, s. 29–48.

- *Slovensko – nadějný uchazeč o členství v NATO? (Rekapitulace nezpochybnitelných předpokladů a zmínka o důvodech pochybností)*. Mezinárodní otázky, č. 2/2002, s. 3–34.
- *Regionální volby na Slovensku: významný krok na jeho cestě do EU*. Mezinárodní politika, č. 2/2002, s. 19–22.
- *Slovensko před parlamentními volbami*. Mezinárodní politika, č. 6/2002, s. 6–9.
- *Slovenská volební překvapení*. Mezinárodní politika, č. 12/2002, s. 17–20.
- *Slovenské parlamentní volby 2002 a jejich očekávané důsledky*. Studijní sešit ÚMV.

Výzkumné projekty

- *Policy Transfer and Programmatic Change in the Communist Successor Parties of East Central Europe*, společný mezinárodní projekt University Birmingham a Institute for German Studies (spoluřešitel; vedoucí projektu v ČR JUDr. V. Handl, CSc.).
- *Perspektivy střeoevropské vojenské spolupráce*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel; hlavní řešitel Mgr. R. Khol).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Budoucnost česko-slovenských vztahů a naplňování Schengenské dohody* – příspěvek na konferenci Schengenská dohoda a vstup ČR a Slovenska do EU pořádané Mezinárodním politologickým ústavem Masarykovy univerzity, Brno 20. 2. 2002.
- *Dostane Slovensko pozvánku do NATO?* – příspěvek na mezinárodní mezioborové konferenci Česká a slovenská otázka dnes pořádané Masarykovou dělnickou akademií, předními odborníky z České a Slovenské republiky a z exilu a pracovníky AV ČR, SAV a vysokých škol, Praha 25. 3. 2002.
- *Vliv evropských integračních procesů na kvalitu česko-slovenských vztahů* – příspěvek na mezinárodní konferenci Slovensko-české vztahy v kontextu střední Evropy, pořádané Ústavem politických věd SAV, Bratislava 11.–12. 12. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Dostane Slovensko pozvánku do NATO?* Mosty, č. 6/2002, s. 3.

Konzultace pro MZV

- Příležitostné seznamování poradce ministra s aktuálním vývojem na Slovensku.

PhDr. Miroslav NOŽINA

Odborná publikační činnost

- *Organizovaný zločin ze Středního východu a ČR*. Mezinárodní vztahy, č. 3/2002, s. 64–83.
- *Islámský terorismus v jihovýchodní Asii*. Mezinárodní politika, č. 11/2002, s. 23–24.
- *Vietnamese Organised Crime*. Observatoire géopolitique de la criminalité internationale (Belgie), č. 3/2002.

Výzkumné projekty

- *Géopolitique de la criminalité internationale*, OGCI – Université de Liège programme (projekt zahájený v lednu 2002).
- *Organised Crime in Europe. Manifestations and Policies in the European Union and Beyond*, projekt organizovaný Max Planck Institute, Freiburg.
- *EU Governance and the Challenge of Internal Security*, projekt organizovaný University of Leicester.
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel, 2002–2003).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Mezinárodní organizovaný zločin a rizika pro ČR* – vystoupení na veřejném slyšení v Senátu Parlamentu ČR, 30. 1. 2002.
- *Migrace a organizovaný zločin z oblasti Středního východu* – vystoupení v rámci kulatého stolu pořádaného u příležitosti vydání monotematického čísla *Mezinárodních vztahů* o islámu, ÚMV, Praha 11. 9. 2002.

- *Migrace – společná zkušenost České republiky a Velké Británie* – úvodní vystoupení na konferenci Migrace v rozšířené Evropě, organizované ÚMV a Britskou Radou, Praha 12.–14. 9. 2002.
- *The Threat from Organized Crime in the Applicant States of Central Europe* – vystoupení na konferenci EU Governance and the Challenge of Internal Security, pořádané Univerzitou Leicester, 20.–21. 9. 2002.

Ing. Petr PAVLÍK, CSc., M.A.

Odborná publikační činnost

- *Czech Republic*. In: *Enlargement Agenda 2000 – Watch*. No. 5/2002. IEP/TEPSA, s. 70–74 (www.tepsa.be).
- *Česká zahraniční politika před vstupem do EU*. Mezinárodní politika, č. 1/2002, s. 9–11 (spolu s V. Handlem, R. Kholem a J. Hříchem).
- *Mosty na východ*. Euro, č. 16/2002, s. 58–59.
- *Jak se změnil obraz ČR v poslední Hodnotící zprávě Evropské komise*. Integrace (www.integrace.cz/integrace/clanek.asp?id=592).
- *K některým souvislostem europeizace veřejné správy v ČR*. Evropská témata, č. 1/2002.
- *Road Map to Accession – How Prepared Are the Candidate Countries for Membership*. Európa 2002 (Maďarsko), červenec 2002, s. 54–55.

Výzkumné projekty

- *Europeanisation of Public Administration in Central and Eastern Europe*, mezinárodní projekt organizovaný IEP Berlín a Univerzitou Kolín nad Rýnem (koordinátor české části projektu).
- *Enlargement / Agenda 2000 – Watch*, mezinárodní projekt organizovaný IEP Berlín a TEPSA Brusel.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *The Czech Economic Transformation* – referát na semináři New Partners in the EU: Backgrounds, Problems and Possibilities, jehož pořadatelem byl Centre for Policy Studies při Univerzitě Leiden, Haag 6.–7. 11. 2002.
- Komentář k příspěvku K. Cranea *European Union Enlargement: Implications for U.S. Trade and International Financial Policies* na konferenci The Changing Face of Europe pořádané American Institute for Contemporary German Studies, Praha, ÚMV 6. 12. 2002.
- *The Management of Accession to the European Union in the Czech Republic – EU Related Decision and Policy Making* – příspěvek na konferenci Europeanisation and Transformation of Public Administration in EU Candidate Countries pořádané Evropským univerzitním institutem, Natolin, 11.–12. 1. 2002.

Organizační činnost

- Příprava konference k *Europeizaci veřejné správy* pořádané Ústavem pro evropskou politiku Berlín a Univerzitou Kolín nad Rýnem (spolu s V. Handlem), ÚMV, Praha 11. 10. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- TV Prima, pořad Zpravodajský deník – rozhovor o Hodnotící zprávě Evropské komise, 8. 10. 2002.
- ČT 1, pořad Události a komentáře – rozhovor o výsledcích negociací a kodaňského summitu, 16. 12. 2002.
- BBC – rozhovor o finančních podmínkách rozšíření EU, 25. 10. 2002
- Odpovědi na otázky A. Kashandishe z Iranian Students News Agency (www.isnagency.com).

Pedagogická činnost

- *Zahraníční obchod ČR a příprava ČR na vstup do EU*, přednáška pro mexické studenty, ÚMV, Praha 29. 4. 2002.
- *Integrace ČR do EU*, přednáška v rámci kurzu Central European Studies Programme Masarykovy univerzity v Brně, Brno 14. 5. 2002.

- *Česká transformace a začleňování ČR do euroatlantických struktur*, přednáška pro studenty z Miami University, Oxford, Ohio, USA; ÚMV, Praha 29. 5. 2002.
- *Towards Full-fledged Membership: Outstanding Problems in the CR's Economic Transformation a Trade Policy and Trade Relations CR-EU*, dvě přednášky pro studenty Carleton College, Minnesota, USA; ÚMV, Praha 5. 6. 2002.
- *Czech Republic and the Enlargement of the EU*, přednáška pro studenty Rakouské diplomatické akademie, MZV ČR, Praha 7. 6. 2002.
- *Problémy české ekonomické transformace*, přednáška pro finské novináře (v rámci programu European Studies Programme for Journalists), Praha 23. 9. 2002.

Další odborná činnost

- Vyplnění obsáhlého dotazníku pro organizaci East-West Institute.
- Konzultace s prof. Takao Ueta z International Christian University, Tokio 13. 2. 2002.

PhDr. Ivona ŘEZANKOVÁ, CSc.

Odborná publikační činnost

Recenze

- *Rada Evropy v evropských mezinárodních vztazích*. Mezinárodní vztahy, č. 1/2002, s. 98–102.
- *Zkušenosti z dějin 20. století*. Mezinárodní vztahy, č. 2/2002, s. 110–112.
- *Německo, Izrael a USA*. Mezinárodní vztahy, č. 3/2002, s. 137–140.
- *Vývoj a perspektivy Strany demokratického socialismu (PDS) v Německu po sjednocení*. Mezinárodní politika, č. 3/2002, s. 38.
- *Revoluce a právo*. Mezinárodní politika, č. 6/2002, s. 42–43.
- *Východní rozšíření EU*. Mezinárodní politika, č. 8/2002, s. 32–33.
- *Analýza německého sjednocení*. Mezinárodní politika, č. 10/2002, s. 38–39.

Jiří ŠEDIVÝ, M.A., Ph.D.

Odborná publikační činnost

- *Evropský systém multilaterálních bezpečnostních organizací*. In: Václav Veber a Karel Vít (eds): *Za svobodu a demokracii II. Rozšíření Evropské unie*. Regionální evropské informační středisko a Evropské hnutí v České republice, Hradec Králové, 2002, s. 62–75.
- *Rok 2000 a po něm*. In: *Dějiny světa (závěrečná kapitola)*. Ottovo nakl., edice Cesty, Praha 2002, s. 310–311.
- *The constraints and the opportunities*. In: Antonio Missiroli (ed): *Enlargement and European defence after 11 September*. Chaillot Papers, No. 53, The European Institute for Security Studies, Paris, June 2002, s. 11–27.
- *Obecná proměna strategického prostředí po 11. září*. In: *Nové bezpečnostní prostředí po 11. září a Evropská unie*. Ústav mezinárodních vztahů, Praha 2002, s. 5–10.
- *Neue Bedrohungen und internationale Sicherheit*. In: Hans Arnold, Raimun Krämer (eds): *Sicherheit für das größere Europa*. Dietz, Bonn 2002, s. 132–145.
- *Střet identit? USA a Evropa po 11. září*. Mezinárodní vztahy, č. 4/2002, s. 5–25.
- *Rozšiřování NATO nejen o nové členy*. Mezinárodní politika, č. 10/2002, s. 6–8.

Příspěvky na konferencích a seminářích

- Referát na téma *NATO after the Prague Summit* v rámci konference Russia and NATO: Prospects for Cooperation after the Prague Summit pořádané Institute for Applied International Research, Moskva 6. 12. 2002.
- Referát na téma *The New NATO v rámci konference The New EU – The New NATO* pořádané Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik (DGAP), Berlín 29. 11. 2002.

- Účast na prvním setkání 'Working Group' on Challenges for Europe, Russia and the Other Former Soviet State, Chatham House, Londýn 19.–20. 11. 2002.
- *Future of NATO and NATO-Russia Relations within the NATO-Russia Council*, úvodní příspěvek k panelové diskusi na konferenci NATO-Russia: Together Against New International Security Threats, organizované společně DGAP Berlín a CFDP Moskva, Praha 15. 10. 2002.
- *The Multiple Enlargement of NATO*, přednáška v rámci Czech National Presentation to the Senior Course, NATO Defense College, Řím 31. 10. 2002.
- Účast v panelové diskusi o roli NATO, Fórum 2000, Praha 13. 10. 2002.
- *The future of NATO: A perspective from a new member*, přednáška pro International Summer School on European Foreign Policy, DGAP, Berlín 9. 7. 2002.
- *Towards the Prague Summit: The Triple Enlargement of NATO*, přednáška pro frekventanty Senior Course 2002, NATO Defence College, MO ČR, Praha 11. 6. 2002.
- *Security Policy of the Czech Republic*, přednáška pro americkou organizaci Defense Orientation Conference Association, ÚMV, Praha 9. 6. 2002.
- *The Future of NATO*, závěrečná přednáška pro frekventanty NATO Reserve Officer's Course (NAROC 2002), NATO Defence College, Řím 7. 6. 2002.
- *Vývoj strategického prostředí a jeho dopad na koncepci bezpečnostních rizik a ohrožení*, referát v rámci Veřejného slyšení Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost, Senát PČR na téma „Analýza hrozeb a rizik pro ČR ve světle současného vývoje“, Praha 30. 1. 2002.
- *Czech security policy*, přednáška pro frekventanty Air Defense College, USA; ÚMV, Praha 11. 3. 2002.
- *Common Foreign and Security Policy: The international situation after 11 September 2001*, příspěvek v rámci semináře Forum on the impact of the Czech Republic and the Visegrad countries joining the European Union and their relationship with MERCOSUR, MZV ČR, Praha 23. 4. 2002.
- *NATO summit 2002: new missions, new members, new relations*, přednáška pro členy Council on Foreign Relations, ÚMV, Praha 12. 4. 2002.
- *Proměny bezpečnostního prostředí po 11. září 2002*, přednáška pro DA2, MZV ČR, Praha 24. 4. 2002.
- *Česká zahraniční politika*, přednáška pro skupinu maďarských diplomatů, ÚMV, Praha 29. 4. 2002.

Organizační činnost

- Ředitel ÚMV

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Pražská cesta z krize*. Lidové noviny, příloha Orientace k summitu NATO, 23. 11. 2002.
- *Three Years in NATO: No Ups, No Downs*. The Heart of Europe, zvláštní číslo k pražskému summitu NATO, listopad 2002.
- *Běda tobě, Západe*. Lidové noviny, 16. 7. 2002.

Pedagogická činnost

- *European security after the Cold War* (přednáška/seminář, – jeden semestr, New York University, Prague Center).
- *Bezpečnostní studia* (přednáška – jeden semestr, Ústav politologie, FF UK Praha).
- *Studená válka a evropská bezpečnost* (seminář – dva semestry, dtto, 1995–2000).
- *Teorie mezinárodních vztahů* (seminář – jeden semestr, dtto).
- *Teorie mezinárodních vztahů* (přednáška – jeden semestr).

Další odborná činnost

- *Contemporary Security Policy* (Frank Cass Journal), Velká Británie, člen redakční rady.
- International Institute for Strategic Studies, Londýn, Velká Británie, člen.
- International Studies Association, středoevropská sekce, člen.
- *Mezinárodní vztahy*, předseda redakční rady.
- Nadace pro studium mezinárodních vztahů Praha, předseda rady.
- Vědecká rada Fakulty sociálních věd UK, člen.
- Vědecká rada Ministerstva zahraničních věcí ČR, člen.

Mgr. Filip TESAŘ

Odborná publikační činnost

- *Albánci, Bosňáci*. In: Tatjana Šišková (ed.): *Menšiny a migranti v ČR* (kapitoly 6 a 7). Portál, Praha 2002, s. 53–72.
- *Nacionalismus a komunismus ve světle vztahu mezi státem a menšinou na Balkáně*. Mezinárodní vztahy, č. 4/2002, s. 47–67.
- *Korupce, bolest Balkánu*. Mezinárodní politika, č. 6/2002, s. 26–30.
- *Zkušenost proměny – církev a revoluce*. Recenze knihy Hans Maier: *Revoluce a církev. K dějinám počátků křesťanské demokracie*. Mezinárodní vztahy, č. 3/2002, s. 133–136.
- *Existuje střední Evropa?* Recenze knihy Jenö Szücs: *Tri historické regióny Európy*. Mezinárodní politika, č. 4/2002, s. 42–43.

Výzkumné projekty

- *Mezinárodní sankce jako donucovací nástroj řešení sporů v mezinárodních vztazích a jejich místo, úloha a dopady na českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (hlavní řešitel).
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel, hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Farizejská mea culpa*. Domino Fórum, č. 19/2002.
- *Boj o moc. Srbsko před prezidentskými volbami*. Domino Fórum, č. 33/2002.
- *Srbská cesta*. Domino Fórum, č. 42/2002.
- *Miloševičova třetí cesta*. Lidové noviny, 15. 2. 2002.
- *Kočkopes srbsko-černohorský. Podaří se naplnit nový svazek obsahem?* Lidové noviny, 15. 2. 2002.
- *Nedostatečná kvalita*. Mediareport, 18. 2. 2002 (www.mediareport.cz).
- *EU a Makedonie*. Integrace (www.integrace.cz).
- *Rumunsko*. NATOAKTUAL/idnes.cz.
- *Kosovský transportér*. NATOAKTUAL/idnes.cz.
- *Makedonie*. NATOAKTUAL/idnes.cz.
- BBC – vystoupení v pořadu dobré ráno s BBC na téma Srbsko, 13. 2. 2002.
- BBC – vystoupení v pořadu Svět o páté na téma Srbsko, 14. 2. 2002.
- Svobodná Evropa – vystoupení v pořadu Host slobodnej Európy slovenské redakce na téma bývalá Jugoslávie, 10. 3. 2002.
- Radiožurnál – vystoupení v pořadu Radioforum na téma válečné zločiny, 11. 3. 2002.
- BBC – vystoupení v pořadu Dobré ráno s BBC na téma Srbsko, 4. 4. 2002.
- Svobodná Evropa – zvláštní host ranního vysílání Program za BiH jihoslovanské redakce, 12. 5. 2002.
- Svobodná Evropa – vystoupení v pořadu Program za Hrvatsku jihoslovanské redakce na téma Chorvatsko, 11. 12. 2002.
- Radiožurnál, vystoupení v pořadu Radioforum na téma Bosna a Hercegovina, 11. 12. 2002.

Cítace jména a instituce v médiích

- 1krát v časopise Týden (k Miloševičovi), 2krát v Hospodářských novinách (k Perišičovi a k Martičovi).

Pedagogická činnost

- *Rozpad bývalé Jugoslávie a pád Miloševičova režimu* – přednáška v rámci cyklu *Ľudia v ohrození*, Bratislava 10. 4. 2002, Trnava 11. 4. 2002.

Další odborná činnost

- Anotace internetových stránek s tematikou Balkán, řešení mezinárodních konfliktů. Mezinárodní politika, č. 7/2002.
- Oponentský posudek na diplomovou práci Ladislava Němce: *Potírání korupce v ČR*.
- Lektorský posudek pro nakladatelství Doplněk na české vydání knihy Vojina Dimitrijevič: *Neizvesnost ljudskih prava: na putu od samovlašća ka demokratiji*.
- Oponentský posudek na diplomovou práci Jana Stuchlíka: *Komparativní analýza role tisku v tvorbě zahraniční politiky velmocí na přelomu století*. Případová studie Kosovo.
- Oponentský posudek pro *Perspectives*.

Ing. Vladimír VOTÁPEK

Odborná publikační činnost

- *Rusko – pozitivnější přístup nebo zmatení pojmů?* In: Radek Khol (ed.): *Evropská bezpečnostní a obranná politika – národní perspektivy*. ÚMV, Praha 2002.
- *Polozměna ruské zahraniční politiky*. Mezinárodní politika, č. 8/2002, s. 12–13.
- *Rusko a NATO*. Mezinárodní politika, č. 2/2002, s. 41.
- *Ruská ekonomika*. Mezinárodní politika, č. 4/2002, s. 39.

Výzkumné projekty

- *EU Foreign Policy towards Russia, Ukraine and Belorussia – a Visegrad Perspective*, mezinárodní projekt koordinovaný The Research Centre of the Slovak Foreign Policy Association, Bratislava, The Centre for Eastern Studies, Warsaw, The Institute for Strategic Studies, Budapest a Ústavu mezinárodních vztahů, Praha za finanční podpory Friedrich-Ebert-Stiftung a The Visegrad International Fund.
- *Political and Socioeconomic Transition in Russia and the Czech Republic, Hungary and Poland, a comparative study*, koordinace mezinárodního projektu financovaného Institute for Applied International Research, Moskva.
- *Společensko-politický vývoj v postsovětských republikách Střední Asie v mezinárodním kontextu*, grantový projekt MZV (hlavní řešitel).
- *Další vývoj a mezinárodní důsledky případné realizace amerického projektu protiraketové obrany (NMD)*, grantový projekt MZV ČR (spoluřešitel; hlavní řešitel Mgr. R. Khol).
- *Mezinárodní terorismus jako faktor mezinárodních vztahů a důsledky pro českou zahraniční politiku*, grantový projekt MZV (spoluřešitel; hlavní řešitel PhDr. M. Nožina).

Příspěvky na konferencích a seminářích

- *Česká východní politika – příspěvek na konferenci Zahraniční politika EU vůči Rusku, Ukrajině a Bělorusku*, pořádané Slovak Foreign Policy Association, Bratislava září 2002.

Organizační činnost

- Příprava kulatého stolu Rusko – NATO, FSV UK, Praha 7. 1. 2002.
- Příprava kulatého stolu Ruská ekonomika, ÚMV, Praha 11. 3. 2002.
- Příprava kulatého stolu Česko-ruské vztahy, ÚMV, Praha 13. 5. 2002.

Publicistika a vystoupení v médiích

- *Generál Lebed' je mrtev*. Respekt, č. 16/2002. s. 3.
- *Putin's Foreign Policy*. Internetový časopis Russkii Vopros, č. 2/2002 (www.ruskiivopros.com).
- ČT 1, pořad Události ve světě – komentář k aktuálnímu vývoji v Rusku, 31. 1. 2002.
- ČT 1 – vystoupení v pořadu Dobré jitro, 10. 3. 2002.
- ČT 1 – vystoupení v pořadu Dobré jitro, 30. 10. 2002.
- ČT 1 – vystoupení v pořadu Události ve světě, listopad 2002.

Pedagogická činnost

- *Rusko v éře V. Putina* – přednáška pro Slovanskou knihovnu, Praha leden 2002.
- *Prostor Společenství nezávislých států* – přednáška pro VŠE, Praha leden 2002.
- *Aktuální vývoj v Ruské federaci* – přednáška pro Přírodovědeckou fakultu UK, Praha červen 2002.

Další odborná činnost

- Anotace internetových stránek s tematikou Rusko, východoevropská studia. Mezinárodní politika, č. 8/2002.
- Dva oponentské posudky pro *Mezinárodní vztahy*.
- Oponentský posudek pro *Perspectives*.

